

Dervish English Grammar

درويش انگليسي گرامر

له پښتو ژبې سره

Author: Khalil Ahmad "Dervish"

Dervish English Grammar

دروېش انگليسي گرامر

ليکونکي : خليل احمد "دروېش"

تايپ او ډيزاين : خليل احمد "دروېش"

All rights of publication reserved with the author

د نشر ټول حقوق له مولف سره محفوظ دي.

سريزه

الحمد لله رب العلمين، والصلوة والسلام علي امام الهدة المرسلين، وعلي آله واصحابه الذين
أناروا الدنيا بنور الدين وعلي من تبعهم باحسان ونشر الهدى الي يوم الدين اجمعين

له لوي توانا خدای (ع) څخه ډېر شکر گزار يم چې ماته يي بيا هم ددي کتاب ليکلو توانايي راوبښله.
ژبه د پوهيدني او پوهوني يوه وسيله ده داچي الله (ع) ادم (ع) له خاوري څخه جوړ کړ او وروسته يي
ساه وردننه کړه کله چې په ادم (ع) کي روح پيدا شوه او انسان ترېنه جوړ شو نو الله (ع) زر کسبه
د هغو له نومونو سره وروښودل، نو ويلي شو چې ژبه د انسان له پيدايښت سره سمه پيدا شوي ده؛
له بلي خوا انگليسي هغه نړيواله ژبه ده چې په اوسني او عصري نړۍ کي ډېره زياته اړتيا ورته ليدل
کيږي، نو زما هم يو دايوه ارزو وه چې د انگليسي ژبي گرامر به له خپلي خوري پښتو ژبي له
ژباړي سره ليکم ځکه زموږ په ټولنه کي يو تعداد پښتانه وروڼه او خویندي له يو لړ ستونزو سره مخ
دي نو ددي کتاب سره به انشا الله د ډېرو وروڼو او خویندو ستونزه هواره شي.
داچي انگليسي يوه نړيواله او علمي ژبه ده نو بايد په زده کړي ورڅخه ناوړه گټه وانه خيستل شي.

لکه څنگه چې دا کتاب ما له مختلفو گرامري کتابونو څخه راټول کړي او پخپله مي ديزاين کړي،
کمپيوټرايزد کړي او تاليف کړي نو که چيري د ويونکي په نظر کومه نيمگړتيا ورغله نو حتماً به
ماته د برښنالیک په ذريعه احوال راکوي دابه ستاسو په ما ډير لطف او احسان وي.

په درناوي

خليل احمد «دروېش»

دکندهار پوهنتون دانجيزي دپوهنځي محصل

دروېش تماس نمبر: 0788480493

برښنالیک: KhalilDervish_001@yahoo.com

لنده پيژندنه

خليل احمد "دروېش" د ډاکټر محمد رحيم "رنځورمل" زوي د مرحوم فيض الله خان ابدالي (پوپلزي) لمسی په ۱۳۷۱ لمريز کال د غزني ولايت قره باغ ولسوالۍ د کندلخو په نومي کلي په يوه درنه کورنۍ کې زيږيدلي ، چې د نسب اصلي سلسله د کندهار ولايت د شاولي کوټ په اولسوالۍ پوري ارتباط لري ؛ لمړنۍ او ابتدايي زده کړي د بي بي خديجي الکبرای (رض) په ښوونځۍ کې او ثانوي زده کړي يې د سلطان محمود غزنوي په عالي لېسه کې په اول نمره گۍ کې پاي ته رسولي چې وروسته له فراغته د ښووالي نمره په اخذ کولو سره د خپلي علاقې سره سم د کندهار پوهنتون انجنيري پوهنځۍ ته بريالي شو.

په درنښت

«دروېش»

ڊالۍ

- ♥ موراو پلار ته چي زما په بنوونه او روزنه كي زياتي هڅي ڪري دي.
- ♥ خپلو استادانو ته چي زما په زده ڪړه كي يي نه ستري ڪېدونكي هڅي ڪري دي.
- ♥ هغه تنكيو ځوانانو ته چي ځانونه يي د اسلام په مبارڪ دين پخاطر فدا ڪرل.

(دروېش)

لسان Language

Language is a social phenomenon which is used for understanding.
ژبه يوه ټولنيزه پدیده ده چې د پوهيدنی لپاره پکار وړل کيږي.

Grammar: Grammar is the series of rules regulations which is used for correct writing , reading and speaking.

گرامر: گرامر عبارت له یو لړ مقرراتو او اصولو څخه دي، چې د صحیح لیکلو، لوستلو او خبري کولو لپاره پکار وړل کيږي.

Alphabet: A set of letters arranged in order for forming words is called alphabet.

الفباء: د تورو مجموعه ده چې د کلمو د جوړولو لپاره پکار وړل کيږي.

Letter: The conventional alphabetical character or a written symbol used to represent a speech sound and constituting a unit of an alphabet is called letter.

توری: قراردادي الفبایي جوړښت اویا یو لیکنی سمبول دي "چي" د خبرې غږ بیانولو لپاره استعمالیږي او د الفباء یوه برخه تشکیلوي توری بلل کيږي.

• په انګلیسي ژبه کې توري عموماً په دوه ډوله دي:

a: لوي توري (Capital Letters (Uppercase Letters): هغه توري هغه توري دی

چي غټ او برجسته شکل لیکل کيږي او په لاندی ډول دي.

A , B , C , D , E , F , G , H , I , J , K , L , M , N , O , P , Q , R , S , T , U , V , W , X , Y , Z.

• لوي توري په لاندی ځایونو کې استعمالیږي:

۱: دیوی جملی د لیکلو په شروع کې استعمالیږي:

مثال: مور شاگردان یو. Ex: We are students.

۲: دخاصو اسمونو او صفتونو دلمری توری دلیکلو لپاره:

مثال: درویش، افغاني، سمیع الله. Ex: Dervish , Afghani , Samiullah

۳: دکال دمیاشتنو او د اونی د نومونو دلمری توری د لیکلو لپاره استعمالیږي:

Ex: Sunday , Friday , March , April.

۴: د (I) د فاعلی ضمیر د لیکلو لپاره استعمالیږي.

مثال: زه یو شاگرد یم. Ex: I am a student.

۵: د مخففاتو د لیکلو لپاره استعمالیږي.

Ex: U.E.A , UN.

Dervish English Grammar

۶: د لقبونو د لومړۍ توري د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: The **K**ing of Pakistan.

Ex: Abdul Bari (**J**ahani).

Ex: Abobaker **S**ediq.

مثال: د پاکستان پادشاه.

مثال: عبدالباري (جهاني).

مثال: ابوبکر صديق.

۷: د کتابونو د نومونو د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: **Q**uran , **Z**aboor , **T**orat....etc.

مثال: قران ، زبور ، تورات..... اونور.

۸: د ملي ورځو او عمومي رخصتيو لپاره استعمالیږی.

Ex: **E**id , **N**awrooz , **A**shora.

مثال: عيد ، نوروز ، عاشورا.

۹: د علومو او ژبو د نومونو لپاره استعمالیږی.

Ex: **B**iology , **P**ashto , **A**rabic.

مثال: بیولوژي، پښتو ، عربي.

۱۰: د غرونو او دریاونو د نوم د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: **K**unar **R**iver, **H**indokush **M**ountain, **B**a **B**a **M**ountain....etc.

مثال: کونړ دریا ، هندوکش غر ، بابا غر..... اونور.

۱۱: د ندا د توري د لیکلو لپاره استعمالیږی.

Ex: **O**h!, **p**ooh!

مثال: آه! ، پوه!

b واره توري (**Small letters (lowercase letters)**): واره توري هغه توري دي چي په غیر برجسته شکل لیکل کیږي او معمولاً د کتابونو ، مجلو ، اخبارونو او نورو لیکنو کي ورڅخه گټه اخیستل کیږي.

a , b , c , d , e , f , g , h , i , j , k , l , m , n , o , p , q , r , s , t , u , v , w , x , y , z.

نوټ: په انګلیسي ژبه کي ٢٦ توري دي.

– په انګلیسي ژبه کي توري د تلفظ له لحاظه په دري برخو ویشل شوی دي:

۱: غیر لرونکي توري (Vowel letters).

۲: نیمه غیر لرونکي توري (Semi vowel letters).

۳: بی غیره توري (Consonant letters).

• Vowel letters:

Vowel letters are those which make syllables in a word, It means every vowel letters can make a syllable or sound alone.

• غیر لرونکي توري:

غیر لرونکي توري هغه دی چي په یوه کلمه کي هجا (سیلاب) جوړوي ، هغه په دي معنی چي هر غیر لرونکي توري په تنهایی سره کولای شی یوه هجا یا غیر تشکیل کړی.

Dervish English Grammar

There are five vowel letters in English language which are: (A, E, U, I, O).
 په انگلیسي ژبه کې پنځه غږ لرونکي توري دي چې عبارت دی له: (A, E, U, I, O) څخه.

• **The role of vowel letters.** د غږ لرونکو تورو نقش.

1. All the word in English should have at least one vowel to be pronounced.

۱. د انگلیسي ژبې ټولې کلیمې حد اقل باید د یو غږ لرونکي درلودونکي وي ترڅو تلفظ شي. (هیڅ کلمه نشو کولای چې د غږ لرونکي توري له موجودیت څخه تلفظ کړو.)

2. Vowel letters causes syllabication in the word (the analysis of the Word according to its voice).

۲. غږ لرونکي توري په کلماتو کې د هجابندي باعث گرځي (کلمې د اواز له لحاظه تقسیم بندي کوي).

3. For the words that are started with a vowel sound use article (an).

۳. د هغو کلماتو لپاره چې په غږ لرونکي تورو شروع شوي وي د (an) تعریف توري څخه استفاده کړي.

• **Semi vowel letters: (w, y).** (w, y) نیمه غږ لرونکي توري: (w, y).

These letters also can make a sound in the words.

همدارنگه دغه توري کولای شي په کلماتو کې غږ تشکیل کړي.

Ex: pharmacy.

Note: the two letters (w, y) are sometime vowel and sometime consonant in this reason they are called semi vowels. that is to say when they are used at the beginning of the words to start a syllable, are consonant, but at the middle of a word or at the end, are vowels.

نوټ: دوه توري چې عبارت دي (w, y) څخه ځینې وخت د بي غږه او ځینې وخت غږ لرونکي وي نو په دې دلیل هغه ته نیمه غږ لرونکي توري وايي. همدارنگه توجه وشي کله چې دغه (توري) د هجایي تورو په شروع کې راشي بي غږه دي مگر کله چې د کلمو په مابین او اخیر کې راشي غږ لرونکي دي.

Ex: window , word , yellow : (بي غبره consonant).

Ex: Spy , Sky , Cycle , Why : (غبرلرونكي vowel).

• **Consonant letters.** (بي غبره توري)

Consonant letters are those which can not pronounced in a word without vowels.

بي غبره توري هغه توري دي چي د غبر لرونكو تورو له موجوديت څخه پرته نه تلفظ كيږي.

Or: Consonant letters are those which can not make a sound or syllable alone.

اوپا: بي غبره توري هغه دي چي نشي کولاي په تنهائي سره غبر يا هيجا (سېلاب) تشکيل کړي.

- Except five vowel letters all the rest are consonant in English language.
- په انگليسي ژبه کي له پنځو غبر لرونکو تورو پاتي ټول بي غبره دي.

Note: Syllable is the unite of classification of a word according to its voice (sound).

نوټ: د تلفظ او غبر په مطابق د کلماتو د تقسيم واحد ته هجا وايي.

- The consonant letters are nineteen letters in English language , those are consist in:

Bb ,Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.

- په انگليسي ژبه کي نه لس (۱۹) بي غبره توري دي چي عبارت دي له:

Bb ,Cc, Dd, Ff, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Vv, Xx, Zz.

• **Explanation of consonant letters:**

• **د بي غبره تورو تشریح :**

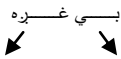
۱: د (B) توري په پشتو ژبه ي د (ب) غبر ورکوي.

Ex: Boy , Broom

نوټ: دغه توري په دوه حالتو کي خاموش (بي غبره) دي:

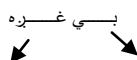
a. په هغه کلمو کي چي د (b) توري د (t) د توري مخکي راشي.

Ex: Debt , Doubt ...

b. په هغو کلمو کي چي د (b) توري د (m) د توري څخه وروسته په اخير کي راشي.

Ex: Comb , Thumb.

Dervish English Grammar

۲: د (C) توري په پښتو کي د (س، ک) غږ ورکوي د (e, i, y) څخه مخکي (س) له هغه څخه بغير (ک) تلفظ کيږي.

Ex: **C**ity , **C**ar , **C**ycle.

↓   ↓   ↓
س   ک   س

• د (c) توري له (h) سره يوځاي استعماليزي اود (ش، چ، ک) غږ ورکوي.

Ex: **S**chool , **M**arch , **C**hoice , **M**echanic.

↓   ↓   ↓   ↓
ک   چ   چ   ک

• د (c) توري ځيني وخت له نورو تورو سره يوځاي کيږي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: **S**pecial , **A**ncient , **O**cean , **C**onscious. (ش)

۳: د (D) توري په پښتو کي د (ډ) غږ ورکوي.

Ex: **D**oor , **D**ram.

• ځيني وخت د (D) توري د (U) د توري مخته راځي د (ج) غږ ورکوي.

Ex: **E**ducation , **G**raduate.

↓   ↓
ج   ج

• د (D) توري د (G, J) له توري څخه مخکي نه تلفظ کيږي.

Ex: **A**djective , **b**ridge.

↓   ↓
بي غږه   بي غږه

• د (D) توري ځيني وخت د (ض) غږ ورکوي.

Ex: **R**amadan. (رمضان)

۴: د (F) توري په پښتو کي د (ف) غږ ورکوي.

Ex: **F**an , **F**amily , **F**ather.

• د (F) توري د (of) په کلمه کي د (v) غږ ورکوي.

Ex: A part of the book.

↓
د (v) غږ ورکوي

۵: د (G) توري د (ج) غږ ورکوي هرکله چي (E, I) څخه مخکي راشي کله (ک) او کله (ج) تلفظ کيږي.

Ex: **G**irl , **G**ender , **G**et.

↓   ↓   ↓
ک   ج   ک

Dervish English Grammar

- هغه وخت چې د (G) توري د (y) څخه مخکې راشي هميشه (ج) تلفظ کيږي.
Ex: **Geology** , **Gymnastic**.

- کله چې د (G) توري د نورو تورو څخه مخکې راشي هميشه (گ) تلفظ کيږي.
Ex: **Garden** , **Grass** , **Good**.

- هرکله چې د (G) توري د (m) او (n) له توري مخکې په سر يا په اخير د کلیمې کې راشي نه تلفظ کيږي.
Ex: **Sign** , **Diaphragm**.

↓   ↓
بي غره   بي غره

- ۶: د (H) توري په پښتو ژبه کې د (ح، ه) غږ ورکوي.

Ex: **Hide** , **Hand** , **Hen**.

- د (H) توري ځيني وخت بي غره وي.

Ex: **Hour** , **Honor**.

↓   ↓
بي غره   بي غره

- د (H) توري په ترکیب شوي ډول له نورو تورو سره یوځای کيږي او مختلف غږونه ورکوي.

Exs: a: **Laugh** , **Rough**

↓   ↓
ف   ف

b: **She** , **Shine**

↓   ↓
ش   ش

c: **Character** , **School**.

↓   ↓
ک   ک

d: **Rhyme** , **Rheumatism**.

↓   ↓
بي غره   بي غره

e: **Biography** , **Phone**.

↓   ↓
ف   ف

f: **Chalk** , **Choice**.

↓   ↓
چ   چ

- ۷: د (J) توري په پښتو کې د (ج) او (ژ) غږ ورکوي.

Ex: **Job** , **Jail** , **Jam**.

Dervish English Grammar

۸: د (K) توري په پښتو کې د (ک) غږ ورکوي.

Ex: **Keep , Kick.**

- کله چې د کلیمې په شروع کې د (k) توري د (n) د توري مخکې راشي نو (k) نه تلفظ کېږي.

Ex: **Knife , Knee , Knoll.**

↓   ↓   ↓
بي غږه   بي غږه   بي غږه

۹: د (L) توري په پښتو کې د (ل) غږ ورکوي.

Ex: **Lure , like , look.**

- د (L) توري اکثراً وخت د کلیمې په منځ کې نه تلفظ کېږي.

Ex: **Chalk , walk , could.**

۱۰: د (M) توري په پښتو کې د (م) غږ ورکوي.

Ex: **Mother , Mobile.**

- کله چې د (M) توري د (N) له توري څخه مخکې راشي نه تلفظ کېږي.

Ex: **Mnemonics.**

↓
بي غږه

۱۱: د (N) توري په پښتو کې د (ن) غږ ورکوي.

Ex: **Nation , Near .**

- کله چې د (N) په اخير د کلیمې کې د (M) له توري وروسته راشي نه تلفظ کېږي.

Ex: **Autumn , Contemn.**

↓   ↓
بي غږه   بي غږه

۱۲: د (P) توري په پښتو کې د (پ) غږ ورکوي.

Ex: **Poem , Paper , Part.**

- د (P) توري ځینې وخت د (H) له توري سره یوځای کېږي د (ف) غږ ورکوي.

Ex: **Phone , Pharmacy.**

- که چېرې د (P) توري د کلیمې په شروع کې د (s , t , n) له تورو څخه مخکې راشي نه تلفظ کېږي.

Ex: **Pneumonic , Psychology , Ptomaine.**

↓   ↓   ↓
بي غږه   بي غږه   بي غږه

Dervish English Grammar

۱۳: د (Q) توري په پښتو کي د (ک ، ق) غږ ورکوي ، او اکثراً وخت د (U) له توري سره يوځاي ليکل کيږي.

Ex: Quran , Question , Quite.

• که چيري (Q) له (U) سره په ترکيبي ډول راشي د (K) په څير تلفظ کيږي.

Ex: Technique , antique.

۱۴: د (R) توري په پښتو کي د (ر ، ر) غږ ورکوي.

Ex: Read , Room , Road.

• کله چي د (R) له توري وروسته يو بي غږه توري يا ساکنه (e) په اخير دکلمي کي د (R) د توري څخه مخکي راغلي وي په بريتانوي سيستم کي نه تلفظ کيږي.

Ex: Form , Teacher , Ruler.

بي غږه   بي غږه   بي غږه

• د (R) توري همدارنگه کولاي شي د (H) له توري سره يوځاي استعمال شي.

Ex: Rhythm , Rheumatism.

۱۵: د (S) توري په پښتو کي د (س ، ص ، ث) غږ ورکوي.

Ex: Sound , Start , Single.

• د (S) توري ځيني وخت د کلمي په سرکي د (U) له توري مخکي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Sure , Sugar. (ش)

• د (S) توري ځيني وخت د (ز) غږ ورکوي.

Ex: Noisy , Busy , Cousin , Poison. (ز)

• که چيري د (S) توري د (ion) ، (uat) ، (ure) له ترکيبونو سره راغلي وي اکثراً وخت (ژ) تلفظ کيږي.

Ex: Pleasure , Explosion.

• د (S) توري ځيني وخت له (ia) څخه مخکي راځي د (ش) يا (ژ) په څير تلفظ کيږي.

Ex: Asian , Persian , Controversial.

• د (S) توري ډير ځايونو کي بي غږوي اونه تلفظ کيږي.

Ex: Crops.

• کله چي د (S) توري د (H) له توري سره يوځاي د (ش) غږ ورکوي.

Ex: Shop , Shall , Shine.

۱۶: د (T) توري په پښتو کي د (ت ، ټ ، ط) غږ ورکوي.

Ex: Teacher , Tree , Tear.

Dervish English Grammar

- د (T) توري حُيني وخت د (U) له توري مخکي د (چ) غږ ورکوي.
Ex: **Picture** , **Actual** , **Signature**.

- د (T) توري حُيني وخت د (io) او (ia) څخه مخکي استعمالیږي او د(ش) غږ ورکوي.
Ex: **International** , **Action** , **partial** .

- د (T) توري حُيني وخت له (S) څخه وروسته نه تلفظ کیږي.
Ex: **Listen** , **Thistle** , **Nestle** .

- د (T) توري حُيني وخت له (H) سره یوځای کیږي او نه تلفظ کیږي.

Ex: **Asthma** , **Isthmus**.

↓   ↓
بي غږه   بي غږه

- ۱۷: د (V) توري په پښتو کې د (وي) او (في) غږ ورکوي.

Ex: **Verse** , **Vast** , **Vine**.

- ۱۸: د (W) توري په پښتو ژبه کې د (و) غږ ورکوي.

Ex: **Wag** , **Waif** .

- د (W) توري د کلیمې په شروع کې د (R) د توري مخکي نه تلفظ کیږي.

Ex: **Write** , **Wrong**.

↓   ↓
بي غږه   بي غږه

- د (W) توري د (H) له توري سره یوځای کیږي حُيني وخت د (ح) او حُيني وخت د (و) غږ ورکوي.

Ex: **While** , **What** , **Whole**.

- ۱۹: د (X) توري په پښتو ژبه کې د (ایگز) ، (ایکس) او (اکس) غږ ورکوي.

Ex: **Box** , **Tax** , **Exam** .

↓   ↓   ↓
اکس   ایکس   اکز

- د (X) توري د کلیمې په شروع کې د (ز) غږ ورکوي.

Ex: **Xylem** , **Xeric**.

- ۲۰: د (Y) توري په پښتو کې د (ي) غږ ورکوي.

Ex: **Young** , **Yellow** , **Your**.

- ۲۱: د (Z) توري په پښتو ژبه کې د (ز، ذ، ظ، ض) غږ ورکوي.

Ex: **Zero** , **Zinc** , **Zone**.

- د (Z) توري حُيني وخت د (U) د توري دمخه د (ژ) په څیر تلفظ کیږي.

Ex: **Seizure**.

Compound Letters ترکيبي توري

Combination of more than one letter which has particular sound are called compound letter.

د يوه توري څخه د زياتو تركيب چي مشخصه غږ لري ترکیبي توري بلل کيږي.

(چ) Ch	Ex: Chalk.	(ژ) Sio	Ex: Television.
(ش) Sh	Ex: Shin.	(ش) Cie	Ex: Ancient.
(ژ) Zh	Ex: Zhalah.	(د) Th	Ex: This.
(غ) Gh	Ex: Ghazni.	(و) Wh	Ex: White.
(خ) Kh	Ex: Khan.	(ج) Du	Ex: Education.
(ف) Ph	Ex: Phone.	(ش) Su	Ex: Suger.
(چ) Tu	Ex: Nature.	(ش) Tia	Ex: Initiate.
(ش) Tio	Ex: Nation.	(ش) Cia	Ex: Special.

Parts of speech دکلام اجزاوي

Words are the base of a language they are put together to make a sense in the sentences, these words are classified according to the work they do in the sentences are called parts of speech.

کلمي ديوي ژبي د بنسټ حيثيت لري دوي په خپلو کي يوځاي کيږي او په جمله کي يو مفهوم جوړوي ، چي دغه کليمي دهغه دندو له مخي ، چي دوي په جمله کي ترسره کوي طبقه بندي کيږي چي همدي ته د کلام اجزاوي وايي.

Or: The basic words of a language are divided into nine parts that are called parts of speech.

اوپا: په يوه ژبه کي اساسي کليمي په نه برخو ويشل شوي چي د کلام اجزاوي بلل کيږي.

- **The parts of speech are divided in nine parts:**

- **دکلام اجزاوي په نه برخو ويشل شوي دي:**

1. Pronoun. ضمير .
2. Verb. فعل .
3. Article. دتعريف توري.
4. Noun. اسم .
5. Adjective. صفت .
6. Adverb. قيد .
7. Conjunction. د ربط توري .
8. Preposition. اضافه توري .
9. Interjection. د ندا توري .

1) **Pronoun** : pronoun is a word which is used in the place of a noun and avoids its repetition.

(۱) **ضمير**: ضمير هغه کلمه ده چې د نوم په ځاي استعمالیږي او دهغه له تکرار څخه مخنیوي کوي.

Or : Pronoun is a word that functions as a substitute for a noun and avoids its repetition.

اويا : ضمير هغه کلیمه ده چې د اسم لپاره د تعویض په حيث کار کوي او د هغه له تکرار څخه مخنیوي کوي.

Ex: **Shfiq** is a student.

▼
Noun

مثال: **شفيق** يو شاگرد ده.

▼
اسم

Ex: **He** is a student.

▼
Pronoun

مثال: **هغه** يو شاگرد ده.

▼
ضمير

2) **Verb**: verb is a word which shows an action , stat, possession , presence or absence.

(۲) **فعل**: فعل هغه کلمه ده چې يو عمل، حالت(وضیعت)، ملکیت، موجودیت او نا موجودیت ښکاره کوي.

Ex: Amran **comes** to school every day.

مثال: عمران هره ورځ ښوونځی ته راځي.

Ex: Kandalakh **is** a beautiful place.

مثال: کندلخ يو ښکلی ځای ده.

3) **Article**: article is a word which is used with a noun or adjective and determines them.

(۳) **دتعريف توري**: د تعريف توري هغه کلمه ده چې له نوم اويا صفت سره استعمالیږي او هغه معینوي.

Ex: **The** sun.

4) **Noun**: noun is a word which is used as the name of some person , place , animal , or thing.

(۴) **اسم**: اسم هغه کلمه ده چې د شخص ، ځای، حیوان او شي د نومولو په حيث استعمالیږي.

Ex: Wardak , Asad , Cow...etc

مثال: وردک ، اسد ، غوا ... اونور.

5) **Adjective**: Adjective is a word which completes the meaning of a noun or qualifies a noun.

(۵) **صفت**: صفت هغه کلمه ده چې د اسم معنی تکمیلوي اويا دهغه ستاینه کوي.

Or: Adjective is a word that describes people , things and events or gives further information about a noun or pronoun.

اويا: صفت هغه کلیمه ده چې خلک(اشخاص) ، شیان او واقعي توصیفوي اويا د اسم يا ضمير په باره کي اضافي معلومات ورکوي.

Ex: Kandahar is a **big** province.

مثال: کندهار يو لوی ولایت ده.

6) **Adverb:** Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb , an adjective , or another adverb.

٦) **قيد:** قيد هغه ڪلمه ده چي فعل ، صفت ، او يا بل قيد په معني يو شي زياتوي .(دهغوي معني تڪميلوي).

Or : Adverb is a word which is used to describes a verb , an adjective , another adverb or adverbial phrase.

اوپا: قيد هغه ڪلميه ده چي فعل، صفت بل قيد يا قيدي عبارت تشریح کوي.

Ex: Obaid runs fast.(verb).

مثال: عبید تیز ڇڏي.(فعل).

Ex: He spoke quite correctly.(adverb).

مثال: هغه ڪاملاً په صحيح ڊول خبري وکري(قيد).

7) **Conjunction:** Conjunction is a word which is used to join two words, two sentences , two phrases , and two clauses.

٦) **دو وصل(ربط) توري:** د ربط توري هغه ڪلمه ده چي د دوو ڪلمو ، دوو جملو ، دوو عباراتو ، او دوو قضيو وصل ڪولو لپاره پکار وړل کيڙي.

مثال: عبدالهادي او ڪريم وروڻه دي. Ex: Abdul Hadi and Karrim are brothers.

8) **Preposition:** Preposition is a word which is used to show the relationship bet-ween two persons or things.

٤) **اضافي توري:** اضافي توري هغه ڪلمه ده چي ددو اشخاصو اويا شيانو ترمنځ رابطه بنيي.

Or:

Preposition is a word that shows the relationship of a noun or pronoun to some other words in a sentences.

اضافي توري هغه ڪلمه ده چي د اسم يا ضمير اړيڪه د نورو ڪليمو سره په جمله کي بنيي.

Ex: I am in the bazaar .

مثال: زه په بازار کي یم.

9) **Interjection:** Interjection is a word or phrase that expresses emotion or exclamation , an interjection has no grammatical connection to to other words.

٩) **د ندا(غڙ) توري:** د ندا توري يوه ڪلمه يا عبارت دي ، چي احساسات يا فرياد بنيي، ندايه توري ڪوم گرامري اړيڪه د نورو ڪلمو سره نه لري.

Or : Interjection is a word or group of words used to express strong feelings or emotion.

اوپا: د ندا توري يوه ڪليمه يا گروپ د ڪليموده چي د قوي احساسات يا هيجان بيانولو لپاره استعماليري.

Ex: Oh! She is so cute.

مثال: آه! هغه ڄومره بنايسته ده.

ضمير Pronoun

Pronoun : pronoun is a word which is used in the place of a noun and avoids its repetition.

ضمير: ضمير هغه ڪلمه ده چي د نوم په ځاي استعماليري او دهغه له تڪرار څخه مخنيوي كوي.

Or : Pronoun is a word that functions as a substitute for a noun and avoids its repetition.

اوپا : ضمير هغه ڪليمه ده چي د اسم لپاره د تعويض په حيث كار كوي او د هغه له تڪرار څخه مخنيوي كوي.

• د ضمير ډولونه: Kinds of pronoun:

1. Personal pronouns. شخصي ضميرونه.
2. Demonstrative pronouns. اشاروي ضميرونه.
3. Possessive pronouns. ملكي ضميرونه.
4. Distributive pronouns. توزيعي ضميرونه.
5. Indefinite pronouns. نا معين ضميرونه.
6. Interrogative pronouns. پوښتونكي(سوالي) ضميرونه.
7. Emphasizing pronouns. تاكيدي ضميرونه.
8. Reflexive pronouns. انعكاسي ضميرونه.
9. Relative pronouns. موصولي ضميرونه.

1) Personal pronouns شخصي ضميرونه

Personal pronouns are those which are used instead of people Places and things in the sentences.

شخصي ضميرونه هغه دي چي دخلکو(اشخاصو)، مکانونو او شيانو په ځاي په جملو کي استعماليري.

• Personal pronouns of two kinds: شخصي ضميرونه په دوه ډوله دي

- ❖ Subjective pronouns. فاعلي ضميرونه.
- ❖ Objective pronouns. مفعولي ضميرونه.

❖ Subjective pronouns: فاعلي ضميرونه

Subject pronouns are those which are used in the place of subject in the sentence.

فاعلي ضميرونه هغه ضميرونه دي چي د فاعل په ځاي په جمله کي استعماليري.

- Subjective pronouns are as follow: فاعلي ضميرونه په لاندي ډول دي

Subjective pronouns	فاعلي ضميرونه
I	زه
You	ته ، تاسي
He	هغه (مذکر)
She	هغه (مونث)
They	هغوي ، دوي
We	موږ
It	هغه (بيجان)

Subjective pronouns فاعلي ضميرونه			
First person لومړي شخص (متکلم)	Singular مفرد	I	<u>I</u> go to school.
	Plural جمع	We	<u>We</u> play cheese.
Second person دوهم شخص (مخاطب)	Singular مفرد	You	<u>You</u> are a student.
	Plural جمع	You	<u>You</u> are students.
Third person درېم شخص (غايب)	Singular مفرد	He , She , It	<u>He/She</u> is a teacher.
			<u>It</u> is a book.
	Plural جمع	They	<u>They</u> are my family.

❖ Subject (مبتدا) فاعل

- Subject is the doer of an action. فاعل د يو عمل سرته رسوونکي ده.

Ex: Najeeb speaks English. مثال: نجيب په انگليسي خبري کوي.

- Subject is a word which is used at the beginning of the sentences. فاعل هغه کلمه ده چي دجملې په سرکي راوړل کيږي.

Ex: This is my room. مثال: دغه زما اطاق ده.

- Subject is a person or thing that we talk about. فاعل هغه شخص يا شي ده چي موږ د هغو په باره کي خبري کوو.

Ex: He is a doctor. مثال: هغه يو ډاکتر ده.

❖ Objective pronouns: مفعولي ضميرونه

Object pronouns are those which are used in the place of Object in the sentence.

مفعولي ضميرونه هغه دي چي د مفعول په ځاي په جمله کي استعمالیږي.

- **Objective pronouns are as follow:** مفعولي ضميرونه په لاندې ډول دي:

Objective pronouns	مفعولي ضميرونه
Me	ماته ، له ما ، زما
You	تاته ، تاسي ته
Us	موږ ته ،
Them	هغوي ته ، دوي ته
Him	هغه (مذکر) ته
Her	هغې (مونث) ته
It	هغه (بيجان) ته

❖ **Object: مفعول**

Object is a person or thing in which the work or action is done to.

مفعول يو شخص يا شي چې د کار يا عمل پرته ترسره کيږي.

Or: اويا

Object is the receiver of an action.

مفعول د يو عمل اخيستونکي ده. (چې عمل ورباندې ترسره کيږي).

Ex: I gave **him** a book.

مثال: ما هغه ته يو کتاب ورکړ.

• **Kinds of object: د مفعول ډولونه**

1. Direct object. (Accusative Object).
2. Indirect object. (Dative object).

1. **Direct object: مستقيم مفعول**

Direct object is an object which is affected by the action of a verb directly.

مستقيم مفعول هغه مفعول ده چې فعل مستقيماً د عمل په واسطه متاثره کيږي.

Or: اويا

The first receiver of an action is called direct object.

د يو عمل لمرني اخيستونکي ته مستقيم مفعول وايي.

Ex: I sent a **letter** to Ahsan.

مثال: ما يو ليک احسان ته وليږه.

2. Indirect object: غير مستقيم مفعول

Indirect object is an object which is affected by the action of a verb indirectly.

غير مستقيم مفعول هغه مفعول ده چي يو فعل د عمل په واسطه په غير مستقيم ډول متاثره کيږي.

Or: اويا

The second receiver of an action is called indirect object.

د يو عمل دوهم اخيستونکي ته غير مستقيم مفعول وايي.

مثال: زه به د کریم لپاره يو موټر واخلم. Ex: I will buy a car for Karrim.

Direct object
indirect object
مستقيم مفعول
غير مستقيم مفعول

Note: Direct object is usually a thing and indirect object is usually a person.

نوټ: مستقيم مفعول معمولاً شي وي او غير مستقيم مفعول معمولاً شخص وي.

To Be verbs د وجود لرلو فعلونه

To Be verbs are used to show state and being the sentences.

د وجود لرلو فعلونه هغه فعلونه دي چي په جملو کي حالت (وضعيت) او موجوديت بيانوي.

- We can use to be verbs before an adjective , a noun , a place Expression , an “ing” form of a verb and third form a verb.
- مور د وجود لرلو فعلونه له صفت ، اسم ، دمکان اصطلاح ، دوخت اصطلاح ، د فعل “ing” شکل او د فعل له دريم شکل څخه د مخه استعمالولاي شو.

- To Be verbs consist in: د وجود لرلو فعلونه عبارت دي له:

د وجود لرلو فعلونه To Be verbs							
Is	are	am	was	were	Be	been	being

Present conjugation	حال گردان
I am	زه يم
You are	ته يي ، تاسي ياست
They are	هغوي دي ، دوي دي
We are	مور يو
He is	هغه (مذکر) ده
She is	هغه (مونث) ده
It is	هغه (بيجان) ده

Ex: He is a doctor.

مثال: هغه يو ډاکټر ده.

Ex: I am a student.

مثال: زه يو زده کوونکي يم.

Past conjugation	ماضي(تير) گـردان
I was	زه وم
You were	ته وي ، تاسي وي
They were	هغوي وه ، دوي وه
We were	مور وه
He was	هغه(مذکر) وه
She was	هغه(مونث) وه
It was	هغه(بيجان) وه

Ex: He was a carpenter.

مثال: هغه يو نجار وه.

Ex: They were engeeners.

مثال: هغوي انجينران وه.

Note: نوټ

If there is a **(to be)** verb in a sentence , in the question form these verbs are used at the beginning of the sentence and in the negative form **(not)** is used after these verbs.

که چيري **(to be)** فعل په جمله کي موجود وي په سوالی شکل کي دغه فعلونه د جملې په سر کي راځي او په منفي شکل کي له دغه فعلونو وروسته د **(not)** کلمه استعماليري.

Ex:

مثال:

- Ahmad Zia **is** a teacher. (+).

- احمدضيا يو ښوونکي ده. (+).

- **Is** Ahmad Zia a teacher?. (?).

- آیا احمد ضيا يو ښوونکي ده؟ (?).

- Ahmad Zia **is not** a teacher. (-).

- احمدضيا يو ښوونکي نه ده. (-).

Note: نوټ

(To be) verbs are both ordinary and auxiliary verbs , if they are used alone in the sentences , they are ordinary verbs but when they are followed by other verbs in the sentences , they are auxiliary verbs.

د **(To be)** فعلونه هم اصلي فعلونه دي او هم کومکي فعلونه، که چيري په جمله کي يوازي استعمال شي يعني چي بل فعل موجود نه وي په دغه صورت کي اصلي فعلونه دي مگر کله چي له نورو فعلونو سره يو ځاي شي کومکي فعلونه دي.

Ex: Karrim **is** a Qari. (Ordinary verb).

مثال: کریم يو قاري ده. (اصلي فعل).

Ex: Abdullah **is** playing football.(Auxiliary verb). (کومکي فعل).

نوټ: په حال جاري زمانه کي د (Is ,am , are) له (to be) فعلونو څخه ، په تيره زمانه کي د (was ,were) له (to be) فعلونو څخه ، په راتلونکي جاري زمانه کي د (Be) له (to be) فعل څخه او په کاملو زمانو کي (been) له (to be) فعل څخه گټه اخيستل کيري.

Examples:

مثالونه:

I <u>am</u> working now.	زه اوس په کار کولو لگیا يم.	حال جاري زمانه
He <u>was</u> studying the book.	هغه دمطالعي په حال کي وه.	تيره جاري زمانه
I will <u>be</u> going to Kabul.	زه به کابل ته د تلو په حال کي يم.	راتلونکي جاري زمانه
We have <u>been</u> playing volleyball for two hour.	موږ د دوو ساعتو لپاره د واليبال د لوبې په حال کي يو.	حال کامله جاري زمانه

Ex: He is a doctor.

مثال: هغه يو ډاکټر ده.

Ex: I am a student.

مثال: زه يو زده کوونکي يم.

Ex: He was a carpenter.

مثال: هغه يو نجار وه.

Ex: They were engeeners.

مثال: هغوي انجيران وه.

د لرلو فعلونه: To have verbs

To have verbs are those which are used to show possession or ownership in the sentences.

دلرلو فعلونه هغه دي چي په جمله کي ملکیت او مالکیت بنودلو لپاره استعماليري.

- To have verbs consist in: د لرلو فعلونه عبارت دي له

د لرلو فعلونه To have verbs		
Have	Has	Had

Present conjugation	حال گردان
I have	زه لرم
You have	ته لري ،تاسي لري
They have	هغوي لري ، دوي لري
We have	موږ لرو
He has	هغه(مذکر) لري
She has	هغه(مونث) لري
It has	هغه (بيجان) لري

Ex: I have a gun.

مثال: زه يو توپک لرم.

Ex: You have three sons.

مثال: ته دري زامن لري.

Ex: He has a bicycle.

مثال: هغه يو بايسکل لري.

Past conjugation	ماضي (تير) گردان
I had	ما درلودل، ما درلود، مادرلودی
You had	تاسي درلودل، تاسي درلود، تاسي درلودی
They had	هغوي درلودل، هغوي درلود، هغوي درلودی
We had	مور درلودل، مور درلود، مور درلودی
He had	هغه درلودل، هغه درلود، هغه درلودی
She had	هغي درلودل، هغي درلود، هغي درلودی
It had	هغه(بيجان) درلودل، هغه درلود، هغه درلودی

Ex: I had little money.

مثال: ما لير پيسي درلودی.

Ex: He had a car.

مثال: هغه يو موټر درلود.

Ex: They had a lot of books.

مثال: هغوي ډير کتابونه درلودل.

Note: نوټ

- (British system): use to have verbs at the beginning of the sentence in the question form and add (not) after to have verbs in the negative form.

۱. (بریتانوي سیستم): په سوالی شکل کي د لرلو فعلونه د جملی په سرکي راوړل کيږي او په منفي شکل کي د لرلو فعلونو څخه وروسته (not) علاوه کيږي.

Ex:

مثال:

British system	بریتانوي سیستم
I <u>have</u> a car. (+)	زه يو موټر لرم. (+)
<u>Have</u> I a car? (?)	آیا زه يو موټر لرم؟ (?)
I <u>have not</u> a car. (-)	زه يو موټر نه لرم. (-)

- (American system): use to do verbs with to have verbs in the question and negative form.

۲. (امریکايي سیستم): د لرلو فعلونو په سوالی او منفي شکل کي د to do له فعلونو څخه استفاده کيږي.

Ex:

مثال:

American system	امریکايي سیستم
He <u>has</u> a house. (+)	هغه يو کور لري. (+)
<u>Does</u> he have a house? (?)	آیا هغه يو کور لري؟ (?)
He <u>does</u> not have a house. (-)	هغه يو کور نه لري. (-)

نوټ: په سوالی او منفي شکل کي همیشه د (Have) فعل استعمالیږي.

Note: نوت

(To have) verbs are both auxiliary and ordinary when they are used alone They are ordinary verbs ,but when they are used with other main verbs then they are auxiliary verbs.

د (لرلو فعلونه) هم کومکي دي او اصلي په هغه صورت کي چي يوازي استعمال شي يعني کوم بل اصلي فعل وجود ونلري ، اصلي فعل نه دي اوپه هغه صورت کي چي له نورو اصلي فعلونو سره استعمال شي بيا کومکي فعلونه دي.

Ex: I have a book.

مثال: زه يو کتاب لرم.

↓
Ordinary verb فعل اصلي

Ex: I have studied Biology.

مثال: ما بيولوژي مطالعه کړي ده.

↓
Auxiliary verb فعل کومکي

د سرته رسولو فعلونه To do verbs

(To do verbs) are those which are used to show performing of an action in the sentence .

د (سرتنه رسولو فعلونه) هغه دي چي په جمله کي د يو عمل (کار) په سرته رسولو لپاره استعماليري.

- د سرته رسولو فعلونه عبارت دي له: **To do verbs consist in:**

د سرته رسولو فعلونه To do verbs		
Do	Does	Did
Present conjugation	حال گردان	
I do	زه سرته رسوم	
You do	تاسي سرته رسوي	
They do	هغوي(دوي) سرته رسوي	
We do	موږ سرته رسوو	
He does	هغه(مذکر) سرته رسوي	
She does	هغه (مونث) سرته رسوي	
It does	هغه(بيجان) سرته رسوي	

Ex: I do my homework every day.

مثال: زه هره ورځ خپله کورنۍ سرته رسوم.

Ex: He does service every month.

مثال: هغه هره مياشت خپله نوکري سرته رسوي.

Dervish English Grammar

Past conjugation	ماضي (تير) گردان
I did	ما سرته ورسوله
You did	تاسي سرته ورسوله
They did	هغوي(دوي) سرته ورسوله
We did	مور سرته ورسوله
He did	هغه(مذکر) سرته ورسوله
She did	هغه (مونث) سرته ورسوله
It did	هغه(بيجان) سرته ورسوله

مثال: هغه(مذکر) خپلي زده کړي سرته ورسولي. Ex: He did his education.

مثال: ما تيره ورځ خپله کورنۍ وظيفه سرته ورسوله. Ex: I did my homework yesterday.

نوټ: Note

The sentences which do not have any (to be) verb or other auxiliary verbs , (To do) verbs are used in their question and negative form.

په کومو جملو کې چې د (to be) فعل او بل کوم کومکي فعل موجود نه وي دهغو په سوالی او منفي شکل کې د (To do) له فعلونو څخه استفاده کېږي.

Ex:

مثال:

Ahmad plays volley ball.	(+)	(+)	احمد د والیبال لوبه کوي.
Does Ahmad play volley ball?	(?)	(?)	آیا احمد د والیبال لوبه کوي؟
Ahmad does not play volley ball.	(-)	(-)	احمد د والیبال لوبه نه کوي.

نوټ: Note

(To do) verbs are both ordinary and auxiliary verbs ; when they are used alone they are ordinary and show performing of the action ; but when they are followed by other verbs in the sentence to form a question or negative ,are auxiliary verbs and lose their meaning.

د (To do) فعلونه هم کومکي دي او هم اصلي فعلونه ؛ په هغه صورت کې چې په جمله کې یوازې استعمال شي اصلي ده او د عمل په سرته رسولو دلالت کوي؛ مگر کله چې په سوالی او منفي شکل کې له نورو فعلونو سره یوځای شي کومکي فعلونه دي او خپله معنی له لاسه ورکوي.

مثال: زه خپله کورني وظيفه سرته رسوم. (اصلي فعل). Ex: I do my homework.(ordinary verb).

مثال: هغه د سطرنج لوبه نه کوي. (کومکي فعل). Ex: He dose not play chess. (auxiliary verb).

Emphatic “Do” تاکیدی “Do”

When the “to do” verbs are placed before the simple form of the verbs emphasize on performance of an action , are called emphatic do.

کله چي د “to do” فعلونه د فعل له ساده شکل څخه دمخه راشي او دعمل په سرته رسولو تاکيد وکړي د تاکيدي “Do” په نامه ياديږي.

مثال: Sifat does perform his homework. مثال: صفت خپله کورنۍ وظيفه سرته رسوي.

مثال: Asif does go to work everyday. مثال: آصف هره ورځ کار ته ځي.

مثال: I did study English. مثال: زه انگليسي مطالعه کوم.

2. Demonstrative pronouns: اشاروي ضميرونه

Demonstrative pronouns are those which are used instead of noun and point out some person , place and thing.

اشاروي ضميرونه هغه دي چي د اسم په ځاي استعماليزي او شخص، مکان او شي ته اشاره کوي.

- **Demonstrative pronouns are divided into two parts:**
- **اشاروي ضميرونه په دوه برخو ويشل شوي دي:**

1. Definite Demonstrative pronouns . معين اشاروي ضميرونه.
2. Indefinite Demonstrative pronouns. نامعين اشاروي ضميرونه.

1) Definite Demonstrative pronouns . معين اشاروي ضميرونه.

Definite Demonstrative pronouns are those which point out to exact and clear person or thing.

معين اشاروي ضميرونه هغه چي يو معين او واضح شخص او شي ته اشاره کوي.

Like **this** (دغه) , **that** (هغه) , **these** (دغه «جمع»), **those** (هغه «جمع»), **the same** (عين شي) , **such** (دارنگه) , **the former** (مخکني) , **the latter** (وروسته)

➤ **“This”** : “this” is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is near the speaker.

“This” يو اشاروي ضمير او يا صفت ده چي د هغه مفرد اسم لپاره استعماليزي چي متکلم (خبري کونکي) ته نږدي وي.

Ex: This is a computer.

مثال: يو کمپيو تر ده.

- **“That” هغه**: “That” is a demonstrative pronoun or adjective which is used for a singular noun that is far from the speaker.
“That” يو اشاروي ضمير اويا صفت ده چي د هغه مفرد اسم لپاره استعماليري چي له متکلم(خبري کونکي) څخه لري وي.

مثال: هغه يو قلم ده. Ex: That is a pen.

- **“These” دغه «جمع»**: “These” is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is near to the speaker, or “these” is used as the plural form of “this”.
“These” يو اشاروي ضمير اويا صفت ده چي د جمع اسمونو لپاره استعماليري چي متکلم (خبري کونکي) ته نږدي وي، اويا “these” د “this” د جمعي شکل په حيث استعماليري.

مثال: دغه (جمع) زما ملگري دي. Ex: These are my friends.

- **“Those” هغه «جمع»**: “Those” is a demonstrative pronoun or adjective which is used for plural nouns that is far from the speaker, or “Those” is used as the plural form of “that”.
“Those” يو اشاروي ضمير او يا صفت ده چي د جمعي اسمونو لپاره استعماليري چي له متکلم (خبري کونکي) څخه لري وي، اويا “Those” د “that” د جمعي شکل په حيث استعماليري.

مثال: هغه (جمع) کتابونه دي. Ex: Those are the books.

2) Indefinite Demonstrative pronouns: نامعين اشاروي ضميرونه

Indefinite Demonstrative pronouns are those which point out to unknown person and things.

نامعين ضميرونه هغه دي چي نامعين اشخاصو او شيانو ته اشاره کوي.

مثال: مور مسلمانان يو. Ex: We are Muslims.

مثال: هر څوک بايد بڼه اخلاق ولري. Ex: Everybody must have good morality.

Usage of (It)

د (It) استعمال "ځايونه"

⇒ (It) د بي جان شیانو لپاره استعماليري. (It) is used for inanimate things.

مثال: هغه يوه پياله ده. Ex: It is a cap.

⇒ (It) is used for animal when do not consider their gender.

(It) دحيواناتو لپاره استعماليري هغه وخت چي دهغو نوعيت په نظر کي ونه نيسو.

مثال: هغه يو سپی ده. Ex: It is a dog.

⇒ **(It)** can be used for the people in the photo.

(It) کولاي شي د اشخاصو لپاره په تصوير کي استعمال شي.

Ex: Who is this in the picture?

مثال: په دي تصوير کي څوک ده؟

It is Noor Ahmad.

هغه نور احمد ده.

⇒ **(It)** can be used for small children.

(It) کولاي شي د کوچني ماشومانو لپاره استعمال شي.

Ex: **It** is a clever baby.

مثال: هغه يو ځيرک ماشوم ده.

⇒ **(It)** also can be used for weather and time.

(It) همدارنگه کولاي شي د هوا(موسم) او وخت لپاره استعمال شي.

Ex: **It** is winter.(weather).

مثال: ژمي ده.(هوا،موسم).

Ex: **It** is the four o' clock.(time).

مثال: څلور بجي دي.(وخت).

Ex: **It** is rainy today.(weather).

مثال: نن ورځ باراني ده.(هوا).

⇒ **(It)** is used to give emphasis to a noun or pronoun.

(It) د نوم او يا ضمير باندې تاکيد کولو لپاره استعماليري.

Ex: **It** was you who fought with Khalid.

مثال: هغه ته وي چي له خالد سره دي جنگ وکړ.

Note: **(It)** and **(you)** are both subject and object pronoun , when they are used before the verb ,they are subject pronouns and when they are used after the verb they are objective pronouns.

نوټ: **(It)** او **(you)** دواړه هم فاعلي او هم مفعولي ضميرونه دي ، کله چي (دغه ضميرونه) له فعل څخه مخکي استعمال شي فاعلي ضميرونه دي او کله چي (دغه ضميرونه) له فعل څخه وروسته استعمال شي مفعولي ضميرونه دي.

Ex: **It** works good. (Subject pronoun).

مثال: هغه بڼه کار کوي.(فاعلي ضمير).

Ex: Hashmat give **it** yesterday me. (Object pronoun).

مثال: حشمت هغه تيره ورځ ماته راگر(مفعولي ضمير).

Ex: **You** can speak Pashto. (Subject pronoun).

مثال: ته په پښتو خبري کولاي شي(فاعلي ضمير).

Ex: I give some money to **you**. (Object pronoun).

مثال: ما تاته يوه اندازه پيسي درکړي.(مفعولي ضمير).

Possessive pronouns

ملکي ضميرونه

Possessive pronouns are those which are used instead of noun and show possession or ownership.

ملکي ضميرونه هغه دي چي دنوم په ځاي استعماليري او ملکيت او مالکيت ښيي.

- **Possessive pronouns consists in:** ملڪي ضميرونه عبارت دي له

Possessive pronoun	ملڪي ضميرونه
Mine	زما
Your	د سٽا ، د سٽاسي
His	دهغه (مذڪر)
Hers	دهغي (مونث)
Ours	ز مونڊر
Theirs	د هغوي (د دوي)

Ex: That house is mine.

مثال: هغه ڪور زما ده.

Ex: This book is yours.

مثال: دغه ڪتاب د سٽاسي ده.

Tense زمانه

Tense is a term used in Grammar to indicate the time of the action or event.

زمانه يو اصطلاح ده په گرامر ڪي د عمل وخت اويا واقعي ته اشاره ڪوي.

Or: Tense is the form of the verb which shows the time of occurrence of an action or state.

اويا: زمانه د فعل هغه شڪل ده ڇي د يو عمل د مڃاڻ ڪيو وخت اويا حالت بڻڪاره ڪوي.

- **There are sixteen tenses in English language.**

په انگليسي ژبه ڪي شپاڻس زماني موجودي دي.

Note: The word (**tense**) is a proper noun which indicates to a particular part of Grammar ,but (**Time**) is a common noun which is used in genral.

نوٽ: د (**tense**) ڪلمه يو خاص اسم ده او د گرامر په يو مخصوص بخش ڪي استعماليري، مگر د (**Time**) يو عام اسم ده ڇي په ٽولو ڪي استعماليري.

- **There are four basic tenses in English language:**

په انگليسي ژبه ڪي څلور اساسي زماني موجودي دي:

Simple present tense	ساده حال زمانه
Simple past tense	ساده تيره زمانه
Simple futer tense	ساده راتلونڪي زمانه
Simple Future tense in the past	ساده راتلونڪي زمانه په تيره (ماضي) ڪي

Dervish English Grammar

- Tense according to their type are divided into three parts:

زمانی د هغوي د نوعي په نظر په دري برخو ویشل شوي دي:

Simple tenses	ساده زمانی
Prograssive tenses	جاري زمانی
Perfect tenses	کاملې زمانی

- In a tence we study three items that are:

په یوه زمانه کې دري برخې په نظر کې نیو کېږي:

1. Structure (فورمول) ساختمان
2. Usage استعمال
3. Diagram (Chart of displaying a tense) دیاگرام (د زمانی د نمایش چارټ).

- **Structure (یا جوړښت)**

Structure is the formula of a tense ,that helps us to form the sentences of a tense and there are four forms in structure.

ساختمان د یوې زمانی فورمول ده ،چې له مور سره د یوې زمانی د جملو په تشکیل کې مرسته کوي او د یوې زمانی ساختمان په څلورو شکلو سره وي.

د یوې زمانی ساختمان Structure of a tense	
Affirmative form	مثبت شکل
Question form	سوالی شکل
Negative form	منفي شکل
Negative interrogative form	منفي سوالی شکل

- **Usage (کاره ونه)**

“Usage” is the way which shows where and how to use a tense.

“Usage” هغه طریقه ده ښيي چې یوه زمانه چېرې او څنگه استعمالولای شو.

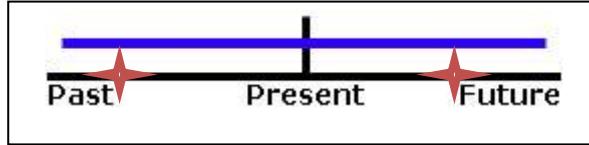
Some tenses have only one **usage** but some others have two or more than two **usages**.

ځینې زمانی یوازې یو استعمال لري مگر ځینې نورې دوه او یا له دوو څخه زیات کاره ونې لري.

- “**Usages**” are divided into two parts: په دوو برخو ویشل شوي دي

- 1) Main usages. اصلي استعمال (کاره ونه).
- 2) Accessory usages. فرعي استعمال (کاره ونه).

4. Diagram (Chart of displaying a tense) . دياگرام(د زماني د نمايش چارت).

➤ **Complement (تکمیل کوونکی)**

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.

تکمیل کوونکی له هغه کلمې او یا ګروپ د کلمو څخه عبارت ده چې د فعل څخه وروسته د جملې معنی تکمیلوي.

Ex: Najeeb works in a bank.

مثال: نجیب په یوه بانک کې کار کوي.

Ex: I go to school every day.

مثال: زه هر څه ورځ ښوونځۍ ته ځم.

Note: Complement can be a noun , adjective , pronoun or a number.

نوټ: تکمیل کوونکی کېدای شي یو اسم ، صفت ، ضمیر او یا یو عدد وي.

Simple present tense

حال ساده زمانه

Helping verbs of simple present tense	د حال ساده زماني کومکي فعلونه
Do /Does	Do /Does

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Subject + V ₁ + Complement. Ex: Bilal teaches English. مثال: بلال انگلیسي تدریسوي.
Question form سوالی شکل	Do/Does + Subject + V ₁ + Complement? Ex: Does Bilal teach English? مثال: آیا بلال انگلیسي تدریسوي؟
Negative form منفی شکل	Subject + Do/Does + Not + V ₁ + Complement. Ex: Bilal Does not teach English. مثال: بلال انگلیسي نه تدریسوي.
Negative interrogative form منفی سوالی شکل	Do/Does + Subject + Not + V ₁ + Complement - ? Ex: Does Bilal not teach English ? Don't/Doesn't + Subject + V ₁ + Complement - ? Ex: Doesn't Bilal teach English ? مثال: آیا بلال انگلیسي نه تدریسوي؟ مثال: آیا بلال انگلیسي نه تدریسوي؟

(V₁) is first form of verb.

(V₁) د فعل لومړني(اصلي) حالت ده.

1. Note : نوبت

⇒ Subject: فاعل

The word which is used at the beginning of the sentences is called subject.

هغه ڪلمه ڇي د جملي په سرڪي استعماليري د فاعل په نوم ياديري.

Ex: Mohammad is a boy.

مثال: محمد يو هلڪ ده.

⇒ It is mentionable that all the verbs except of auxiliaries take (s) or (es) in the third singular person (He ,she ,it) of the simple present tense.

د يادوني وړ ده ڇي ٽول فعلونه بغير د ڪومڪي فعلونو په دريم مفرد شخص (He ,she ,it) ڪي په حال زمانه ڪي (s) يا (es) اختياروي. ((البته دغه هدايت يوازي په مثبت بيانیه جمله ڪي مطرح ده مگر په سوالی او منفي ڪي نه مطرح ڪيري)).

Ex: He speaks loud.

مثال: هغه په لور اواز خبري ڪوي.

Ex: She watches TV.

مثال: هغه (مونث) ٽلويزون گوري.

⇒ Verbs ending in (s - ss - ch - sh - o - x - z) take (es) and verbs ending in other letter take only (s).

هغه فعلونه ڇي په (s - ss - ch - sh - o - x - z) ختميري (es) اختياروي او هغه فعلونه ڇي په نورو تورو ختميري «په اخير ڪي» يوازي (s) اختياروي.

Ex:

مثال:

Wash – Wash <u>es</u>	Go – Go <u>es</u>	Mix – Mix <u>es</u>
Play – Play <u>s</u>	Agree – Agree <u>s</u>	Live – Live <u>s</u>

2. Note : نوبت

➤ When (es) is added, it is pronounced like an extra (iz) syllable. ڪله ڇي (د فعلونو په اخير ڪي) (es) اضافه شي د (iz) په شان په يوه جلا هجا باندي تلفظ ڪيري.

Ex: Fix – Fixes .

➤ Verbs ending in (y) following a consonant change (y) into (I) and add (es).

هغه فعلونه ڇي د (y) په (توري) ختميري او (y) د بي غره توري په تعقيب راغلي وي ((د (y) له توري مخته يو بي غره توري راغلي وي)) د (y) توري په (I) بدليري او (es) اضافه ڪيري.

Ex: Study – Studies .

➤ Verbs ending in (y) following a vowel , add only (s).

هغه فعلونه چي (y) په (توري) ختميري او (y) د غږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي ((د (y) له توري مخته يو غږ لرونکي توري راغلي وي)) يوازي (s) (په اخيرکي) اضافه کيږي.

Ex: Stay – Stays .

Usages of simple present tense

د حال ساده زماني کاره وني(استعمالات)

1) **Usage:** Simple present tense is used to shows habitual actions ,habitual action is an action which is done frequently or habitually.

(۱) **استعمال:** حال ساده زمانه د عادي کارونو لپاره استعماليري، عادي کار هغه کار ده چي په کثرت او تکرار يا په عادي ډول ترسره کيږي.

Diagram:

The adverb of frequency like (Always ,Often , Usually , Sometimes , seldom , Rarely , Ever , Never), and also the other adverbs like (Every day , Every-night , Every morning , Every week , Every month) and etc are used in this usage in simple present tense.

د تکرار قیدونه لکه (همیشه، اکثراً وخت , معمولاً، ځيني وخت، ډیر لیر ، په نادره توگه(ډیر لیر) هرکله ، هیڅکله او همدارنگه نور قیدونه لکه (هره ورځ ، هره شپه ، هر سهار ، هره هفته ، هره میاشت) ، او نور د حال ساده زماني په دي استعمال کي پکار وړل کيږي.

مثال: زه هر ورځ د سهار په ۷:۰۰ بجو ښوونځۍ ته ځم. Ex: I go to school at 7:00 AM every day.

مثال: هغه(مونث) اکثراً وخت کالي پریمنځي. Ex: She often washes the dishes.

مثال: احمد همیشه سهار په ۶:۰۰ بجو پورته کيږي. Ex: Ahmad always gets up at 6:00 in morning.

مثال: هغه(مونث) هیڅکله دروغ نه وايي. Ex: She never tells lie.

Always	همیشه
Often	اکثراً وخت
Usually	معمولاً
Sometimes	ځینې وخت
Seldom	ډیر لیر
Rarely	په نادره توګه «ډیر کم»
Ever	هرکله
Never	هیڅکله
Every day	هره ورځ
Every night	هره شپه
Every morning	هر سهار
Every week	هره هفته
Every month	هره میاشت

نوټ: کله چې په حال ساده زمانه کې په (Usage 1) کې د وخت قیدونه د تکراري قیدونو سره د د جملې په سر کې راشي په حقیقت کې د عادتې عمل په سر تاکید ترسره کېږي ، مگر که چېرې فاعل د جملې په سر کې راشي تاکید به د جملې په فاعل باندې وي.

همدارنگه باید ذکر کړو چې که چېرې د (to be) فعلونه په جمله کې موجود وي نو (تکراري قیدونه frequency adverbs) د (to be) فعلونو څخه وروسته راځي بغير له هغو معمولاً له فاعل څخه وروسته او له فعل څخه دمخه راځي.

Ex: I usually meet my friends.

مثال: زه معمولاً له خپلو ملګرو سره ملاقات کوم.

Ex: He is always at home.

مثال: هغه همیشه په کور کې وي.

2) Usage : Simple present tense shows general facts ; that is to say , it shows that something was true in the past is true in the present and will be true in the future.

۲) استعمال: حال ساده زمانه کلي او عمومي حقیقتونه بیانوي ؛ په بل عبارت هغه شي چې په ماضي کې يې حقیقت درلود اوس هم حقیقت لري او په راتلونکي کې به ممکن حقیقت ولري.

Diagram:

Note: Genral fact is a fact which is clear for all.

نوټ: کلي حقیقت هغه حقیقت ده چې د ټولو (شيانو) لپاره واضح او ښکاره وي.

• **کلي حقیقتونه په دوه ډوله دي: Genral facts are of two kinds:**

a) **تغیر خورونکی کلی حقیقتونه. Changeable genral facts.**

Ex: I hve a lot of friends.

مثال: زه ډیر ملګري لرم.

Ex: My car is new.

مثال: زما موټر نوي ده.

۱) په لومړي مثال کې (زه ډیر ملګري لرم) خو دا ملګري ممکن د وخت په تیریدو سره کم شي. (تغیر خوري).

۲) په دوهم مثال کې (زما موټر نوي ده) خو دا موټر د وخت په تیریدو سره ممکن زور شي. (تغیر خوري).

b) Unchangeable genral facts. تغیر نه خورونکی کلی حقیقتونه.

مثال: ځمکه د لمر په شاوخوا ګرځي. Ex: The earth moves around the sun.
 مثال: الله (ﷻ) یو ده. Ex: Allah (ﷻ) is one.
 مثال: علي یو سړي ده. Ex: Ali is a man.

- (۱) په لومړي مثال کې (ځمکه د لمر په شاوخوا ګرځي) یعنی د ځمکې ګرځیدل د لمر په شاوخوا تغیر نشي خورلای. (تغیر نه خوري).
 (۲) په دوهم مثال کې (الله (ﷻ) یو ده) یعنی د الله (ﷻ) یوالي هیڅکله تغیر نشي خورلای. (تغیر نه خوري).
 (۳) په دریم مثال کې (علي یو سړي ده) نو علي هیڅکله تغیر نشي خورلای یعنی همیشه به سړي وي خو بنځه کېدای شي. (تغیر نه خورونکي ده).

3) Usage: Simple present tense is can be used for a planned future action , and series of actions or a future event that is a part of a fixed timetable or fixed program (scheduled future).

(۳) استعمال: حال ساده زمانه د (نږدې) راتلونکي پلان شوي عمل لپاره (چې حتماً واقع کېږي) استعمالېدای شي، او هغه اعمال یا حوادث بیانوي چې په تقسیم اوقات او پروګرام مطابق واقع کېږي.

مثال: ریس جمهور راتلونکي جمعه له پاکستان څخه لیدنه کوي. Ex: The president visit Pakistan next Friday.
 مثال: زه سبا کندهار ته ځم. Ex: I go to Kandahar tomorrow.
 مثال: عزت راتلونکي یکشنبې د سهار په ۱۰:۰۰ بجو کابل پریري. Ex: Azat leave Kabul at 10:00 AM next Sunday.

4) Usage: Simple present tense is also used in the newspaper headlines to show past , present and future actions or states.

(۴) استعمال: همدارنگه حال ساده زمانه د اخبار په عنوانو کې استعمالېږي ترڅو، تیر، حال، او راتلونکي عملونه یا حالتونه بیان کړي.

a) When simple form of the verb is used in newspaper , shows a past action or state.
 کله چې د فعل ساده شکل په اخبار کې استعمال شي، تیر عمل یا حالت ښيي.

مثال: د ملي اردو لښکر عقب نشیني کوي. (د ملي اردو لښکر عقب نشیني وکړه).
 Ex: THE NATIONAL ARMY WITHDRAWS.

مثال: د سولي خبرې ناکامه کېږي. (ناکامه شوي).
 Ex: PEACE TALKS FAIL.

b) When (Verb + ing) is used , shows a present action.

کله چي فعل د (ing) سره استعمال شي يو حاضر عمل (کار) ښيي.

Ex: THE PEOPLE ELECTING THE PRESIDENT.

مثال: خلک ريس جمهور انتخابوي. (حاضر وخت).

c) When (To + verb) infinitive is used , shows a future action or state.

کله چي د (To +verb) مصدر په شکل استعمال شي راتلونکي عمل يا حالت ښيي.

Ex: THE MINISTER TO RESIGN FROM HIS POST.

مثال: وزير له خپله پوسته څخه استعفاء کوي. (وزير به له خپله پوسته استعفاء وکړي).

5) Usage : Simple present tense is also used to introduce a quotation , narration and a historical event in the past time.

(۵) استعمال: همدارنگه حال ساده زمانه په تير وخت کي د قول ، داستان او يوي تاريخي پيښي د معرفي کولو او بيانولو لپاره استعماليري.

Diagram:

Ex: Hazrat Ali^(رض) says: ” One who teaches me a word , is my master”.

مثال: حضرت علي^(رض) وويل: چاچي ماته يوه کلمه را زده کړه ، زما استاد ده.

Ex: At this time Ahmad Shah Ba Ba leads his troops over Kandahar.

مثال: په دي وخت کي احمدشاه بابا خپلي قواوي د کندهار له لوي رهبري کوي.

6) Usage: Simple present tense is also used in the exclamatory sentences beginning with (here) and (there).

(۶) استعمال: همدارنگه حال ساده زمانه په هغه ندايي جملو کي استعماليري چي په (here) او (there) سره شروع کيري.

Ex: Here comes Massod!

مثال: مسعود دلته راخي!

Ex: There stops the bus!

مثال: هلته بس موټر دريري!

7) Usage: Simple present tense is used to show nature of something.

(۷) استعمال: حال ساده زمان د شي د طبيعت ښودلو لپاره استعماليري.

Ex: The lion eats raw meat.

مثال: زمري خامه غوبنه خوري.

Ex: The snake bites.

مثال: مار چيچل کوي.

8) **Usage:** Simple present tense is used to show natural law.

(۸) **استعمال:** حال ساده زمانه د طبعي قانون بنودلو لپاره پکار وړل کيږي.

Ex: The sun rises from the east.

مثال: لمر له ختيځ څخه راخيږي.

Ex: Stars shine at night.

مثال: ستوري په شپه کي ځليږي.

Present continuous tense

(Present progressive tense)

حال جاري زمانه

(حال استمراري زمانه)

Helping verbs of present continuous tense	د حال جاري زماني کومکي فعلونه
Is / Am / Are	Is / Am / Are

Structure (ساختمان)

Affirmative form مثبت شکل	Subject + H.V + V ₁ - ing + Complement. مثال: هغه د فوټبال د لوبې په حال کي ده. Ex: He is playing football.
Question form سوالي شکل	H.V + Subject + V ₁ - ing + Complement? مثال: آیا هغه د فوټبال د لوبې په حال کي ده؟ Ex: Is He playing football?
Negative form منفي شکل	Subject + H.V + Not + V ₁ - ing + Complement. مثال: هغه د فوټبال د لوبې په حال کي نه ده. Ex: He is not playing football.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	H.V + Subject + Not + V ₁ - ing + Complement - ? مثال: آیا هغه د فوټبال د لوبې په حال کي نه ده؟ Ex: Is He not playing football ? H.V + 'nt + Subject + V ₁ - ing + Complement - ? مثال: آیا هغه د فوټبال د لوبې په حال کي نه ده؟ Ex: Isn't He playing football ?

Diagram:

Spelling Rules

املايي قاعدي

❖ **Rules of adding (ing) suffix at the end of verbs.**

د فعلونو په اخير کي د (ing) مختاري اضافه کولو قاعدي.

1. Verbs ending in (ee) take (ing) without any change.

هغه فعلونه چي په (ee) ختم شوي وي (ing) بي له کوم تغير څخه اخلي.

Ex: Agree – Agreeing.

Ex: Flee – Fleeing.

2. Verbs ending in a single (e), drop last (e) and then add (ing).

هغه فعلونه چې په ساکنه (e) ختم شوي وي، اخیره (e) حذفو او وروسته (ing) اضافه کوو.

Ex: Takee – Taking.

Ex: Writee – Writing.

☞ **Except of these verbs: په استثنا د دغه فعلونو:**

✓ Agee – Ageing .

✓ Singe – Singing.

✓ Dyee – Dyeing.

3. Verbs ending in (ie), change (ie) into (y) than add (ing).

هغه فعلونه چې په (ie) ختمیږي، په (ie) یو (y) تبدیلیږي وروسته (ing) اضافه کیږي.

Ex: Die – Dying.

Ex: Tie – Tying.

4. When a verb of one syllable has one vowel and end in single consonant, the last consonant is doubled before adding (ing).

کله چې یو هجایي فعل یو غږ لرونکی توري ولري او په یو بی غږه توري ختم شي ((غږ لرونکی توري د بی غږه توري مخکي راغلي وي)) د (ing) له اضافه کولو اخیری بی غږه توري دوه چنده کیږي.

Ex: Stop – Stopping.

Ex: Run – Running.

Ex: Hit – Hitting.

5. Verbs of two syllables or more than two if last syllable contains one vowel and end in a consonant, if the stress falls on the last syllable, the last consonant is doubled before adding (ing).

هغه فعلونه چې دوه هجایي یا زیات وي، که چېرې په اخیری هجاء کې یو غږ لرونکی توري شامل وي ((د بی غږه توري د مخه یو غږ لرونکی توري موجود وي)) او فشار په اخیری هجاء باندې وي، اخیری بی غږه (توري) د (ing) له اضافه کولو څخه مخکي دوه چنده کوو؛ ((او وروسته (ing) ور اضافه کوو)).

Ex: Admit – Admitting.

Ex: Prefer – Preferring.

Ex: Begin – Beginning.

6. Verbs ending in (C), an extra (K) is added before adding (ing).

هغه فعلونه چي په (C) باندې ختميري د (ing) له اضافه كولو مخکي يوه (K) اضافه كيږي. ((دغه هدايت يوازي د (C) دخپل غږ د ساتلو په غرض ده)).

Ex: Picnic – Picncking.

Ex: Traffic – Traffcking.

7. Verbs ending (Y) following a consonant or vowel take (ing) without any change.

هغه فعلونه چي په (Y) باندې ختميري که د بي غږه او يا غږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي ((که مخکي له (Y) څخه بي غږه او يا غږ لرونکي توري راغلي وي)) بي له کوم تغير څخه (ing) اختياروي.

Ex: Study – Studying.

Ex: Play – Playying.

Note: نوټ

In British System the final (L) is always doubled and than add (ing).

په بریتانوي سیستم کي اخيري (L) همیشه دوه چنده کيږي او وروسته (ing) اضافه کيږي.

Ex: Travel – Travelling.

Ex: Signal – Signalling.

Ex: Feel – Feelling.

Usages (کاره وني)

1) **Usage:** Present continuous tense is used to express an activity that is happening at the moment of speaking.

(۱) **استعمال:** حال جاري زمانه د هغه فعاليت د بيانولو لپاره استعماليري چي د خبرو په حالت کي واقع کيږي.

Or: Present continuous tense shows the duration of an action which is in progress at the moment of speaking.

اوپا: حال جاري زمانه د هغه عمل موده بنيدي د خبرو په حالت کي جريان لري.

Diagram:

نوټ: Note

When present continuous tense is used in this way, it is usually followed by adverb of time, such as (now , right now, at the moment, at present)... etc.

کله چې حال جاري زمانه په دې طريقه استعمالیږي، معمولاً د وخت له قیدونو لکه (اوس، همدا اوس ، په دې لحظه کې، په دې حاضر وخت کې)...اونورو سره یوځای کیږي.

now	اوس
right now	همدا اوس
at the moment	په دې لحظه کې
at present	په دې حاضر وخت کې

مثال: زه همدا اوس په کار کولو مشغول یم. Ex: I am working right now.

مثال: نذیر په دې حاضر وخت کې د تلویزون په لیدلو لگیا ده. Ex: Nazeer is watching T.V at present.

مثال: سمیع الله اوس په مطالعه کولو مشغول ده. Ex: Samiullah is studing now.

2) Usage : The present continuous tense is also used to show the duration of an action which is apparently going on ,but not necessarily at the moment of speaking.

۲) استعمال: همدارنگه حال جاري زمانه د هغه عمل بنودلو لپاره استعمالیږي چې ظاهراً د سرته رسیدو په حالت کې وي، مگر نه د خبرو په موقع کې. (د خبرو په موقع کې جریان ونلري).

مثال: عمر په یوه کمپنی کې کار کوي. Ex: Omer is working in a company.

مثال: عمران په ښوونځی کې پښتو تدریسوي. Ex: Amran is teaching Pashto at school.

2) Usage: The present continuous tense is used for the action that has already been arranged and to take place in the future.

۳) استعمال: حال جاري زمانه د هغه عمل لپاره استعمالیږي چې مخکې ترتیب شوي وي او په راتلونکي واقع شي.

مثال: ابراهیم سبا دلته راځي. Ex: Abraham is coming here tomorrow.

مثال: هغه به راتلونکي کندهار ترک کړي. Ex: He is leaving Kandahar next week.

نوټ: Note

In this way the adverbs of future tense like: **Tomorrow, To night** , and etc are used.

په دغه طريقه باید د راتلونکي زماني قیدونه لکه: سبا (**Tomorrow**) ، نن شپه (**To night**) اونور استعمال شي.

مثال: زه نن شپه مزار ته ځم. Ex: I am going to Mazar to night.

مثال: زما ورور سبا راسيږي. Ex: My brother is arriving tomorrow.

3) Usage: Present continuous tense is used with (always) to show a frequently action , usually when the repetition annoys the speaker or seems unreasonable.

۴) استعمال: حال جاري زمانه د (always) له قيد سره د تکراري عمل لپاره چې د ويونکي لپاره ناراحت کوونکي او غير معقول وي استعمالیږي.

مثال: تاسي هميشه ناوخته راځي. Ex: You are always coming late.

مثال: هغه هميشه په دغه وخت کي جنگ کوي. Ex: He is always fighting at this time.

4) Usage: The present continuous tense can be used for an action which appears to be continuous.

۵) استعمال: حال جاري زمانه کولاي شي د جاري عمل د بنکاره کولو لپاره استعمال شي.

مثال: شبير هميشه خاندي. Ex: Shabeer is always laughing.

مثال: هغوي هميشه کار کوي. Ex: They are always working.

نوټ: Note

The present continuous tense is not used with out of control verbs. These verbs are used in the simple present tense, followed by adverbs of present continuous tense.

حال جاري زمانه له غير ارادي فعلونو سره نشي استعماليداي. دغه فعلونه په ساده حال زمانه کي استعمالیږي، د حال جاري زماني له قيدونو سره يوځاي کيږي.

خپني غير ارادي فعلونه		Some of the out of control verbs	
ارزش لرل	Cost	پېژندل ، پوهيدل	Know
کيدل ، واقع کيدل	Become	پوهيدل	Understand
فکر کول	Think	باور لرل	Believe
لرل	Have	احساس کول	Feel
لرل	Has	هېرول	Forget
مينه لرل	Love	ليدل	See
خوښيدل	Like	اوريدل	Hear
ارزو لرل ، غوښتل	Wish	بوږول	Smell
	Are	بنکاره کيدل ، ظاهرېدل	Appear
	Was	په نظر راتلل ، ظاهرېدل	Seem
	Were	غوښتل	Want

مثال: Ex:

☞ I am smelling a flower now. (غلط incorrect).

☞ I smell a flower now. (صحيح correct).

📌 **Note:** نوټ

In some cases most of the out of control verbs are commonly used as progressive verbs with difference in meaning.

په ځيني مواردو كې اكثریت غير ارادي فعلونه عموماً د معني په تغير سره د جاري فعلونو په حيث استعمالیږی. ((ارادي جنبه ځانته غوره كوي)).

مثال: زه د دغه سوال په باره كې فكر كوم. Ex: I am thinking about this question.

Distributive pronouns

توزیعی ضمیرونه

Distributive pronouns are used in the place of noun and indicate each person of a number of group.

توزیعی ضمیرونه هغه دي چې د نوم په ځای استعمالیږي او د یو گروپ په هر شخص (په فرد، فرد) باندي دلالت كوي.

• **Distributive pronouns consist in:** توزیعی ضمیرونه عبارت دي له

Every (هریو), Either (دواړه), Neither (هیڅ یو), Each (هر، هریو), None (هیڅ یو), Both (دواړه), Any (هر، هیڅ، كوم).

Ex: Each of you is present.

مثال: هر یو له تاسو څخه حاضر ده.

Ex: Neither of us is lazy.

مثال: هیڅ یو له مور څخه تنبل نه ده.

Ex: Both must come on time.

مثال: دواړه باید په وخت راشي.

Indefinite pronouns

نامعین ضمیرونه

Indefinite pronouns are used instead of noun and denote some unknown person, place or thing.

نامعین ضمیرونه د اسم په ځای استعمالیږي او په نامعین شخص، مکان یا شي باندي دلالت كوي.

- **The Indefinite pronoun are consist in:** نامعين ضميرونه عبارت دي له:

Indefinite pronouns	نامعين ضميرونه
One	يو، شخص
Few	څو، لير
No	هيڅ، نه
All	ټول
None	هيڅکله، هيڅ، نا
Somebody	يو شخص، کوم شخص، کوم کس
Some one	يو شخص، کوم يو، هغه يو
No one	هيڅ يو، هيڅوک
Any body	هر شخص، کوم شخص، هر څوک
No body	هيڅوک، هيڅ شخص
Some thing	څه شي، کوم شي، شي
Any thing	هر شي، کوم شي
No thing	هيڅ شي، بي ارزښته
Every one	هر يو
Every body	هر شخص، هر سري، هر تن
Every thing	هر شي
Some	يو تعداد، يوڅو، لږ، يوه اندازه
Any one	هر يو، هر څوک، کوم يو
Any where	هر ځاي، کوم ځاي، هر چيرته
No where	هيچرته، هيڅ ځاي
Every where	هر چيرته، هر ځاي
Some where	هر ځاي، کوم ځاي
Others	نور
Any	هر، کوم، ځيني، يو تعداد
Many	ډير، زيات
Much	ډير، زيات

Ex: I bought **some thing**.

Ex: Did you see **any body**.

Ex: He told my **every thing**.

Ex: **Any body** can not speak English.

مثال: ها څه شي واخيستل.

مثال: آيا ته کوم شخص وليد.

مثال: هغه ماته هر شي وويل.

مثال: هر څوک په انگليسي خبري نه شي کولاي.

- **“Many”** **ڊير**: “Many” usually used with plural countable nouns in positive statements ,negative statements and in question sentences.
استعماليري. معمولاً له شميرونكي اسمونو سره په مثبتو بيانیه ، منفي بيانیه او په سوالیه جملو كې

Ex: I have many friends.

مثال: زه ډير ملگري لرم.

Ex: I have not many brothers.

مثال: زه ډير وروڼه نه لرم.

- **“Much”** **ډير**: “Much” is usually used with uncountable nouns in negative statement and in question sentences , but rarely used in positive statement sentences.
استعماليري. معمولاً له غير شميرونكي اسمونو سره په منفي بياني او سوالی جملو كې استعماليري، مگر په كم ډول په مثبتو جملو كې استعماليري.

Ex: He doesn't eat much rice.

مثال: هغه ډيري وړيخي نه خوري.

Ex: Do you have much money?

مثال: آیا ته ډيري پيسي لري؟

- **“Some”**: **“Some”** is used as follow:

“Some” په لاندي ډول استعماليري:

⇒ **“Some”** is usually used in affirmative sentences.

“Some” معمولاً په مثبتو جملو كې استعماليري.

Ex: Mustafa bought some cars last week.

مثال: مصطفى تيره اونى يو څو موټران واخيستل.

⇒ **“Some”** is used for request in interrogative sentences.

“Some” په سوالی جملو كې د غوښتنې (درخواست) لپاره استعماليري.

Ex: Do you have some coffee?

مثال: آیا ته لير قهوه لري؟

⇒ **“Some”** is used with countable and plural nouns.

“Some” د شميرونكي او جمعي اسمونو لپاره استعماليري.

Ex: Asmatullah have some books.

مثال: عصمت الله يو څو كتابونه لري.

⇒ **“Some”** is also used with uncountable and singular nouns.

“Some” همدارنگه له غير شميرونكو او مفرد اسمونو سره استعماليري.

Ex: Alam Khan have some food.

مثال: علم خان يوه اندازه غذا لري.

➤ **“Any”** is used as follow: **“Any” په لاندې ډول استعمالیږي:**

⇒ **“Any”** is usually used in negative sentences.

“Any” معمولاً په منفي جملو کې استعمالیږي.

Ex: Arfan didn't buy any thing.

مثال: عرفان کوم شي وانه خيستل.

⇒ **“Any”** is used in interrogative sentences.

“Any” په سوالی جملو کې استعمالیږي.

Ex: Did you see any one here?

مثال: آیا تا دلته کوم کس ولید؟

⇒ **“Any”** is used When the idea of the sentence is negative.

کله چې په جمله کې منفي نظر وي **“Any”** استعمالیږي.

Ex: Abdul Bari have not any mobile.

مثال: عبدالباري هېڅ موبایل نلري.

Note: **“Reciprocal pronouns”** are used instead of nouns and talk about a mutual relationship.

نوټ: **“متقابل ضمیرونه”** د اسم په ځای استعمالیږي او متقابل روابط بیانوي.

Like:

Each other	یو بل ، یو بل سره ، یوله بل سره
One another	یوله بل ، یو بل سره ، یوله بل سره

❖ **“Each other”** : is used to talk about two persons.

“Each other”: د دوو اشخاصو په باره کې خبرې کولو (بحث کولو) لپاره استعمالیږي.

Ex: The boys hit each other.

مثال: هلکان یو بل سره وهي.

❖ **“One another”**: is used to talk about more than two persons or thing.

“One another”: د دوو څخه د زیاتو اشخاصو په باره د خبرې کولو (بحث کولو) لپاره استعمالیږي.

Ex: All Muslims love with one another.

مثال: ټول مسلمانان یوله بل سره مینه لري.

Interrogative Pronouns پوښتونکي (استفهامي) ضميرونه

Interrogative Pronouns are those which are used instead of noun and ask a question.

استفهامي ضميرونه هغه دي چي د اسم په ځاي استعماليري او سوال پوښتي.

Interrogative Pronouns	پوښتونکي (استفهامي ضميرونه)
Who	څوک ، چا
Whose	د چا ، د چا مال
Which	کوم ، کوم يو
What	څه ، څه شي
Whom	چاته چي ، څوک چي ، چاته

➤ څوک “Who”

“Who” is used when we ask about person or persons.

“Who” هغه وخت استعماليري کله چي مور د د شخص يا اشخاصو په باره کي پوښتنه کوو.

Or: “Who” is used only for people in subject and object case.

اوپا: “Who” فقط د اشخاصو (خلکو) لپاره په فاعلي او مفعولي حالت کي استعماليري.

Ex: Who is this?

مثال: دغه څوک ده؟

Ex: Who did you see? (Object case)

مثال: تا څوک وليد؟ (مفعولي حالت).

Ex: Who is knocking the door? (Subject case)

مثال: څوک دروازه ټکوي؟ (فاعلي حالت).

➤ د چا “Whose”

“Whose” is used in possessive case of subject and object.

“Whose” د فاعل او مفعول په ملكي حالت کي استعماليري.

Or: “Whose” is used to ask about possession.

اوپا: “Whose” د ملكيت په باره کي د پوښتنه کولو لپاره استعماليري.

Ex: Whose computer is this? (Subject).

مثال: دغه کمپيوټر د چا ده؟ (فاعل).

It's Muhammad.

هغه د محمد ده.

Ex: Whose car did you take? (Object).

مثال: تا د چا موټر اخيستي ده؟ (مفعول).

Niamat's.

د نعمت.

➤ **“Which” کوم ، کوم یو** :

“Which” is used for person or thing , It implies selection.

“Which” د شخص او شي لپاره استعمالیږي ، او په انتخاب باندی دلالت کوي .(دیوشي یا شخص په انتخاب باندی دلالت کوي).

Ex: Which class are you in?

I am in 12th class.

مثال: تاسی په کوم ټولگی کی یاست؟

زه په دولسم ټولگی کی یم.

Ex: Which is your friend ?

Sifat is my friend.

مثال: کوم یو ستاسی ملگری ده؟

صفت زما ملگری ده.

➤ **“What” څه ، څه شی** :

“What” is used for things in general sense.

“What” په عمومي مفهوم د شیانو لپاره استعمالیږي.

Ex: What is this?

It is a book.

مثال: دغه څه شی ده؟

هغه یو کتاب ده.

Ex: What your tribe name?

My tribe name is Pashton.

مثال: ستاسی د قبیلې نوم څه شی ده؟

زما د قبیلې نوم پښتون ده.

Article (د تعریف توري)

Article is a word which is used with a noun or adjective to define or determine them.

د تعریف توري هغه کلمه ده چې له اسم او یا صفت سره (له اسم مخته) استعمالیږي او هغوي تعریفوي یا مشخصوي.

● **The articles is actually Demonstrative Adjective.**

د تعریف توري په حقیقت اشاروي صفتونه دي.

● **The articles are divided into two parts:**

د تعریف توري په دوو ډولونو ویشل شوي دي:

1. Definite article. معین د تعریف توری

2. Indefinite article . غیر معین د تعریف توری .

1. Definite article معین د تعریف توری

An article which is used to refer to a particular person or thing is known as the definite article.

د تعریف هغه توری ده چي د مشخص شخص او یا شي د معین کولو لپاره استعمالیږي.

➤ There is only one definite article in English language which is **(The)**.
په انگلیسي ژبه کي یوازي د تعریف یو معین توری ده چي **(The)** څخه عبارت ده.

● **“The”** is called the definite article , because it points out some particular person or thing.

“The” د تعریف معین توري ده، ځکه چي مشخص شخص یا شي ته اشاره کوي.

❖ The definite article **(The)** is used in the following ways:

د **(The)** د تعریف معین توري په لاندې طریقو استعمالیږي:

1) Is used before unique things in nature in their kind.

د بي مثال شیانو مخته چي په طبیعت کي (او) په خپله نوع کي (بي مثال) وي استعمالیږي.

Ex: **The sun.**

مثال: لمر.

Ex: **The earth.**

مثال: ځمکه.

Ex: **The sky.**

مثال: آسمان.

Ex: **The moon.**

مثال: سپوږمۍ.

2) Is used before common nouns in order to be determined.

د عامو اسمونو مخکي د هغو د مشخصولو لپاره استعمالیږي.

Ex: **The man.**

مثال: سړي.

Ex: **The boy.**

مثال: هلک.

Ex: **The car.**

مثال: موټر.

3) Is used before ordinal numbers.

د وصفي (رتبه يي) اعدادو مخکي استعمالیږي.

Ex: **The first.**

مثال: لومړي.

Ex: **The second.**

مثال: دوهم.

Ex: **The 10th.**

مثال: لسم.

4) Is used before the superlative form of adjective.

د صفت د عالی شکل (عالي درجي) مخکي استعمالیږي.

Ex: **The** cleverest. مثال: ځیرک ترین.

Ex: **The** tallest. مثال: دارزترین (لورترین).

Ex: **The** most beautiful. مثال: ډیر زیات بڼکلي.

5) Is used before double comparative form of an adjective.

د صفت د دوه گون مقایسوي شکل (دوه گون مقایسوي درجي) مخکي استعمالیږي.

Ex: **The** more iron is beaten , **the** stronger it becomes.

مثال: اوسپنه چي زیاته ووهل شي ، قوي تره گرځي. (تینگیږي).

6) Is used before singular nouns representing the whole class.

د مفرد اسمونو مخکي چي د ټولي ډلي نمایندگی کوي استعمالیږي.

Ex: **The** cow is a useful animal. مثال: غوا یو گټور حیوان ده.

7) Is used before names of rivers , seas , deserts , and mountains.

د نهرونو (سیندونو) ، دریابونو ، دښتو ، او غرونو د نومونو مخکي استعمالیږي.

Ex: **The** Amu River. مثال: د امو سیند.

Ex: **The** Ba Ba Mountain. مثال: د بابا غر.

Ex: **The** Bagh Ater Desert. مثال: د باغ عطر دښته.

8) Is used before directions nouns.

د سمتونو (طرفونو) له اسمونو مخکي استعمالیږي.

Ex: **The** north. مثال: شمال.

Ex: **The** south. مثال: جنوب.

Ex: **The** east. مثال: ختیځ.

Ex: **The** west. مثال: لویديځ.

9) Is used before names of news papers , magazine.

د ورځپاڼو (اخبارونو) او مجلو د نومونو مخکي استعمالیږي.

Ex: **The** Kabul Times News paper . مثال: کابل ټایمز ورځپاڼه.

Ex: **The** Mursal. Magazine . مثال: مرسل مجله .

10) Is used before the historical buildings and historical events.

د تاريخي ودانيو او حادثو څخه مخکې استعمالیږي.

Ex: **The** Taj Mahal.

مثال: تاج محل.

Ex: **The** Bala Hesar.

مثال: بالا حصار.

Ex: **The** independence day.

مثال: د آزادي ورځ.

11) Is used before names of nationalities, tribes, sects, communities.

د ملتونو، قومونو، مذهبونو، ټولنو د نومونو د مخه استعمالیږي.

Ex: **The** Muslims.

مثال: مسلمانان.

Ex: **The** Wardak.

مثال: وردک.

Ex: **The** Afghans.

مثال: افغانان.

12) "**The**" is used when we talk about a particular person or thing.

"**The**" هغه وخت استعمالیږي کله چې موږ د مشخص شخص یا شي په باره کې خبرې کوو.

Ex: Let's go to **the** park. (The park this town). مثال: څه چې پارک ته ځو. (د دغه ښار پارک).

13) Is used before some proper nouns.

د ځینو خاصو اسمونو مخکې استعمالیږي.

Ex: **The** Afghanistan people.

مثال: د افغانستان خلک.

Ex: **The** Suez Canal.

مثال: د سویس کانال.

نوټ: Note

"**The**" is the same for singular and plural and for all genders.

"**The**" د مفرد، جمع، او ټولو جنسیتو لپاره یوشان ده.

Ex:

Singular noun	مفرد اسم	Plural noun	جمع اسم
The book	کتاب	The books	کتابونه
Male gender	مذکر جنسیت	Female gender	مونث جنسیت
The boy	هډک	The girl	انجلی

❖ Article (**The**) can not be used in the following ways:

د (**The**) تعريف توري په لاندې طريقو نشي استعماليداي:

1) "**The**" is can not be used befor proper noun.

"**The**" د خاصو اسمونو مخته نشي استعماليداي.

Ex: **The** Ahmad. (incorrect غلط) ✗

Ex: Ahmad. (correct صحيح) ✓

Ex: **The** Kabul. (incorrect غلط) ✗

Ex: Kabul. (correct صحيح) ✓

2) "**The**" is can not be used befor the months of the year.

"**The**" د کال د مياشتو مخکې نشي استعماليداي.

Ex: **The** Jun. (incorrect غلط) ✗

Ex: Jun. (correct صحيح) ✓

3) "**The**" is can not be used befor the days of the week.

"**The**" د د اونۍ د ورځو مخکې نشي استعماليداي.

Ex: **The** Sunday. (incorrect غلط) ✗

Ex: Sunday. (correct صحيح) ✓

4) "**The**" is also can not be used befor the languages.

"**The**" همدارنگه د ژبو څخه د مخه نشي استعماليداي.

Ex: **The** Pashto. (incorrect غلط) ✗

Ex: Pashto. (correct صحيح) ✓

5) "**The**" is also can not be used befor names of diseases.

"**The**" همدارنگه د ناروغيو څخه د مخه نشي استعماليداي.

Ex: **The** Malaria. (incorrect غلط) ✗

Ex: Malaria. (correct صحيح) ✓

Indefinite Articles

غير معين د تعريف توري

The indefinite articles is related to the number (**One**) used in the sense (**Any one**).

د تعريف غير معين توري په (**يو**) عدد پوري مربوط ده (**او**) د (**هر يو**) په مفهوم استعماليري.

❖ There are two indefinite articles in English language which are **(a)** and **(an)**.

په انگلیسي ژبه کې دوه نامعین د تعریف توري دي چې عبارت دي له **(a)** او **(an)** څخه.

➤ Usages of **(a)**. استعمالات **(a)**

➔ The form **(a)** is used before the words beginning with a consonant letter.

د **(a)** شکل د هغه کلمو مخکې استعمالیږي چې په یو بی غږه توري شروع شوي وي.

Ex: **a** book.

مثال: یو کتاب.

Ex: **a** door.

مثال: یوه دروازه.

Ex: **a** cup.

مثال: یوه پیاله.

➔ When **(U)** give the sound of **(U)** at the beginning of the words **(a)** is used instead of **(an)**.

کله چې **(U)** د کلمې په سر کې د (یو) غږ ورکوي د **(an)** په ځای **(a)** استعمالیږي.

Ex: **a** university.

مثال: یو پوهنتون.

Ex: **a** union.

مثال: یو اتفاق.

➔ The form **(a)** can be sometimes used before peoples names and it indicates some one stronger.

د **(a)** شکل ځینې وخت کولای شي د اشخاصو د نومونو مخکې استعمال شي او په نا اشنا شخص دلالت کوي.

Ex: **A** Mr. Popal came here yesterday. مثال: د بناغلي پوپل په نامه پرون دلته یو شخص راغلي وه.

➔ The form **(a)** is used with certain words.(Numbers ,half...etc).

د **(a)** شکل له ټاکلي کلموسره استعمالیږي. (عددونه ، نیم ... اونور).

Ex: **a** hundred.

Ex: **a** third.

Ex: **a** quarter. 1/4.

Ex: **a** half kilo.

- ➔ The form (a) is also used with words like (few , little , lot of ...etc).
د (a) شکل همدارنگه لکه (lot of , little , few .... اونور) کلموسره استعماليري.

Ex: a few people.

مثال: يو تعداد خلک.

Ex: a lot of things.

مثال: ډير خلک.

Ex: a little milk.

مثال: لير شيدي.

❖ Usages of (an). استعمالات

- ➔ The form (an) is used before words beginning with a vowel letter.
د (an) شکل د هغه کلمو څخه مخکي استعماليري چي په يو غږ لرونکي توري شروع شوي وي.

Ex: an orange.

مثال: يو نارنج.

Ex: an egg.

مثال: يوه هگي.

- ➔ When the words start with a silent (H) and are pronounced like a vowel sound , we use article (an).

کله چي کلمي په يو بي غږه (H) شروع شوي وي او د غږ لرونکي په څير تلفظ شي مور د (an) د تعريف توري استعمالوو.

Ex: an hour. (an our).

↓
بي غږه Silent

Ex: an honest man. (an onest man).

↓
بي غږه Silent

Note: نوټ

Article (a) and (an) are not used before plural and uncountable nouns.
د (a) او (an) د تعريف توري د جمع او ناشميرونکي اسمونو مخکي نه استعماليري.

Ex: a books. (غلط غلط).

Ex: a water. (غلط غلط).

Simple past tense

تیره ساده زمانه

(مطلقه ماضي)

Helping verb of simple past tense	د تیري ساده زماني کومکي فعل
Did	Did

ساختمان: Structure

Affirmative form مثبت شکل	Subject + V₂ + Complement. Ex: Asif played Cricket. مثال: آصف د کریکیت لوبه وکړه.
Question form سوالي شکل	Did + Subject + V₁ + Complement? Ex: Did Asif play Cricket? مثال: آیا آصف د کریکیت لوبه وکړه؟
Negative form منفي شکل	Subject + Did + Not / Didn't + V₁ + Complement. Ex: Asif did not / Didn't play Cricket. مثال: آصف د کریکیت لوبه ونه کړه.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Did + Subject + Not + V₁ + Complement -? Ex: Did Asif not play cricket? Didn't + Subject + V₁ + Complement -? Ex: Didn't Asif play Cricket? مثال: آیا آصف د کریکیت لوبه ونه کړه؟ مثال: آیا آصف د کریکیت لوبه ونه کړه؟

د استعمال "خايونه" Usages

1. **Usage:** Simple past tense is used to show an action which started and finished at some exact time in the past.

۱. **استعمال:** تیره ساده زمانه د هغه عمل د بنودلو لپاره استعمالیږي چې په معین تیر وخت کې شروع او ختم شوي وي.

Note: When simple past tense is used in this way, it usually followed by adverbs of time like: **yesterday, last week, last month, last year, ago, last night...** etc.

نوټ: کله چې تیره ساده زمانه په دغه طریقه استعمالیږي، معمولاً د وخت له قیدونو سره لکه: تیره ورځ، تیره اوونۍ، تیره میاشت، تیر کال، مخکي، تیره شپه، ... اونور سره یو ځای کیږي.

Ex: I wrote a letter **yesterday**.

Ex: He died **last year**.

Ex: I saw him **last month**.

مثال: ما تیره ورځ یوه رساله ولیکله.

مثال: هغه تیر کال وفات شو.

مثال: ما هغه تیره میاشت ولید.

2. Usage: Simple past tense is also used with **always** to show past habit....etc.

۲. **استعمال:** همدارنگه تیره ساده زمانه د تیر عادت لپاره له: **always** سره استعمالیږي.

Diagram:

مثال: خالد همیشه له خپل خان سره خبري کولي. Ex: Khalid **always** talked about himself.

مثال: حافظ شبیر احمد همیشه قرآن تلاوت کاوه. Ex: Haafiz Shabeer Ahmad **always** recited Quran.

مثال: هغه همیشه مشغول وه. Ex: He was **always** busy.

3. Usage : Simple past tense is also used in improbable conditional sentences.

۳. **استعمال:** همدارنگه تیره ساده زمانه په ناممکن شرطیه جملو استعمالیږي.

Ex: If I studied hard , I could pass the exam.

مثال: که چیري ما سخته مطالعه کری واي ، په امتحان کي کامیابیدلم.

4. Usage: Simple past tense is also used to ask about a past action.

۴. **استعمال:** همدارنگه تیره ساده زمانه د تیر شوي عمل د پوښتنو لپاره استعمالیږي.

مثال: تیره ورځ چیري وي؟ Ex: Where were you yesterday?

مثال: له تاسره تیره اوونی چا ملاقات وکړو؟ Ex: Who did meet you last week?

5. Usage: Simple Past tense is also used to show an action which starts and stops in the past ,in this way it is usually followed by expression of time like: "for two years," , "for five minutes " "all day" or "all year. ....etc.

۵. **استعمال:** همدارنگه تیره ساده زمانه د هغه عمل لپاره استعمالیږي چي په تیر (وخت) کي شروع او پای ته رسیدلي وي، په دغه طریقه کي معمولاً د وخت له اصطلاح سره لکه: " د دوو کلونولپاره " ، " د پنځو دقیقولپاره " ، "توله ورځ" ، او یا "ټول کال" .... اونور.

Diagram:

مثال: ما د دوو کلونو لپاره په کابل کي ژوند کړي ده. Ex: I lived in Kabul for two years.
(ما په کابل کي دوه کاله ژوند کړي ده).

مثال: بصیر ټوله ورځ د ساحل په غاړه ناست وي. Ex: Baseer sat at the beach all day.

Past continuous tense

(Past progressive tense)

تیره جاري زمانه

(تیره استمراري زمانه)

Helping verbs of P.C tense	د تیري جاري زماني کومکي فعلونه
Was / Were	Was / Were

Structure: (جوړښت) ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Was /Were + V - ing + Comp. Ex: He was eating food. مثال: هغه د غذا خورلو په حال کي وه.
Question form سوالي شکل	Was /Were + Sub + V - ing + Comp? Ex: Was he eating food ? مثال: آیا هغه د غذا خورلو په حال کي وه؟
Negative form منفي شکل	Sub +Was /Were + Not / Wasn't/Weren't +V -ing + Com . Ex: He was not/wasn't eating food.. مثال: هغه به د غذا خورلو په حال کي نه وي..
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Was/Were +Sub + Not + V - ing + Comp -? Ex: Was he not eating food ? مثال: آیا هغه د غذا خورلو په حال کي نده؟ Wasn't/Weren't + Sub + V - ing + Comp -? Ex: Wasn't he eating food ? مثال: آیا هغه د غذا خورلو په حال کي نده؟

استعمالات Usages

1) **Usage:** Past continuous tense is used to shows an action which was going on at some exact time in the past.

(۱) **استعمال:** تیره جاري زمانه د هغه عمل ښکاره کولو لپاره استعمالیږي چي په تیر معین وخت کي د جریان په حال کي وي.

Note: In this usage it is usually used with a (When) and (While) clause.

نوټ: په دغه استعمال کي معمولاً د (When) او (While) له یوي قضیي سره استعمالیږي.

Ex: I was swimming in the pool yesterday morning.

مثال: زه تیره ورځ سهار په حوض کي لامبو وهله.

Ex: They were playing volleyball when I called them.

مثال: کله چي ما زنگ وواکه دوي د والیبال په لوبه مشغول وه.

Ex: While I was studying he knocked the door.

مثال: هغه وخت چي زه په مطالعه مشغول وم هغه دروازه وټکوله.

2) **Usage:** Past continuous tense is also used without a time expression to indicate gradual development .

(۲) **استعمال:** همدارنگه تيره جاري زمانه بي د وخت له اصطلاح څخه د تدريجي پرمختگ بنودلو لپاره استعماليري.

Ex: The weather was getting colder.

مثال: هوا د پخيدو په حال كي وه.

Ex: It was getting darker.

مثال: هغه د تاريخيدو په حال كي وه.

3) **Usage:** Past continuous tense is used with (always) to show a persistent habit in the past.

(۳) **استعمال:** تيره جاري زمانه له (always) سره استعماليري ، چي په تيره كي يو مكرر عمل بنکاره کوي.

Ex: He was always making noise in the class.

مثال: هغه هميشه په ټولگي كي غالمغال جوړاوه.

Ex: Abdul Hadi and Ahsan were always studying together.

مثال: عبدالهادي او احسان هميشه يوځاي مطالعه کوله.

4) **Usage:** Past continuous tense is also used to show an unfulfilled decision in the past.

(۴) **استعمال:** همدارنگه تيره جاري زمانه په ماضي كي د سرته نه رسيدلي تصميم لپاره استعماليري.

Ex: I was going to call you , but I didn't have your number.

مثال: ما تاته زنگ واهه ، مگر ستا نمبر مي نه درلود.

Regular and Irregular verbs

با قاعده او بي قاعده فعلونه

1) Regular verbs با قاعده فعلونه

The regular verbs are those which form their past and past participle by taking (d) or (ed) at the end of the simple form.

با قاعده فعلونه هغه دي چي تير حالت(دوهم حالت) او دريم حالت يي د ساده شکل(اولي حالت) په پاي كي د (d) او يا (ed) په اخیستلو جوړيري.

Ex:

مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (تير حالت (دوهم حالت)	Past participle form (دريم حالت)
Talk	Talk <u>ed</u>	Talk <u>ed</u>
Agree	Agree <u>d</u>	Agree <u>d</u>
Like	Lik <u>e</u> d	Lik <u>e</u> d

Rule of adding **(d)** or **(ed)** د **(d)** اويا **(ed)** علاوه کولو قاعدي

1) Verbs ending in **(e)** or **(ee)** take only **(d)** in the end.

هغه فعلونه چې **(e)** ختم وي **(ee)** په اخير کي يوازي **(d)** اختياروي.

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (تير حالت (دوهم حالت)	Past participle form (دريم حالت)
Encourage	Encouraged	Encouraged
Agree	Agreed	Agreed
Love	Loved	Loved

2) Verbs ending in **(y)** following a consonant , change **(y)** into **(i)** and then add **(ed)**.

هغه فعلونه چې په **(y)** ختم وي او ديو بي غره توري په تعقيب راغلي وي ((له **(y)** څخه دمخه يو بي غره توري راغلي وي)) په **(y)** په **(i)** بدليري او وروسته **(ed)** اضافه کيري.

Ex:

مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (تير حالت (دوهم حالت)	Past participle form (دريم حالت)
Try	Tried	Tried
Carry	Carried	Carried
Marry	Married	Married

3) Verbs ending in **(y)** following a vowel add **(ed)** without any change.

هغه فعلونه چې په **(y)** ختم شوي وي او دغږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي ((له **(y)** څخه دمخه غږ لرونکي توري راغلي وي)) **(ed)** بي له کوم تغير څخه ور اضافه کيري.

Ex:

مثال:

Simple form (ساده شکل(اولي حالت)	Past form (تير حالت (دوهم حالت)	Past participle form (دريم حالت)
Pray	Prayed	Prayed
Play	Played	Played
Pay	Paid	Paid

4) One syllable regular verbs ending in a consonant and following a vowel , double the last consonant and then add **(ed)**.

يو سيلابه با قاعده فعلونه چې په بي غره توري ختم وي او ديو غږ لرونکي توري په تعقيب راغلي وي ((د بي غره توري مخکي يو غږ لرونکي توري راغلي وي)) اخيري بي غره توري کوو او وروسته **(ed)** ور علاوه کوو. دوه چنده

Ex:

مثال:

Simple form (سادہ شکل(اولی حالت)	Past form (تیر حالت (دوہم حالت)	Past participle form (دریم حالت)
Stop	Stopped	Stopped
Drop	Dropped	Dropped
Dip	Dipped	Dipped

Note: نوٲ

Verbs ending in (C) take an extra (K) before adding (ed).

هغه فعلونه ڇي په (C) ختم وي د (ed) له زياتولو مخکي يوه (K) غواري.

Ex:

مثال:

Simple form (سادہ شکل(اولی حالت)	Past form (تیر حالت (دوہم حالت)	Past participle form (دریم حالت)
Picnic	Picnicked	Picnicked
Mimic	Mimicked	Mimicked

2) Irregular verbs بی قاعده فعلونه

Irregular verbs are those which do not have any special rule for forming their past and and past participle forms.

بي قاعده فعلونه هغه دي ڇي د تیر حالت(دوہم حالت) او دریم حالت لپاره کومه خاصه قاعده ونلري.

Ex:

مثال:

Simple form (سادہ شکل(اولی حالت)	Past form (تیر حالت (دوہم حالت)	Past participle form (دریم حالت)
Rid	Rid	Rid
See	Saw	Seen
Ring	Rung	Rung
Say	Said	Said
Write	Wrote	Written

Emphasizing pronouns تاکیدي ضمیرونه

Emphasizing pronouns are those pronoun which are used instead of noun and emphasize on performing of an action.

تاکیدي ضمیرونه هغه دي چې د اسم په ځای استعمالیږي او د عمل په سرته رسولو تاکید کوي.

- **Emphasizing pronouns consist is:** تاکیدي ضمیرونه عبارت دي له

Emphasizing pronouns	تاکیدي ضمیرونه
My self	ما پخپله ، زه پخپله ، خپل ځان
Yourself	ته پخپله ، ستا ځان
Himself	هغه (مذکر) پخپله ، هغه (مذکر) ځان
Herself	هغه (مونث) پخپله ، هغه (مونث) ځان
Itself	هغه (بیجان) پخپله ، هغه (بیجان) پخپله
Ourselves	موږ پخپله ، موږ ځان
Yourselves	تاسي پخپله ، ستاسي ځان
Themselves	هغوي پخپله ، دوي پخپله ، دهغوي ځان

Ex: I **myself** saw him in Kandahar.

مثال: ما پخپله هغه په کندهار کې ولید.

Ex: She **herself** broke the glass.

مثال: هغې پخپله ګلاس مات کړ.

Note نوټ:

1. Emphasizing pronouns can be placed after object in the sentence if there is one object.

تاکیدي ضمیرونه کولای شي له مفعول څخه وروسته استعمال شي په هغه صورت کې چې په جمله کې یو مفعول موجود وي.

Ex: Aziz opened the door **himself**.

مثال: عزیز پخپله دروازه خلاصه کړه.

2. Emphasizing pronouns after an intransitive verb.

تاکیدي ضمیرونه له لازمي فعل څخه وروسته استعمالیږي.

Ex: Haseeb told **himself** me the fact.

مثال: حسیب ماته پخپله حقیقت ووايه.

↓
لازمي فعل intransitive verb

3. When the emphasizing pronoun used with preposition (by) it mean by my own self.

هغه وخت چي تاكيدې ضميرونه د (by) له اضافي توري سره استعمال شي ، په تنهاي (بي دنورو له كومك څخه) معني وركوي.

Ex: I did every thing by myself.(without any body is help).

مثال: ما هرشي په تنهاي سره سرته ورسول.(بي د كوم شخص له مرستي څخه).

Reflexive pronoun انعكاسي ضميرونه

Reflexive pronoun are used instead of nouns and show that the subject and object of the sentence is the same , that is to say, the action reflects from subject to object and from object to subject.

انعكاسي ضميرونه د اسم په ځاي استعماليري او بنيي چي د جملي فاعل او مفعول يو ده يعني دا چي عمل له فاعل څخه مفعول ته اوله مفعول څخه فاعل ته انعكاس كوي.

Reflexive pronouns are as follow: انعكاسي ضميرونه په لاندي ډول دي

Reflexive pronouns	انعكاسي ضميرونه
My self	ما پخپله ، زه پخپله ،خپل ځان
Yourself	ته پخپله ، ستا ځان
Himself	هغه(مذکر) پخپله ، هغه(مذکر)ځان
Herself	هغه(مونث) پخپله،هغه(مونث)ځان
Itself	هغه(بيجان) پخپله،هغه(بيجان)پخپله
Ourselves	موږ پخپله، زموږ ځان
Yourselves	تاسي پخپله، ستاسي ځان
Themselves	هغوي پخپله ، دوي پخپله، دهغوي ځان

Ex: I hurt my self.

مثال: ما خپل ځان ژوبل كړ.

Ex: He will depended him self.

مثال: هغه به له خپل ځان څخه دفاع وكړي.

Relative pronouns موصولي (ربطي) ضميرونه

The relative pronouns are used instead of nouns and join two sentences.

ربطي ضميرونه د اسمونو په ځاي استعماليزي او دوه جملې سره نښلوي (ارتباط ورکوي).

- These pronouns consist in: دغه ضميرونه عبارت دي له

Relative pronouns	موصولي (ربطي) ضميرونه
Who	څوک چې
Whom	چاته چې ، کوم ته چې ، چا چې
Whose	له چا څخه چې
Of which	له څه شي چې
What	څه شي چې
That	چې
Which	هغه شي چې ، کوم شي چې ، هغه چې

مثال: هغه موټر ده چې ما پرون واخيست. Ex: That is the car which I bought yesterday.

Note: نوټ

- **څوک چې "Who"**

"Who" is used for people. د اشخاصو (خلکو) لپاره استعماليزي.

- **چاته چې ، کوم ته چې : "Whom"**

"Whom" is used instead of object for people.

"Whom" د اشخاصو (خلکو) لپاره د مفعول په ځاي استعماليزي.

- **له چا څخه چې "Whose"**

"Whose" is used only for people and sometimes used for things without life.

"Whose" فقط د خلکو (اشخاصو) لپاره استعماليزي او ځيني وخت د بيجانه شيانو لپاره استعماليزي.

- **کو ، کوم شي چې ، هغه چې "Which"**

"Which" is used for things and animals.

"Which" د شيانو او حيواناتو لپاره استعماليزي.

- **څه شي چې "What"**

"What" is only used for things.

"What" فقط د شيانو لپاره استعماليزي.

Present perfect tense

حال کامله زمانه

(نبردي ماضي)

Helping verbs of P.P tense	د حال کاملي زماني کومکي فعلونه
Have / Has	Have / Has

جوړښت: Structure:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Have /Has + V ₃ + Comp. Ex: Shabir has gone to Ghazni. مثال: شېبیر غزني ته تللي ده.
Question form سوالي شکل	Have /Has + Sub + V ₃ + Comp? Ex: Has Shabir gone to Ghazni? مثال: آیا شېبیر غزني ته تللي ده؟
Negative form منفي شکل	Sub + Have/Has + Not + V ₃ + Com . Ex: Shabir has not gone to Ghazni. مثال: شېبیر غزني ته نده تللي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Have/Has +Sub + Not + V ₃ + Comp -? Ex: Has Shabir not gone to Ghazni ? مثال: آیا شېبیر غزني ته نده تللي؟ Haven't/Hasn't + Sub + V ₃ + Comp -? Ex: Hasn't Shabir gone to Ghazni ? مثال: آیا شېبیر غزني ته نده تللي؟

1) **Usage:** Present perfect tense is used for those recent past actions which started and finished at some unknown time in the past.

(**استعمال:** حال کامله زمانه د هغه نبردي تیر شوي عملونو لپاره استعمالیږي چې په تیر نامعلوم وخت کې شروع او ختم شوي وي .

Diagram:

Ex: I have eaten food. (time is unknown). مثال: ما ډوډۍ خوړلي ده. (وخت نامعلوم ده).

Ex: The students have traveled to India. (time is unknown). مثال: محصلینو هندوستان ته سفر کړي ده. (وخت نامعلوم ده).

Note: نوټ

When present perfect tense is used in this way usually followed by adverbs of time, like: **already, recently, yet, so for, several times, before, lately**.....etc.

کله چې حال کامله زمانه په دې طریقه استعمال شي معمولاً د وخت له قیدونو سره یوځای کیږي، لکه: **مخکې(پخوا) ، اخیراً(نبردي) ، تراوسه، تردې ځایه ، څوځله ، مخکې، په دې ورسټیو کې** ..... او داسې نور.

already	مخکي (پخوا)	recently	اخيراً ، په پای کې، نږدې
yet	تر اوسه	so for	تردې ځایه
several times	څو ځله	before	مخکي
lately	په دې ورسټیو کې		

مثال: موږ مخکي کار ختم کړي ده. Ex: We have **already** finished the work.

مثال: ما تر اوسه پاریس نده لیدلي. Ex: I have not visited Paris **yet**.

مثال: محمد څو ځله کندهار ته تللي ده. Ex: Mohammad has gone to Kandahar **several times**.

نوټ: ذکر شوي قیدونه ځیني وخت له Have , has څخه وروسته او ځیني وخت د جملې په اخیر کې راځي.

2) **Usage:** present perfect tense is used with (**Just**) to show a recently completed action. (to show immediate past action).

۲) **استعمال:** حال کامله زمانه له (**Just**) سره د یو نږدې تکمیل شوي عمل لپاره استعمالیږي. (نږدې تیر شوي عمل بنیي).

مثال: موږ لیر شیبه مخکي درس ختم کړ. Ex: We have **just** finished the lesson.

مثال: هغه لیر شیبه مخکي له کندهاره راوړسید. Ex: He has **just** arrived from Kandahar.

3) **Usage:** Present perfect tense is used with (**since**) and (**For**) to show an action which started in the past and continued up to now.

۳) **استعمال:** حال کامله زمانه له (**since**) او (**For**) سره دهغه عمل بنودلو لپاره استعمالیږي چې په ماضي کې شروع شوي وي او تر اوسه ادامه لري.

مثال: زده کوونکو د لسو میاشتو لپاره درسونو ته دوام ورکړي ده. Ex: The students have continued the lessons **for** ten months.

مثال: نایم د ۲۰۰۸م کال را پدې خوا د کندهار په ښار کې ژوند کړي ده. Ex: Naim has lived in Kandahar city **since** 2008 AD.

نوټ: (**For**) د وخت موده بنیي او (**Since**) د وخت اوږدوالي بنیي.

4) **Usage:** Present perfect tense shows an action which happened in the past but the results or effects are still seen in the present time.

۵) **استعمال:** حال کامله زمانه هغه عمل بنیي چې په تیر وخت کې واقع شوي وي او نتایج او اثرات یې په حاضر وخت کې لیدل کیږي.

مثال: ما خپل اطاق رنگ کړي ده. (د رنگ اثرات تر اوسه لیدل کیږي). Ex: I have painted my room.

مثال: علي خپله گوته پري کړي ده. (اوس هم وینه جریان لري). Ex: Ali has cut his finger.

نوټ: Note

In present perfect tense the action it is self is very important than of the exact time , but in the simple past tense exact time is important.

په حال كامله زمانه كې پخپله عمل (د عمل سرته رسيدل) له د قيق وخت څخه ډير مهم ده ، مگر په ساده تيره زمانه كې د قيق وخت مهم ده.

Ex: I have seen Mustafa today. (at any time today).

مثال: ما نن مصطفي ليدلي ده. (نن په كوم وخت كې).

Ex: I saw Mustafa at nine o'clock today. (at an exact time).

مثال: ما نن په نه بجو مصطفي وليد. (يو د قيق وخت).

Note: Present perfect tense and simple past tense are both used with adverbs of time like: (ever, never, always, often, several times,.....etc) but both tenses express the same idea in different periods of times.

حال كامله زمانه او تيره ساده زمانه دواړه د وخت له قيدونو سره استعماليري لكه: (هر هر كله)، هيڅكله ، هميشه ، اكثرأ ، څوځله.....اونور) مگر دواړه زمانې يوشان مفكوره د وخت په مختلفو دورو كې بيانوي.

Ex:

مثال:

⇒ We lived in Kabul for three years. (past but now).

ما دري كاله په كابل كې ژوند وكړ. (پخوا مگر اوس نه).

⇒ We have lived in Kabul for three years. (past and now).

ما دري كاله په كابل ژوند كړي ده. (پخوا او اوس).

Present perfect continuous tense

(Present perfect progressive tense)

حال كامله جاري زمانه

(حال كامله استمراري زمانه)

Helping verbs of P.P.C tense	د حال كاملې جاري زمانې كومې فعلونه
Have been / Has been	Have been / Has been

جوړښت: Structure:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Have /Has + been + V₁ - ing + Comp. Ex: I have been studing Pashto. مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول وم.
Question form سوالي شکل	Have /Has + Sub + been + V₁ - ing + Comp? Ex: Have I been studying Pashto? مثال: آیا زه د پښتو په مطالعه مشغول وم؟
Negative form منفي شکل	Sub + Have/Has + Not + been + V₁ - ing + Comp . Ex: I have not been studying Pashto. مثال: زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Have/Has +Sub + Not + been + V₁ - ing + Comp -? Ex: Have I not been studying Pashto? مثال: آیا زه د پښتو په مطالعه مشغول نه وم؟ Haven't/Hasn't + Sub + been +V₁ - ing +Comp -? Ex: Haven't I been studing Pashto. مثال: آیا زه دپښتو په مطالعه مشغول نه وم؟

1) **Usage:** Present perfect continuous tense is used for the actions which begin in the past , continued upto now is still continuing (may or may not go the future.

۲) **استعمال:** حال کامله جاري زمانه د هغه عملونو لپاره استعمالیږي چي په تیر وخت کي شروع شوي وي ، تراوسه یي ادامه پیدا کړي (په دي حاضر وخت کي) به هم جریان ولري. (ممکن راتلونکي ته ادامه پیدا کړي).

Note : Present perfect continuous tense is usually used with (since) and (For) to show the duration of an action.

نوټ: حال کامله جاري زمانه معمولاً له (since) او (For) سره استعمالیږي ،چي د یو عمل موده ښکاره کوي.

Ex: Karrim has been swimming in the pool **since** four o'clock.

مثال: کریم له څلور بجي راهیسي په حوض کي په لامبو وهلو مشغول ده.

Ex: Nagma has been washing the clothes **for** three hours.

مثال: نغمه د دوو ساعتو لپاره د کالو پریمنځلو مشغوله ده.

2) **Usage:** present perfect continuous tense is also shows the duration of an action which has been going on continually a certain period of time.

۲) **استعمال:** همدارنگه حال کامله جاري زمانه د هغه عمل موده ښيي چي په د وخت په یوه معینه دوره کي په جریان کي وي.

Note: The adverbs like: all day long , all this morning , all week , all night , ...etc are used in this usage of present perfect continuous tense.

نوټ: قیدونه لکه : ټوله ورځ ، نن ټول سهار ، ټوله اوونۍ ، ټوله شپه ، ... اوداسي نور د حال کاملي جاري زمانې په دغه استعمال کي پکار وړل کیږي.

Ex: Abdul Hadi has been playing cricket **all this morning**.

مثال: عبدالهادي نن ټول سهار د کرکټ لوبه کوله.

Ex: Basheer has been watching T.V **all day long**.

مثال: بشير ټوله ورځ تلویزون کتلو.

3) Usage: Present perfect continuous tense is used to show emphasize on duration of an action which has been continually going on.

(۳) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودې د تاکید لپاره استعمالیږي چې بي ځنډه روان وي.

Ex: Masood has been calling his friend **on and on**.

مثال: مسعود بي ځنډه خپل ملگري ته ټیلیفون کړي.

4) Usage: Present perfect continuous tense is used to shows an action which has taken a special period of time in the past.

(۴) استعمال: حال کامله جاري زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چې د وخت په یوه ټاکلي دوره کې په تیره (زمانه) کې ترسره شوي وي.

Ex: Fareed has been working in a bank for the last years.

مثال: فرید تیر کلونه په بانک کې په کار بوخت وه.

Ex: Asmat has been studing the lesson in Kabul university for last years.

مثال: عصمت تیر کلونه د کابل په پوهنتون کې په درس بوخت وه.

(فعلونه Verbs)

Verb is a word which shows an action , state , possession , presence or absence.

فعل هغه کلمه ده چې یو عمل ، حالت (وضعیت)، ملکیت ، موجودیت او نا موجودیت ښکاره کوي.

Ex: Sibghatullah is **writing** a letter. (action). مثال: صبغت الله د لیک لیکلو په حال کې دي. (عمل).

Ex: Arghandab **is** a beautiful place. (state). مثال: ارغنداب یو ښکلی ځای ده. (حالت).

Ex: Sidiqullah **has** a car. (possession). مثال: صدیق الله یو موټر لري. (ملکیت).

Ex: There **is** milk in the glass. (presence). مثال: په گلاس کې شیدي دي. (موجودیت).

Ex: Karrim **is** not here. (absence). مثال: کریم دلته نشته. (نا موجودیت).

• **Kinds of verb** دفعال ډولونه

⇒ **Verbs divided into two parts:** فعلونه په دوه ډوله ویشل شوي دي

1. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.
2. Ordinary (main) verbs. معمولي فعلونه.

3. Auxiliary (Helping) verbs. کومکي فعلونه.

Auxiliary verbs are those with present or past participle or infinitive to form the tense or ordinary verb.

کومکي فعلونه هغه دي چي له ساده شکل ،دریم حالت اوله مصدر سره یوځای او دمعمولي(اصلي) فعلونو زمانه تشکیلوي.

- **The auxiliary verbs consist in:** کومکي فعلونه عبارت دي له:

کومکي فعلونه auxiliary verbs								
Am	is	was	were	have	has	had	do	does
did	can	could	will	would	shall	should	may	might
ought to	must	need	used to					

- **Auxiliary verbs are divided into three parts:** کومکي فعلونه په دري برخو ویشل شوي:

- 1) Principal auxiliary verbs. اصلي کومکي فعلونه.
- 2) Modal auxiliary verbs. نمونه يي(وجهي) کومکي فعلونه.
- 3) Semi modal auxiliary verbs. نیمه نمونه يي(نیمه وجهي) فعلونه.

1) Principal auxiliary verbs اصلي کومکي فعلونه:

The Principal auxiliary verbs are those which form the main part of auxiliary verbs.

اصلي کومکي فعلونه هغه دي چي د کومکي فعلونو اساسي برخه تشکیلوي.

اصلي کومکي فعلونه Principal auxiliary verbs						
Is	am	are	was	were	been	being
have	has	had	do	does	did	

Ex: Shabeer **is** a moralist student.

Ex: Khalid **was** a pilot.

Ex: I **am** a teacher.

مثال: شبير يو اخلاقي زده کوونکي ده.

مثال: خالد يو پيلوټ وه.

مثال: زه يو معلم يم.

➤ **Parts Principal auxiliary verbs** د اصلي کومکي فعلونو برخي

1	2	3
To be verbs	To have verbs	To do verbs

⇒ **To Be verbs** د وجود لولو فعلونه

To Be verbs are used to show state and being the sentences.

د وجود لولو فعلونه هغه فعلونه دي چي په جملو کي حالت (وضعيت) او موجوديت بيانوي.

- **To Be verbs consist in:** له د وجود لولو فعلونه عبارت دي له:

د وجود لولو فعلونه To Be verbs							
Is	are	am	was	were	Be	been	being

Ex: He is a doctor.

مثال: هغه يو ډاکټر ده.

Ex: I am a student.

مثال: زه يو زده کوونکي يم.

Ex: He was a carpenter.

مثال: هغه يو نجار وه.

Ex: They were engeneers.

مثال: هغوي انجيران وه.

⇒ **To have verbs:** د لولو فعلونه

To have verbs are those which are used to show possession or ownership in the sentences.

دلرلو فعلونه هغه دي چي په جمله کي ملکيت او مالکيت بنودلو لپاره استعماليري.

- **To have verbs consist in:** له د لولو فعلونه عبارت دي له:

د لولو فعلونه To have verbs		
Have	Has	Had

Ex: You have three sons.

مثال: ته دري زامن لري.

Ex: He has a bicycle.

مثال: هغه يو بايسکل لري.

Ex: They had a lot of books.

مثال: هغوي ډير کتابونه درلودل.

⇒ **To do verbs** د سرته رسولو فعلونه

(**To do verbs**) are those which are used to show performing of an action in the sentence .

د (**سرتته رسولو فعلونه**) هغه دي چي په جمله کي د يو عمل (کار) په سرته رسولو لپاره استعماليري.

- **To do verbs consist in:** له: عبارت دي

د سرتو رسولو فعلونه To do verbs		
Do	Does	Did

Ex: I do my homework every day.

مثال: زه هره ورځ خپله کورنۍ سرته رسوم.

Ex: He does service every month.

مثال: هغه هره مياشت خپله نوکري سرته رسوي.

Ex: I did my homework yesterday.

مثال: ما تيره ورځ خپله کورنۍ وظيفه سرته ورسوله.

Simple future tense

ساده راتلونکي زمانه

Helping verbs of simple future tense	د ساده راتلونکي زماني کومکي فعلونه
Will / Shall	Will / Shall

Structure 1: جوړښت ۱:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + V ₁ + Comp. Ex: Khalid will learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده کړي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + V ₁ + Comp? Ex: Will Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + V ₁ + Comp . Ex: Khalid will not learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Will /Shall + Sub + Not + V ₁ + Comp -? Ex: Will Khalid not learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړي؟ Won't/Shan't + Sub + V ₁ + Comp -? Ex: Won't Khalid learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده نکړي؟

Note: (Will not = Won't) and (Shall not = Shon't)

Structure 2: جوړښت ۲:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + To be + going to + V ₁ + Comp. Ex: Khalid is going to learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده کړي.
Question form سوالي شکل	To be + Sub + going to + V ₁ + Comp? Ex: Is Khalid going to learn Arabic? مثال: آیا خالد به عربي زده کړي؟
Negative form منفي شکل	Sub + To be + Not + going to + V ₁ + Comp . Ex: Khalid is not going to learn Arabic. مثال: خالد به عربي زده نکړي.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	To be + Not + Sub + going to + V ₁ + Comp -? Ex: Is not Khalid going to learn Arabic? مثال: آیا خالد به انگلیسي زده نکړي؟

نوټ: د (To be going to) فورمول نسبت لومړي فورمول ته ډیر عام ده.

1) **Usage:** Simple future tense is used to show an action which will take place at some exact time in the future.

٢) **استعمال:** ساده راتلونکي زمانه د هغه کار د بیان لپاره استعمالیږي چې په راتلونکي کې به رامنځ ته شي.

Diagram:

Note: Some advrbs like: **tomorrow , next week , next year , next month** ...etc are used in this usage of simple future tense.

نوټ: ځیني قیدونه لکه: سبا ، راتلونکي اوونۍ ، راتلونکي کال ، راتلونکي میاشت ... اونور د ساده راتلونکي زمانې په دې استعمال کې پکار وړل کیږي.

مثال: حنیف به سبا غزني ته لاړ شي. Ex: Haneef will go to Ghazni tomorrow.

مثال: زه به راتلونکي اوونۍ له هغه سره ملاقات وکړم. Ex: I is going to meet him next week.

2) **Usage:** Simple future tense is used to talk about things which we can not control ; it expresses genral facts in the future.

٢) **استعمال:** راتلونکي ساده زمانه د هغه شیانو په باره کې خبرې کوي چې زموږ په کنټرول کې نه وي ؛ (یعني) هغه حقیقتونه چې په راتلونکي کې واقع کیږي.

مثال: نوروز به په یوه اوونۍ کې وي. Ex: It will be nawrooz in a week.

مثال: موږ به د امتحان نتيجې په اپریل کې معلومې شي. Ex: We will know the exam results in April.

3) **Usage:** Simple future tense is used in the sentences which contain conditional clauses.

٣) **استعمال:** ساده راتلونکي زمانه په هغو جملو کې استعمالیږي چې شرطي قضيې په کې موجودې وي.

Ex: He will discuss with his father if he gets time.

مثال: که چېرې هغه وخت پیدا کړي له خپل پلار سره به خبرې وکړي.

Ex: I will go to Kandahar if I buy a car.

مثال: که چېرې موټر واخلم کندهار ته به ځم.

4) **Usage:** Simple future tense is also used to express condition or hesitation.

٤) **استعمال:** همدارنگه ساده راتلونکي زمانه د شرط او یا شک او نه منلو د بیان لپاره استعمالیږي.

Ex: What will I do at this time next year, I really surprised.

مثال: په رښتیا حیرانېږم چې راتلونکي کال په دې وخت کې به څه کار وکړم.

Future continuous tense

(Future progressive tense)

راتلونڪي جاري زمانه

(راتلونڪي استمراري زمانه)

Helping verbs of F. C tense	د راتلونڪي جاري زماني ڪومڪي فعلونه
Will be / Shall be	Will be / Shall be

1 جوڙيٽ Structure 1:

Affirmative form مثبت شڪل	Sub + Will be / Shall be + V ₁ - ing + Comp. مثال: هغه به اوس د لوبي په حال ڪي وي. Ex: He will be playing now.
Question form سوالي شڪل	Will / Shall + Sub + be + V ₁ - ing + Comp? مثال: آيا هغه به اوس د لوبي په حال ڪي وي؟ Ex: Will he be playing now?
Negative form منفي شڪل	Sub + Will / Shall + Not + be + V ₁ - ing + Comp . مثال: هغه به اوس د لوبي په حال ڪي نه وي. Ex: He will not be playing now.
Negative interrogative form منفي سوالي شڪل	Will / Shall + Sub + Not + be + V ₁ - ing + Comp -? مثال: آيا هغه به اوس د لوبي په حال ڪي نه وي؟ Ex: Will he not be playing now? Won't / Shon't + Sub + be + V ₁ - ing + Comp -? مثال: آيا هغه به اوس د لوبي په حال ڪي نه وي؟ Ex: Won't he be playing now?

2 جوڙيٽ Structure 2:

Affirmative form مثبت شڪل	Sub + To be + going to + be + V ₁ - ing + Comp. مثال: هغه به اوس د لوبي په حال ڪي وي. Ex: He is going to be playing now.
Question form سوالي شڪل	To be + Sub + going to + be + V ₁ - ing + Comp? مثال: آيا هغه به اوس د لوبي په حال ڪي وي؟ Ex: Is he going to be playing now?
Negative form منفي شڪل	Sub + To be + Not + going to + be + V ₁ - ing + Comp . مثال: هغه به اوس د لوبي په حال ڪي نه وي. Ex: He is not going to be playing now.
Negative interrogative form منفي سوالي شڪل	To be + Not + Sub + going to + be + V ₁ - ing + Comp -? مثال: آيا هغه به اوس د لوبي په حال ڪي نه وي؟ Ex: Is not I going to be playing now?

1) **Usage :** Future continuous tense is used to expresses the duration of an action which will be in progress at some exact time in the future.

(1) **استعمال:** راتلونڪي جاري زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعماليري چي په راتلونڪي ڪي په يو ٽاکلي وخت ڪي د جريان په حالت ڪي وي.

Ex: Shabeer will be cleaning the room tomorrow.

مثال: شبير به سبا د ڪوتي په پاکولو مشغول وي.

Ex: Bilal will be fixing the picture on the wall.

مثال: بلال به په په ديوال باندې د تصوير په ٽڪوهلو مشغول وي.

2) **Usage:** Future continuous tense is also used to show the duration of two actions that will be simultaneously going on.

(۲) **استعمال:** همدارنگه راتلونکي جاري زمانه د دوو عملونو د مودې د بنودلو لپاره استعماليري چي همزمان (په يو وخت کي) د جريان په حالت کي وي.

Ex: We will be doing our homework, while they will be working in the garden.

مثال: کله چي هغوي په باغ کي په کار بوخت دي ، زه به د کورني کار په ترسره کولو بوخت يم.

3) **Usage:** future continuous tense is used to show an action which will be continuing in an exact course of time in the future.

(۲) **استعمال:** راتلونکي جاري زمانه د هغه عمل د بيان لپاره استعماليري چي د وخت په يوه خاصه موده کي به راتلونکي کي د جريان په حالت کي وي.

Ex: He will be getting ready for the exam all next week.

مثال: هغه به ټوله راتلونکي اونۍ د امتحان لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Our classmates will be exercising for the races all next month.

مثال: زمور همصنفيان به ټوله راتلونکي مياشت د مسابقي لپاره ځان چمتو کوي.

Ex: Amin will be typing the letters all afternoon .

مثال: امين به ټول ماسپښين په خط ليکلو بوخت وي.

4) **Usage:** The future continuous tense can be also used in the conditional sentences.

(۴) **استعمال:** همدارنگه راتلونکي جاري زمانه کولاي شي په شرطيه جملو کي استعمال شي.

Ex: I am going to be meeting him at 5:00 PM if I do not face any problem.

مثال: که له مشکل سره مخامخ نشم په د مازديگر په ۵:۰۰ بجي به له هغه سره په ملاقات مشغول يم.

2. Modal auxiliary verbs نمونه يي (وجهي) کومکي فعلونه

The modal auxiliary verbs are those which don't have any final (s) or (es) at the third singular person, they don't have any past participle and infinitive form; therefore can't be used in the continuous form.

نمونه يي کومکي فعلونه هغه دي چي د دريم شخص لپاره (s) اويا (es) نه غواړي ؛ دغه فعلونه دريم حالت نه لري او همدارنگه د مصدر شکل نه لري له دي کبله يي په جاري شکل نشو استعمالولاي.

• **The modal auxiliary verbs are consist in:** نمونه يي کومکي فعلونه عبارت دي له:

نمونه يي کومکي فعلونه The modal auxiliary verbs				
Can	Could	Shall	Should	Will
Would	May	Might	Must	Ought to

➤ **کول، توانیدل: Can**

“**Can**” is modal auxiliary verb which shows ability.

“**Can**” یو نمونه یې کومکي فعل ده چي توانايي بنکاره کوي.

▪ Formula of “**Can**”:

د “**Can**” فورمول:

Subject + Can + V ₁ + Object / Complement. Najeeb can speak Pashto.	(+)	ساده حالت نجیب په پښتو خبري کولاي شي.
Can + Subject + V ₁ + Object / Complement? Can Najeeb speak Pashto?	(?)	سوالي حالت آيا نجیب په پښتو خبري کولاي شي؟
Subject + Can + not / Can't + V ₁ + Object / Complement. Najeeb can not/can't speak Pashto.	(-)	منفي حالت نجیب په پښتو خبري نشي کولاي.
Can + Subject + not + V ₁ + Object / Complement -? Can Najeeb not speak Pashto-?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا نجیب په پښتو خبري نشي کولاي -؟
Can't + Subject + V ₁ + Object / Complement -? Can't Najeeb speak Pashto -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا نجیب په پښتو خبري نشي کولاي -؟

Complement (تکمیل کوونکي)

Complement is a word or a group of words which completes the meaning of a sentences after verb.

تکمیل کوونکي له هغه کلمي اويا گروپ د کلمو څخه عبارت ده چي د فعل څخه وروسته د جملې معني تکميلوي.

Ex: I saw Aziz .

مثال: ما عزیز وليد.

Ex : Salim seems happy.

مثال: سليم خوشحاله معلوميري.

Note: Complement can be a noun , adjective , pronoun or a number.

نوټ: تکمیل کوونکي کيداي شي يو اسم ، صفت ، ضمير اويا يو عدد وي.

Note: نوټ:

▪ **کول ، توانايي لرل، توانیدل “(Be) able to”**

“**(Be) able to**” is possible to use instead of (Can), but (Can) is more usual.

“**(Be) able to**” ممکن د (Can) په ځاي استعمال شي ، مگر (Can) ډير معمول ده.

Ex: I am able to speak Arabic.

مثال: زه د عربي په خبري کولو قادر يم.

- “Can” has only two forms , “Can” is in the (present) and “Could” is used in the (Past) ; So sometimes it is necessary to use **(be) able to**.

“Can” يوازې دوه حالتونه لري “Can” په ساده حالت کې استعمالېږي او “Could” په ماضي کې استعمالېږي؛ نو په دې خاطر ځينې وخت ضرورت ده چې **(be) able to** استعمال شي.

مثال: زه به توانايي ولرم چې دغه مسابقه په اسانۍ سره وگټم. Ex: I will be able to win this match easily.

مثال: ما کولاي شوای لامبو ووهم. Ex: I was able to swim.

➤ **“Could”**: کول ، توانيدل

“Could” is a modal auxiliary verb which is used in the past form of can , but it is used in the present ,past and future tenses.

“Could” يو نمونه يي کومکي فعل ده ؛ چې د (Can) په ماضي شکل استعمالېږي. (تيره توانايي بڼي، مگر په حال ، ماضي ، او راتلونکي زمانو کې استعمالېږي.)

▪ Formula of “Could”

د “Could” فورمول

Subject + Could + V ₁ + Object / Complement. He could teach English.	(+)	ساده حالت هغه کولاي شوای انگليسي تدريس کړي.
Could + Subject + V ₁ + Object / Complement? Could he teach English?	(?)	سوالي حالت آيا هغه کولاي شوای انگليسي تدريس کړي؟
Subject + Could + not + V ₁ + Object / Complement He could not teach English.	(-)	منفي حالت هغه نشوای کولاي انگليسي تدريس کړي.
Could + Subject + not + V ₁ + Object / Complement -? Could he not teach English -?	(?/-)	منفي سوالی حالت هغه نشوای کولاي انگليسي تدريس کړي -؟
Couldn't + Subject + V ₁ + Object/ Complement -? Couldn't he teach English -/?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا هغه نشوای کولاي انگليسي تدريس کړي-/?

نوټ: Note

The verb “could” is may sometimes show a present probability.

د “could” فعل ځينې وخت کولاي شي يو احتمالي عمل په حال زمانه کې بيان کړي.

Ex: If I participate in the class every day , I could succeed in the exam.

مثال: که چيرې په ټولگي کې هره ورځ شرکت وکړم ، احتمالاً په امتحان کې کامياب کيرم .

➤ **“May”**: احتمالاً ، شايد ، امکان لړل

“May” shows a present probability.

يو حاضر احتمال ښکاره کوي.

Ex: If you open window , you may catch cold.

مثال: که چيرې تاسې کرکې خلاصه کړي، امکان لري يخنۍ مو وشي.

- When “**May**” is placed at the beginning of the sentence show permission and request.

کله چې “**May**” د جملې په سر کې راشي اجازه او غوښتنه بیانوي.

مثال: آیا داخل ته درتلاي شم؟ (اجازه).
 Ex: **May** I come in? (permission).

مثال: خدای(ع) دي هغه کامیاب کړي! (غوښتنه).
 Ex: **May** he succeed!(request).

مثال: خدای(ع) دي هغه له بدو سترگو وساتي! (غوښتنه).
 Ex: **May** Allah save his evil eyes!(request).

مثال: امکان لري یو ګلاس اوبه راکړي. (غوښتنه).
 Ex: **May** I have a glass of water.(request).

Note: نوبت

In some sentences “**God**” comes and in some doesn’t come.

په ځینو جملو کې “**God**” او په ځینو جملو کې نه راځي.

- Formula of “**may**”

د “**may**” فورمول

Subject + may + V ₁ + Object / Complement. He may go to home.	(+)	ساده حالت هغه امکان لري کورته تللي وي.
May + Subject + V ₁ + Object / Complement? May he go to home?	(?)	سوالي حالت آیا امکان لري هغه کورته تللي وي؟
Subject + may + not + V ₁ + Object / Complement. He may not go to home.	(-)	منفي حالت هغه امکان لري کورته نه وي تللي.
May + Subject + not + V ₁ + Object / Complement -? May he not go to home -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آیا هغه امکان لري کورته نه وي تللي -؟
Mayn't + Subject + V ₁ + Object/ Complement -? Mayn't he go to home -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آیا هغه امکان لري کورته نه وي تللي-؟

➤ احتمالاً ، شاید ، امکان لرل: “**Might**”

“**Might**” is used in the past form of (may) and in the indirect speech.

“**Might**” د (may) په تیر (ماضي) شکل کې او په غیر مستقیم خبرو اترو (کلام) کې استعمالیږي.

مثال: په کابل کې شاید باران شوي وي.
 Ex: It **might** rain in Kabul.

مثال: هغه شاید تللي وي.
 Ex: He **might** have gone.

- Formula of “**might**”

د “**might**” فورمول

Subject + might + V ₁ + Object / Complement. Ali might go to Ghazni.	(+)	ساده حالت علي شاید غزني ته تللي وي.
Might + Subject + V ₁ + Object / Complement? Might Ali go to Ghazni?	(?)	سوالي حالت آیا علي شاید غزني ته تللي وي؟
Subject + might + not + V ₁ + Object / Complement. Ali might not go to Ghazni.	(-)	منفي حالت علي شاید غزني ته نه وي تللي.
Might + Subject + not + V ₁ + Object / Complement -? Might Ali not go to Ghazni -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آیا علي شاید غزني ته نه وي تللي -؟
Mightn't + Subject + V ₁ + Object/ Complement -? Mightn't Ali go to Ghazni -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آیا علي شاید غزني ته نه وي تللي-؟

➤ **باید (حتماً): "Must"**

"Must" is a modal auxiliary verb which shows strongest command or obligation.
 "Must" یو نمونه یې کومکي فعل ده چي ډیر قوي امر اويا مجبوریت بنکاره کوي.

Ex: We **must** help the poor. مثال: موږ باید له فقيرانو سره مرسته وکړو.

Ex: Every Muslim **must** pray five time in a day. مثال: هر مسلمان باید په ورځ کي پنځه وخته لمونځ وکړي.

- "Must" is used to express a necessity.
 "Must" د ضرورت بيانولو لپاره استعمالیږي.

Ex: He **must** work hard for promotion. مثال: هغه د پرمختگ لپاره باید سخت کار وکړي.

- "Must" is used to express a fixed or strong determination.
 "Must" د ټاکل شوي قوي تصمیم يا ارادي د څرگندولو لپاره استعمالیږي.

Ex: We **must** finish the work to day. مثال: موږ باید نن ورځ کار ختم کړو.

- "Must" is also used to express a probability.
 همدارنگه "Must" د قوي احتمال لپاره استعمالیږي.

Ex: I think , she **must** be sick. مثال: زه فکر کوم هغه به ناروغ وي.

• Formula of "must"

د "must" فورمول

Subject + must + V ₁ + Object / Complement. He must go to school.	(+)	ساده حالت هغه باید ښوونځی ته لاړ شي.
Must + Subject + V ₁ + Object / Complement? Must he go to school?	(?)	سوالي حالت آيا هغه باید ښوونځی ته لاړ شي؟
Subject + must + not + V ₁ + Object / Complement. He must not go to school.	(-)	منفي حالت هغه باید ښوونځی ته لاړ نه شي.
Must + Subject + not + V ₁ + Object / Complement -? Must he not go to school -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا هغه باید ښوونځی ته لاړ نشي -؟
Mustn't + Subject + V ₁ + Object/ Complement -? Mustn't he go to school -?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا هغه باید ښوونځی ته لاړ نشي -؟

Note: "Mustn't" is the contracted form of "Must not" the first "t" is silent , which is pronounced "Mussant".

نوټ: "Mustn't" د "Must not" اختصاري شکل ده لومړنی "t" بي غږه، چي "Mussant" تلفظ کيږي.

نوټ ۲: په ماضي کي د "Must" په ځاي له "**Had to**" څخه کار اخيستل کيږي.

Ex: He **had to** go to the bazaar. مثال: هغه باید بازار ته تللي وای.

➤ **“Have to” , “Has to”:** **بايد**

نوٽ ۳: **“Must”** اڪثر هغه وخت استعمال ٿيندي ڇي اجبار يا هدايت زمور (متکلم) له خوا وي، مگر **“Has to”** هغه وخت استعمال ٿيندي ڇي اجبار او هدايت د خارجي عواملو له طرفه وي.

You
We
They } **Have to**

Ex: We **have to** study for exam.

مثال: مور **بايد** د امتحان لپاره مطالعه وکري.

He
She
It } **Has to**

Ex: He **has to** work in this company.

مثال: هغه **بايد** په دغه کمپني کي کار وکري.

➤ **“Shall” / “Will”:** **به**

“Shall” and **“will”** are modal auxiliary verbs , which are used in the future tenses.

“Shall” او **“will”** نمونه يي کومکي فعلونه دي ، ڇي په راتلونکو زمانو کي استعمال ٿيندي.

Ex: I **shall** call him tomorrow.

مثال: زه **به** سبا هغه ته زنگ ووهم.

Ex: He **will** play cricket.

مثال: هغه **به** د کرکيٽ لوبه وکري.

- **“Will”** and **“Shall”** are used in the future tenses as helping verbs. **“will”** is usually used with the pronouns (he ,she, they, it ,you ,and singular or plural names). **“shall”** is usually used with “I” and “we”.

“Will” او **“Shall”** د کومکي فعلونو په حيث په راتلونکو زمانو کي استعمال ٿيندي. **“Will”** معمولاً د (he ,she, they, it ,you) فعلونو او مفرد يا جمع اسمونو سره استعمال ٿيندي. **“shall”** معمولاً له “I” او “we” سره استعمال ٿيندي.

Ex: She **will** help his.

مثال: هغه (مونٽ) **به** له هغه سره مرسته وکري.

Ex: They **will** come tomorrow.

مثال: هغوي **به** سبا ورځ راشي.

Ex: I **shall** play tomorrow.

مثال: زه **به** سبا لوبه وکرم.

Note : “Will” is more common but in interrogative sentences with “I” and “we” “Shall” is used.

نوټ: “Will” ډير معمول ده مگر په سوالی جملو کي له “I” او “we” سره “Shall” استعمالیږي.

مثال: آیا مور به نن له دوي سره کومک وکړو؟
Ex: Will/Shall we help them today?
مثال: آیا مور به نن له دوي سره ملاقات وکړو؟
Ex: Shall we meet them?

➤ **“Should”:** به ، باید ، بنایي

1. “Should” is used in the past form of “Shall”.
“Should” د “Shall” په ماضي شکل استعمالیږي.

مثال: زه باید خپله کوټه پاکه کړم.
Ex: I should clean my room.
مثال: آیا هغه باید په نهر کي لامبو ووهی؟
Ex: Should he swim in this river?

2. “Should” is used to express an obligation or duty.
“Should” دمجبوریت یا مسؤلیت لپاره استعمالیږي.

مثال: هغه باید خپل درسونه مطالعه کړي.
Ex: He should studied his lesson.

3. “Should” is also used to express a probability.
“Should” همدارنگه د یو احتمال لپاره استعمالیږي.

مثال: هغه به اوس په ټولگی کي وي.
Ex: He should be in the class room now.

➤ **“Would”:** به ، باید ، بنایي

1. “Would” is used in the past form of “will”, it can be used in the present ,past and future.
“Would” د “will” په ماضي شکل استعمالیږي، هغه کولای شي په حال ،ماضي ، او راتلونکي کي استعمال شي.

Formula of “Would”.

د “Would” فورمول

Subject + would + V ₁ + Object / Complement. You would learn English.	(+) ساده حالت تاسي به انگليسي زده كوله.
Would + Subject + V ₁ + Object / Complement? Would You learn English?	(?) سوالي حالت آيا تاسي به انگليسي زده كوله؟
Subject + would + not + V ₁ + Object / Complement. You would not learn English.	(-) منفي حالت تاسي به انگليسي نه زده كوله.
Would + Subject + not + V ₁ + Object / Complement - ? Would you not learn English - ?	(?/-) منفي سوالي حالت آيا تاسي به انگليسي نه زده كوله - ؟
Wouldn't + Subject + V ₁ + Object / Complement - ? Wouldn't you learn English - ?	(?/-) منفي سوالي حالت آيا تاسي به انگليسي نه زده كوله - ؟

مثال: زه کاميابيدلم که چيري ما سخته مطالعه کړي واي. Ex: I **would** pass the exam, If I studied hard.

➤ “**Would**” is usually combined with words (please) and (mind) to express a polite request.

“**Would**” معمولاً د (please) او (mind) له کلمو سره ترکیبيري مادبانه تقاضا (غوښتنه) بيانوي

مثال: آيا مهرباني به وکړي يو کلاس اوبه راکړي؟
Ex: **Would** you please close the door?
مثال: آيا مهرباني به وکړي چي حقيقت راته ووايي؟
Ex: **Would** you mind telling me the fact?
مثال: آيا مهرباني به وکړي ماته يو زنگ ووهي؟
Ex: **Would** you mind ringing me?

نوټ: **Note**

(**Please**) is used with simple form of the verb but (**mind**) is used with (**ing**) form of the verb.

(**Please**) د فعل له ساده شکل سره استعماليري مگر (**mind**) د فعل له (**ing**) شکل سره استعماليري.

▪ [**Would + like**] is used to express a wish.
[**Would + like**] د هيلي (ارزو) لپاره استعماليري.

مثال: زه غواړم وروسته له تاسره ووينم.
Ex: I **would like** to see you after.

▪ [**Wish + like**] is used to express wish desire.
[**Wish + like**] د ارمان يا ارزو لپاره استعماليري.

مثال: کاشکي زه په امتحان کي کامياب شوي واي.
Ex: I **wish!** I **would** pass the exam.

مثال: کاشکي! زه دوباره کندهار ته تللي واي.
Ex: He **wishes!** He **would** visit Kandahar.

➤ **“Ought to”**: باید

“Ought to” indicates a command or instruction.

“Ought to” امر یا هدايت بيانوي.

Ex: I Ought to tell him the fact.

مثال: زه بايد هغه ته حقيقت ووايم.

Formula of “Ought to”

د “Ought to” فورمول

Subject + Ought to + V ₁ + Object / Complement. You ought to learn English.	(+)	ساده حالت تاسي بايد انگليسي زده کړي.
Ought + Subject + to + V ₁ + Object / Complement? Ought You to learn English?	(?)	سوالي حال آيا تاسي بايد انگليسي زده کړي؟
Subject + Ought + not + to + V ₁ + Object / Complement. You ought not to learn English.	(-)	منفي حالت تاسي بايد انگليسي زده نه کړي.
Ought + Subject + not + to + V ₁ + Object / Complement -? Ought you not to learn English - ?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا ته بايد انگليسي زده نه کړي - ؟
Oughtn't + Subject + V ₁ + Object/ Complement -? Oughtn't you learn English - ?	(?/-)	منفي سوالی حالت آيا ته بايد انگليسي زده نه کړي-؟

▪ “Ought to” express a weak necessity.

“Ought to” يو ضعيف ضرورت بيانوي.

Ex: You ought to buy a car.

مثال: ته بايد يو موټر واخلي.

Ex: Students ought to have a pen and notebook.

مثال: زده کوونکي بايد قلم او کتابچه ولري.

Ex: He ought not to neglect in his duties.

مثال: هغه بايد په خپلو وظيفو کې غفلت ونه کړي.

Note: “Should” is more commonly than “Ought to”.

“Should” له “Ought to” څخه ډیر معمولي ده. (“Should” ډیر استعمالیږي).

Semi modal auxiliary verbs

نیمه نمونه یی کومکي فعلونه

There are three semi modal auxiliary verbs in English language which consist in: **Need**, **Dare** and **Used to**.

عبارت دي له: په انگليسي ژبه کې دري نیمه نمونه یی کومکي فعلونه دي چې عبارت دي له: **Dare**, **Used to** او **Need** څخه.

نیمه نمونه یی کومکي فعلونه Semi modal auxiliary verbs		
Need	Dare	Used to

➤ **“Need”: احتياج لرل، احتياج لرل، ضرورت لرل**

“Need” is used to show a necessity ;it sometimes works as a ordinary verb , sometimes as a modal auxiliary verb and sometimes as a noun.

“Need” ضرورت او حاجت بيانوي؛ هغه ځيني وخت د اصلي فعل په حيث کار کوي؛ ځيني وخت د کومکي فعل په حيث کار کوي؛ او ځيني وخت د يو اسم په حيث کار کوي.

Ex: He **need** not go there. (auxiliary). مثال: ضرورت نشته چې هغه هلته لاړ شي. (کومکي).

Ex: I **need** a pen. (ordinary). مثال: زه يوه قلم ته ضرورت لرم. (اصلي).

Ex: He is **need** of money.(noun). مثال: هغه د پيسو محتاج ده. (اسم).

نوټ: کله چې د “Need” فعل په جمله کې يوازې اويا له مصدر سره يوځای استعمال شي اصلي فعل ده او کله چې په سوالی يا منفي شکل استعمال شي بيا کومکي فعل ده؛ که چيرې په مثبت جمله کې له بل فعل سره راشي ځيني وخت د اسم په حيث کار کوي.

Ex: I **need** a pen to write.(ordinary). مثال: زه د ليکلو لپاره يو قلم ته ضرورت لرم. (اصلي).

Ex: **Need** he come? (auxiliary). مثال: آيا هغه راغي؟ (کومکي).

Ex: She is **need** of dress.(noun). مثال: هغه (مونث) د لباس محتاجه ده. (اسم).

➤ **“Dare”: جرئت لرل**

“Dare” is used to show courage and bravery.

“Dare” د جرئت او زړورتيا لپاره استعمالیږي.

■ “Dare” is used both as ordinary and auxiliary verbs.

“Dare” هم د اصلي او هم د کومکي فعلونو په حيث استعمالیږي.

Ex: I **dare** till him the matter. (auxiliary). مثال: زه په جرئت سره هغه ته موضوع وایم. (کومکي).

Ex: He **dare** not / **daren't** come in front of us. (auxiliary).

مثال: هغه جرئت نه کوي زموږ مخته راشي. (کومکي).

Ex: She did not **dare** to talk me. (ordinary). مثال: هغې جرئت ونه کړ له ماسره خبرې وکړي. (اصلي).

➤ **“Used to”: سابق ، قبلاً**

a) When (used to) is followed by the simple form of the verb , means (before) or (ago).

کله چې (used to) د فعل له ساده شکل سره استعمال شي د (مخکي) يا (پخوا) معنی ورکوي.

Ex: Amran **used to** work in a bank. مثال: عمران پخوا په يوه بانک کې کار کاوه.

b) When **(used to)** used with to be verb, followed by the (ing) form means Habit.

کله چي **(used to)** د (to be) فعل سره استعمال شي او وروسته له هغه د(ing) شکل علاوه شي د عادت معني ورکوي.

Ex: I am **used to** living in Kabul.

مثال: زه په کابل کي له ژوند کولو سره عادت يم.

Ex: He was **used to** playing cricket.

مثال: هغه د کرکيټ له لوبې سره عادت وه.

c) **{ Get + used to }** is also used to show habit.

{ Get + used to } همدارنگه عادت بيانوي.

Ex: You will soon **get used to** living in the city.

مثال: ته به ژر په ښار کي د ژوند کولو سره عادت شي.

Noun

اسم

Noun is a word which is used as the name some person , place , place or animal or thing.

اسم هغه کلمه ده چي د شخص ، مکان ، حيوان او يا شي د نومولو لپاره استعماليري.

Ex: Obaid , Wardak , Asad , cow...etc. مثال: عبید ، وردک ، اسد ، غوا... اونور.

● **Nouns according to physical existence touchable and seen are divided in to two parts:**

● **اسمونه د فزيکي وجود د لمس قابليت او ليدو په مطابق په دوو برخو ويشل شوي دي:**

1) **Concrete Nouns.** د ذات اسمونه

2) **Abstract Nouns.** د معنی اسمونه

1) Concrete Nouns: د ذات اسمونه

Concrete noun is a noun which has foreign or physical existence and we can usually touch it.

د ذات اسم هغه اسم ده چي خارجي يا فزيکي وجود ولري او مور هغه معمولاً هغه لمس کولاي شو.

Ex: Stone , earth , house , boy ...etc. مثال: ډبره ، ځمکه ، کور ، هلک... اوداسي نور.

► **Concrete nouns are divided into five parts:**

د ذات اسمونه په پنځو برخو ویشل شوي دي:

1. Proper noun. خاص اسم
2. Common noun. عام اسم
3. Collective noun. د جمع اسم
4. Material noun. د جنس اسم
5. Compound noun. مرکب اسم

1. Proper Noun خاص اسم

Proper noun is the name of some proper person or place.

خاص اسم د خاص شخص یا ځای نوم ده. (په خاص شخص یا خاص ځای باندې دلالت کوي).

Ex: Afghanistan , Kandahar , Ahmad Shah Ba Ba , mirwis Nika...etc.

مثال: افغانستان ، کندهار ، احمد شاه بابا ، میرویس نیکه... اوداسې نور.

2. Common Noun عام اسم

Common noun is a name given in common to every person or thing in the same class or kind.

عام اسم هغه اسم ده چې هر شخص یا شي ته پخپله نوع یا ټولګي کي عام وي. (عام اسم هغه اسم ده چې په همجنس شخص یا شي باندې دلالت کوي).

Ex: Child , school ,class ,book...etc. مثال: ماشوم ، ښوونځی ، ټولګی ، کتاب... اونور.

3. Collective Noun د جمع اسم

Collective noun is the name of a collection of persons ,things , or animals.

د جمع اسم د اشخاصو ، شیانو یا حیواناتو د ډلې په نوم (دلالت) کوي.

Ex: Family , tribe , nation ...etc. مثال: کورنۍ ، قبیله ، ملت... اونور.

4. Material Noun د جنس اسم

Material noun is a noun which shows what substance is a noun made of.

د جنس اسم هغه اسم ده چې ښيي چې یو اسم له څه شي څخه جوړ شوي ده.

Ex: Wood , Milke ,Gold ,water...etc. مثال: لرګی ، شیدي ، سره زر ، اوبه... اونور.

Note: نوت

By adding article (**the**) before material nouns , they are turned to common nouns.

د جنس د اسم څخه د مخه د (**the**) د تعريف توري په زياتولو سره، هغوي په عام اسمونو بدلېږي.

Ex: We are need of **food**. (material noun).

مثال: موږ د غذا ته اړتيا لرو. (د جنس نوم).

Ex: **The food** of our country is delicious. (common noun).

مثال: زموږ د هيواد غذا خوندوره ده. (عام اسم).

5. Compound Noun مرکب اسم

Compound noun is a noun which is formed by the combination of two or more than two nouns.

مرکب اسم هغه اسم ده چې د دوو يا له دوو څخه له زياتو اسمونو جوړ شوي وي.

Ex: **Shopkeeper** , **Drug Store** , **Candy shop**...etc.

↓   ↓   ↓   ↓   ↓   ↓
Noun   Noun   Noun   Noun   Noun   Noun

مثال: دوکان دار ، درملتون ، د شيرني فروشي دوکان... اوداسي نور.

☞ **Compound Nouns are divided in to three parts:**

مرکب اسمونه په دري برخو ويشل شوي دي:

a) Simple Compound Noun ساده مرکب اسم

Simple compound noun is a noun which is written as one word.

ساده مرکب اسم هغه اسم ده چې د يوې کلمې په څير ليکل کيږي.

Ex: **Shortcut**.

b) Open Compound Noun خلاص مرکب اسم

Open compound noun is a noun which is written as two words.

خلاص مرکب اسم هغه اسم ده چې د دوو کلمو په څير ليکل کيږي.

Ex **Book keeper** , **House work** ,...etc.

c) Hyphenated Compound Noun فاصله لرونکي مرکب اسم

Hyphenated Compound noun is a noun which is separated by hyphen.
فاصله لرونکي مرکب اسم هغه اسم ده چي د فاصلي په واسطه جلا شوي وي.

Ex: Father – in – law , Commander – in – chief.

2) Abstract Noun د معنی اسم

Abstract noun is the noun which doesn't have any foreign or physical existence and can not be touchable.

د معنی اسم هغه اسم ده چي خارجي يا فزيکي وجود نلري او د لمس قابليت هم نلري.

Ex: Bravery , Darkness , Knowledge...etc. مثال: زړه ورتوب، تاریکي، پوهه...اونور.

Note: نوت

➔ Abstract nouns are formed as follow: د معنی اسمونه په لاندې ډول تشکیلېږي

❖ From Adjectives

له صفتونو څخه

Ex: Kind – Kindness.

مثال: مهربان – مهرباني.

Ex: Brave – Bravery.

مثال: زړه ور – زړه ورتوب.

❖ From verbs

له فعلونو څخه

Ex: Obey – Obedience.

مثال: قبلول – قبلوه نه.

Ex: Grow – Groth.

مثال: لويدل – لويدنه.

❖ From common nouns

له عام اسمونو څخه

Ex: Child – Childhood.

مثال: ماشوم – ماشتوب.

Note: The names arts and sciences are also abstract nouns.

نوت: د هنرونو او علومو نومونه هم د معنی اسمونه دي.

Ex: Math , Chemistry , Grammar...etc.

مثال: رياضي ، کيميا ، گرامر...اونور.

Noun Gender

د اسم جنسیت (نوعیت)

A noun is always considered according to being male ,Femal or neuter.
اسم همیشه د مذکر والي ، مونث والي اويا خنثی والي له لحاظه سنجول کيږي.

Or: The idea of gender is determining a noun according to male, female or being neuter.

اويا: له جنس څخه منظور د اسم د مذکر والي ، مونث والي اويا خنثی والي له لحاظه تعینول دي.

مثال: سړي ، بنځه ، چوکۍ ... اونور. Ex: Man , womane , chair...etc.

1. Masculine Gender مذکر جنسیت

A noun which denotes a male human or animal is called masculine gender.

هغه اسم چي په مذکر انسان یا حیوان باندې دلالت کوي د مذکر جنسیت په نوم یادېږي.

مثال: پلار ، هلک ، زمري ، پادشاه ... اونور. Ex: Father , boy , lion , king...etc.

2. Feminine Gender مونث جنسیت

A noun which denotes a female himan or animal is called feminine gender.

هغه اسم چي په مونث (بنځینه) انسان یا حیوان باندې دلالت کوي د مونث جنسیت په نوم یادېږي.

مثال: مور ، خور ، گیدره ... اونور. Ex: Mother , sister , fox ...etc.

3. Common Gender عام جنسیت

A noun which denotes both male and female human and animal is called common gender.

هغه اسم چي په مذکر او مونث انسان او حیوان دواړو باندې دلالت وکړي د عام اسم په نوم یادېږي.

مثال: ماشوم ، زده کوونکي ، بسوونکی ، حیوان ، ...اونور. Ex: Child , student , teacher , animal, ...etc.

4. Neuter Gender خنثی جنسیت

A noun which denotes neither male nor female (a thing without life) is called neuter gender.

هغه اسم چي نه په مذکر اونه هم په مونث (هغه شي چي بي ساه وي) دلالت وکړي د خنثی جنسیت په نوم یادېږي.

مثال: ډبره ، گلاس ، کتاب ، ... اونور. Ex: Stone , Glass , book, ...etc.

Pluralization of nouns

د اسمونو جمع بندي

The general way for pluralization of noun is adding (s) or (es) at the end of the singular nouns.

د اسم د جمع بندي لپاره عمومي طريقه د مفرد اسم په اخير كې د (s) يا (es) له علاوه كولو څخه عبارت ده.

Ex:

➔ Book – Books.

➔ Watch – Watches.

مثال:

كتاب – كتابونه.

ساعت – ساعتونه.

Rules of addind (s) or (es)

د (s) اويا (es) علاوه كولو قاعدي

1) Nouns ending in (s ,ss ,ch ,sh ,x , z) take (es) in the plural form.

هغه اسمونه چې په (s ,ss ,ch ,sh ,x , z) ختم شوي وي په جمع شكل كې (es) اختياروي.

Ex:

→ Box – Boxes.

→ Church – Churches.

→ Class – Classes.

→ Fish – Fishes.

مثال:

بکس – بکسونه.

کلیسا – کلیسا گاني.

صنف – صنفونه.

کب – کبان

Note: نوټ

When (ch) give the sound of (k) at the end of the nouns, add only (s) in the plural form.

کله چې (ch) د اسم په اخير كې د (k) غږ ورکړي په جمع شكل كې يوازي (s) اختياروي.

Ex: Monarch – Monarchs.

مثال: پادشاه – پادشاهان.

Ex: Stomach – Stomachs.

مثال: معده – معدي.

Note: نوټ

Nouns ending in a single (z), it is doubled before adding (es).

هغه اسمونه "چې" په مفرد (z) ختمیږي د (es) له اضافه كولو مخکې هغه ((z)) دبليږي.

Ex: Quiz – Quizzes.

2) Nouns ending in (y) following a consonant ,change (y) into (I) and than add (es).

هغه اسمونه چي په (y) باندي ختم شوي او د يوبي غره توري په تعقيب راغلي وي (د (y) له توري مخکي يو بي غره توري راغلي وي) "نو" (y) په (I) باندي بدليري او وروسته (es) ور علاوه کيري.

Ex: Army – Armies.

مثال: لښکر – لښکري.

Ex: City – Cities.

مثال: ښار – ښارونه.

3) Nouns ending in (y) following a vowel take only (s) without any change.

هغه اسمونه چي په (y) ختم شوي وي (اوله هغه څخه مخکي يو غږ لرونکي توري راغلي وي) بي له کوم تغير څخه د (s) توري اختياروي.

Ex: Play – Plays.

مثال: لوبه – لوبي.

Ex: Day – Days.

مثال: ورځ – ورځي.

4) Nouns ending in (O) following a consonant take (es) in the plural form.

هغه اسمونه چي په (O) ختم شوي وي (او له هغه مخکي يو بي غره توري راغلي وي) په جمع حالت کي (es) اختياروي.

Ex: Negro – Negroes.

مثال: تور پوست – تور پوستي.

Ex: Hero – Heroes.

مثال: قهرمان – قهرمانان.

☞ استثنایي Exceptions

→ Kilo – Kilos.

→ Photo – Photos.

→ Piano – Pianos.

5) Nouns ending in (O) following a vowel take (s) without any change.

هغه اسمونه چي په (O) ختم شوي وي (اوله (O) څخه مخکي غږ لرونکي توري راغلي وي) بي له کوم تغير څخه (s) اختياروي.

Ex: Radio – Radioes.

مثال: راډيو – راډيو گاني.

Ex: Vedio – Vedioes.

مثال: وډيو – وډيو گاني.

6) Nouns ending in (f) or (fe) change (f) or (fe) to (v) than add (es).

هغه اسمونه چي په (f) او يا (fe) باندي ختم شوي وي ، (f) يا (fe) په (v) باندي بدليري وروسته (es) "ور" اضافه كيږي.

Ex: Wife – Wives.

مثال: ميرمن – ميرمني.

Ex: Leaf – Leaves.

مثال: ورقه – ورقه.

☞ **Exceptions** استثنایي

→ Proof – Proofs.

ثبوت – ثبوتونه.

→ Chief – Chiefs.

ريس – ريسان .

→ Roof – Roofs.

بام – بامونه.

7) Nouns ending in (man) except of the proper nouns like German , we change (man) in (men) in the plural form.

هغه اسمونه چي په (man) ختم شوي وي دخاصو اسمونو په استثنا لکه German د جمعي په شکل کي (man) په (men) "باندي" بدليري.

Ex:

مثال:

→ Man – Men.

سړی – سړي.

→ Fisherman – Fishermen.

کب نيونکی – کب نيونکي.

8) The compound nouns are usually pluralized in the last noun.

مركب اسمونه معمولاً په اخيري اسم کي جمع كيږي.

Ex: Drug store – Drug stores.

مثال: درملتون – درملتونونه.

Ex: Forming land – forming lands.

مثال: کرنيزه ځمکه – کرنيزه ځمکي.

9) Compound nouns separated by preposition, are usually pluralized in the main noun.

"هغه" ترکيبي اسمونه چي د اضافي توري په واسطه جلاشوي وي معمولاً د هغه اصلي اسم جمع بندي كيږي.

Ex: Father in law – Fathers in law.

مثال: ځسر – ځسران.

Ex: Sister in law – Sisters in law.

مثال: ورينداره – ورينداري.

10) Eight nouns form their oplural by a vowel change.

اته اسمونه خپل د جمعي شکل د يو غږ لرونکي توري د تغير په واسطه تشکيلوي.

Ex:

→ Foot – Feet.

→ Tooth – Teeth.

→ Mouse – Mice.

→ Goose – Geese.

→ Man – Men.

→ Woman – Women.

→ Louse – Lice.

مثال:

پښه – پښي.

غابښ – غابښونه.

مورک – مورکان.

قاز – قازان.

سړی – سړي.

بڼخه – بڼخي.

مړه – مړي.

11) Some of the nouns always written in the plural form , because they are paired.

ځيني اسمونه هميشه په جمع شکل ليکل کيږي ځکه هغوي جوړه (جفت) دي.

Ex: Shoes , Gloves , ...etc.

مثال: بوتونه ، دستکشونه ، ... اوداسي نور.

12) Some nouns are irregularly pluralized becuse they are originally Latin.

ځيني اسمونه په بي قاعده ډول جمع بندي کيږي ځکه هغوي په حقيقت کي لاطيني "رينه" لري.

Ex:

مثال:

Datum – Data	اطلاع – اطلاعات
Child – Children	ماشوم – ماشومان
Ox – Oxen	غويی – غوايان
Medium – Media	رسانه – رساني

13) The letters , numbers and other symbols are pluralized by adding ('s).

توري ، عددونه او نور سمبولونه د ('s) د علاوه کولو په واسطه جمع کيږي.

Ex: 8 – 8's.

Ex: M – M's.

14) Some nouns are plural in form but singular in meaning.

ځيني اسمونه په شکل کي جمع مگر په معني کي مفرد ده (په معني کي په مفرد اسم دلالت کوي).

Ex:

مثال:

Mathematics	د رياضي علم
Politics	د سياست علم
Ethics	د اخلاق علم

Sentence

جمله

A group of related words which has a subject and predicate and makes a complete sense is called sentence.

يو گروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او يوه جمله معني تشکيل کړي د جملي په نوم ياديږي.

Or: A group of words that gives complete sense is called sentence.

اوپا: د کليمو يو گروپ چي کامل مفهوم ورکوي جمله بلل کيږي.

مثال: شفيق هره ورځ انگليسي مطالعه کوي. Ex: Shafiq studies English every day.

➤ **The sentences are divided into three parts in form:**

جملي د شکل له مخي په دري برخو ويشل شوي دي:

1. Simple sentences. ساده جملي
2. Complex sentences. پيچلي جملي
3. Compound sentences. مرکبي جملي

1. Simple Sentences ساده جملي

A sentence which has one subject and a predicate or has only a finite verb is called simple sentence.

هغه جمله چي يو مبتدا او يو خبر ولري اوپا "هم" يو محدود فعل ولري د ساده جملي په نوم ياديږي.

مثال: زه هر سهار د فوټبال لوبه کوم. Ex: I play football every morning.

مثال: جلال کندهار ته ولاړ. Ex: Jalal went to Kandahar.

2. Complex Sentences پيچلي جملي

A sentence which has one principale and one or more than one subordinating clauses is called complex sentence.

هغه جمله چي يوه يا له يوه څخه زياته فرعي قضيه ولري د پيچلي جملي په نوم ياديږي.

Ex: This is Ahmad which studies every night.

مثال: دغه احمد ده چي هره شپه مطالعه کوي.

Ex: Noor Ahmad is a teacher who teaches well.

مثال: نور احمد يو ښوونکي ده چي ډير ښه تدريس کوي.

3. Compound sentences مرکبي جملي

When two simple sentences are joined by a conjunction, is called compound sentence.

کله چي دوه ساده جملي د يو ربطي توري په واسطه وصلې شي د مرکبي جملي په نوم ياديږي.

Ex: Samiullah is a teacher **but** Sifatullah is an engineer.

مثال: سميع الله يو ښوونکي ده مگر صفت الله يو انجينر ده.

Ex: I can speak English **and** Ahmad is too.

مثال: زه په انگليسي ژبه خبري کولاي شم او احمد ي هم (کولاي شي).

➔ **The sentences are divided into four parts in meaning:**

جملي د معني (مفهوم) له مخي په څلورو برخو ويشل شوي دي:

1) Declarative Sentence خبري جملي

A sentence which expresses a statement or assertion, is called declarative sentence.

هغه جمله چي بيانیه يا خبر بيان کړي د خبري جملي په نوم ياديږي.

Ex: I saw Karrim yesterday.

مثال: ما تيره ورځ کريم وليد.

Ex: I can not speak Urdu.

مثال: زه په اردو خبري نشم کولاي.

2) Imperative Sentences امریه جملي

A sentence which expresses a command, request or suggestion, is called imperative sentence.

هغه جمله چي امر، غوښتنه او يا پيشنهاده بيانوي د امریه جملي په نوم ياديږي.

Ex: Please close the door.

مثال: لطفاً دروازه بنده کړه.

Ex: May I use your pen?

مثال: "اجازه" ده "چي" ستا قلم استعمال کړم؟

Ex: Don't go away.

مثال: لطفاً لري مه ځي.

Note: نوبت

In the imperative sentences the subject is omitted because it is known.

په امریه جملي کي مبتدا له منځه وړل کيږي ځکه هغه معلوم ده.

Ex: **You** come here please.

مثال: مهرباني وکړه دلته راشه.

Ex: Come here please.

مثال: مهرباني وکړه دلته راشه.

➔ **Polite request** ماد بانه غوښتنه

The following combinations are used to express polite requests:

د مادبانه غوښتنې د بيان لپاره لاندې تركيبونه استعماليري:

❖ **Would you please?**

آيا لطفاً به؟

Ex: Would you please the room?

مثال: آيا لطفاً به اطاق پاک کړي؟

❖ **Would you mind?**

آيا ممکنه ده بي زحمته؟

Ex: Would you mind ringing me?

مثال: آيا ممکنه ده بي زحمته راته زنگ ووهي؟

❖ **Will you please?**

آيا لطفاً به؟

Ex: Will you please be quiet?

مثال: آيا لطفاً به خاموشه و اوسي؟

➤ **Affirmative imperatives sentences** مثبتې امریه جملې

Ex: Come here.

مثال: دلته راشه.

Ex: Please look me.

مثال: لطفاً ماته وگوره.

➤ **Negative imperative sentences** منفي امریه جملې

Ex: Don't sit down.

مثال: مه کښينه.

Ex: Don't speak loud.

مثال: تيزي خبري مه کوه.

➔ **Analysis of a sentence structure** د یوې جملې د جوړښت تجزیه

☞ **Subject (مبتدا)**

(مبتدا) مخکې د فاعلي ضمیرونو په بحث کې مکمل تشریح شوي ده.

☞ **Predicate (خبر)**

Predicate is a part of sentence which tells something about subject , including the verb up to end of the sentence forms predicate.

خبر د جملې هغه برخه ده چې د مبتدا په باره کې "معلومات" ورکوي ، د فعل په شمول تر اخیره "ټوله" جمله خبر تشکیلوي.

✍ The words which are used in **predicate** are as follow:

هغه ڪلمي ڇي په خبر ڪي استعمال ٿين ٿا په لاندی ڊول دي:

1. The essential word in the predicate is verb that can be either transitive or intransitive.

په خبر ڪي مهمه ڪلمه فعل ده ڇي ڪيڏاي شي لازمي وي يا متعدي وي.

Ex: Ahmad **broke** the chair.

مثال: احمد چوڪي ماته ڪره.

Ex: The boby **cries** every night.

مثال: ماشوم هره شپه ڙاري.

2. Adverb or Adverb phrase which qualifies the verb.

قيد يا قيدي عبارت ڇي فعل معينوي.

Ex: Shbeer spoke **very clearly**.

مثال: شبير ڊير په واضح ڊول خبري ڪوي.

3. Infinitives and Gerund.

مصدر او مصدر ي اسم.

Ex: I like **swimming**.

مثال: زه لامبو وهنه خوڻوم.

Ex: They want **to go**.

مثال: هغوي غواري "ڇي" ولاڙ شي.

4. **Object**: which can be either a noun or pronoun.

مفعول: ڇي ڪولاي شي اسم يا ضمير وي.

Ex: I like **him**.

مثال: زه هغه خوڻوم.

Ex: Baseer wrote **a letter**.

مثال: بصير يو خط وليڪه.

✍ **تڪميل ڪوونڪي Complement**

تڪميل ڪوونڪي مخڪي مڪمل تشریح شوي ده.

3) **Interrogative sentences** (سوالي) جملي

A sentence which asks a question is called interrogative sentence.

هغه جمله ڇي سوال پوڻتي د پوڻتوونڪي جملي په نوم ياديڙي.

Note: نوٽ

An interrogative sentence is formed by three ways

په پوڻتوونڪي جمله په دريو طريقو تشڪيل ٿين ٿي:

1. By using (**Wh**) questions at the beginning of the sentences. [Direct question].

د جملي په سرڪي د (**Wh**) په استعمالولو سره. [مستقيم سوال].

Ex: **What** is your job?

مثال: ستاسي وظيفه ڇه شي ده؟

2. By using auxiliary verbs at the beginning of the sentences.[indirect question].

د جملو په سرکي د کومکي فعلونو په استعمال سره.[غير مستقيم سوال].

Ex: **Can** you play chess?

مثال: آیا ته د سترنج لوبه کولای شي؟

4) Exclamatory sentences **ندائي(غږي) جملي**

A sentence which expresses a strong feeling or emotion is called exclamatory.

هغه جملي چې يو قوي احساس يا هيجان بيان کړي د ندايه جملي په نوم ياديږي.

Ex: What a beautiful car it is!

مثال: څه يو ښکلي موټر ده!

Ex: How awful he acted!

مثال: څومره بد چلند يې وکړ!

Gerund

د مصدر اسم

Gerund is the (ing) form of a verb which does the work of a noun.

د مصدر اسم د فعل (ing) شکل ده چې د يو اسم کار سرته رسوي.

Gerund has both the force of a noun and a verb.

د مصدر اسم هم د اسم او هم د فعل "وظیفه" لري.

Ex: **Speaking**, **Reading**, **teaching**...etc. مثال: خبري کول، لوستل، تدریسول...اونور.

Uses of Gerund **د مصدر د اسم استعمالات**

1. As the subject of the sentence.

د جملي د مبتدا په حيث

Ex: **Working** is a good exercise.

مثال: کار کول يو ښه تمرین ده.

Ex: **Swimming** is usefull for health.

مثال: لامبو وهل د روغتیا لپاره ګټوره ده.

2. As the object of a transitive verb.

د يو متعدي فعل د مفعول په حيث

Ex: Please stop **playing**.

مثال: لطفاً لوبه کول پریردي.

Ex: I like **reading** magazines.

مثال: زه د مجلو لوستل خوښوم.

3. As the complement of the sentence. د جملي د تکميل کونکي په حيث

Ex: I like **studying**. مثال: زه مطالعه کول خوښوم.

Ex: Saleem does not like **swimming**. مثال: سليم لامبو وهل نه خوښوي.

4. As an adjective before noun. د صفت په حيث له اسم څخه مخکي.

Ex: He prolongs a **speaking** class. مثال: هغه د مکالمي ټولگي ته ادامه ورکوي.

5. As the complement of preposition. د اضافي توري د تکميل کونکي په حيث.

Ex: We come here for **learning**. مثال: مور دلته د زده کړي لپاره راځو.

Ex: He prevents me from **going** alone. مثال: ما هغه له يوازي تگ څخه منع کوي.

6. Gerund is also used for prevented actions in the plaques and attention. همدارنگه د مصدر اسم د عملونو د مخنيوي او توجه لپاره په لוחو کي استعمالیږي.

Ex: No **smoking**. مثال: څکول "منع" دي.

Infinitive

مصدر

The base form of a verb which is often followed by (to) is called infinitive

د فعل اساسي شکل چې اکثراً له (to) سره يوځای کيږي د مصدر په نوم ياديږي.

Infinitive is the base form of a verb which expresses an action or state feerly.

مصدر د فعل اساسي شکل ده چې عمل يا حالت په ازاد ډول بيانوي.

Like: **To** study , **To** play , **To** go...etc لکه: مطالعه کول ، لوبه کول ، تلل...اونور.

Ex: **To** study English is useful. مثال: د انگلسي مطالعه کول گټوره ده.

➔ Uses of infinitive د مصدر استعمالات

1. As the subject of the sentence. (before the main verb).

د جملي د مبتدا په حيث. (له اصلي فعل څخه مخکي).

Ex: **To** exercise sport is useful for health. مثال: د سپورت تمرين کول د روغتيا لپاره گټور ده.

2. As the object of a transitive verb. د يو متعدي فعل په حيث.

Ex: I wish to become a doctor. مثال: زه ارزو لرم په راتلونکي کي ډاکتر شم.

3. Infinitive can be used with (to be + about) to express an immediate future.

مصدر کيداي شي له (to be + about) شي ، "ترڅو" نږدي راتلونکي بيان کړي.

Ex: The class is about to start. مثال: ټولگي شروع کيدلو نږدي ده.

Ex: Ali is about to leave the Kabul. مثال: علي د کابل ترک کولو ته نږدي ده.

4. Infinitive can be used alone. (at the end of the sentence).

مصدر کيداي شي يوازي استعمال شي. (د جملې په اخير کي).

Ex: I like to read. مثال: زه لوستل خوښوم.

5. Infinitive can be used after adjectives in the sentences.

مصدر کيداي شي په جمله کي له صفتونو څخه وروسته استعمال شي.

Ex: I am pleased to meet you. مثال: ستاسو له ملاقات څخه خوښ شوم.

6. Infinitive is used to express an intention.

مصدر د مقصد (منظور) لپاره استعماليري.

Ex: I come to see you here. مثال: زه دلته راځم "چي" تاسو ووينم.

Ex: We study to improve our knowledge. مثال: موږ زده کوو "ترڅو" خپل علم ته انکشاف ورکړو.

7. Infinitive is used to qualify and modify a noun.

مصدر د اسم د معينولو او بهتره کولو لپاره استعماليري.

Ex: This is not the time to play. مثال: دا د لوبي کولو وخت نده .

Tag questions

ضميمه يي سوالونه

Tag questions are short additions at the end of the sentences asking for agreement or confirmation.

ضميمه يي سوالونه د جملو په اخير کي هغه لنډ ضمايم دي ، د تايد يا تصديق لپاره پوښتنه کوي.

Ex: Omer is a doctor, isn't he? مثال: عمر يو ډاکتر ده ، آیا نده؟

Ex: You play chess, Do not you? مثال: تاسي د سترنج لوبه کوي ، آیا همداسي نده؟

Rules: قاعدي

1) Affirmative sentences are followed by negative tags.

مثبتي جملي د منفي ضمائمو په واسطه تعقيبيري (ترسره کيري).

Ex: I go to school, **Don't I?** مثال: زه ښوونځي ته ځم ، آیا نه ځم؟

Ex: Ali speaks Arabic, **Doesn't he?** مثال: علي په عربي خبري کوي ، آیا نه يي کوي؟

2) Negative sentences are followed by affirmative tags.

منفي جملي د مثبتو ضمائمو په واسطه تعقيبيري. (ترسره کيري).

Ex: He does not tell lie, **Does he?** مثال: هغه درواغ نه وايي؟ آیا وايي يي؟

Ex: You are not come here, **Are you?** مثال: ته دلته نه راځي، آیا راځي؟

Note: نوټ

If the sentence contains auxiliary verbs , the auxiliary verb itself is repeated as subject of the tag, otherwise we use (to do) verbs.

که چيري په جمله کي کومکي فعل موجود وي ، کومکي فعل پخپله د ضميمي په حيث تکراريري ، بغير له هغه مور د (to do) فعلونه استعمالوو.

Ex: Ahman can speak Urdu, **Can't he?** مثال: احمد په اردو خبري کولاي شي، آیا نه يي شي کولاي؟

Ex: We went to the party , **Didn't we?** مثال: مور ملمستيا ته ولاړو، آیا نه ولاړو؟

3) The imperative sentences have the tag (will you) or (would you) .

امريه جمله د (will you) يا (would you) ضميمه لري.

Ex: Please close the door, **will you?** مثال: لطفاً دروازه بنده کړه، آیا بنده به يي کړي؟

Ex: Please, be quite, **would you?** مثال: لطفاً خاموشه اوسي، آیا خاموش به سي؟

4) The sentences which have request or demand form , have the tag

(will not you) or (won't you).

هغه جملي چي غوښتنه يا درخواست لري د (will not you) يا (won't you) ضميمه لري.

Ex: Have a drink, **Won't you?** مثال: "راشه" څه شي وڅښه، آیا وبه يي نه څښي؟

Ex: Have a seat, **Will not you?** مثال: لطفاً راشه کښينه ، آیا نه به کښيني؟

نوټ: په هغه جملو کې چې **please** استعمال شوي وي بايد توجه وشي چې آيا له نږدې امر سره ده او يا له غوښتنې سره ، په هغه صورت کې چې له نږدې امر سره وي نوډ (**will you**) له ضميمې څخه کار اخيستل کيږي ، او که چيرې له نږدې غوښتنې سره وي په هغه صورت کې د (**will not you**) له ضميمې څخه کار اخيستل کيږي.

5) The sentences which are started by (Let's) have the tag (shall we).
هغه جملې چې په (Let's) شروع شوي وي د (shall we) ضميمه لري.

مثال: څه چې د سترنج لوبه وکړو، آيا وبه يې کړو؟
Ex: Let's chess, Shall we?

مثال: څه چې بازار ته لاړ شو، آيا ولاړ به شو؟
Ex: Let's go to the bazaar, Shall we?

6) Sentences which contain words such as (Never, no, none, scarcely, rarely, hardly ever, seldom) .....etc are considered as negative and have the positive tags.

هغه جملې چې د (Never, no, none, scarcely, rarely, hardly ever, seldom)... او داسې نورو کلمو لرونکي وي منفي جملې شميرل کيږي او مثبتې ضميمې لري.

مثال: زه هيڅکله دروغ نه وایم ، آيا همداسې نده؟
Ex: I never tell lie, Do I?

Ex: Abdullah studied neither book, Did we?

مثال: عبدالله هيڅ کتاب نده مطالعه کړې، آيا همداسې نده؟

7) When the subject of the sentence, are words like (nobody, anybody, somebody...etc) the pronoun (they) is used as the subject of the tag.

کله چې د جملې مبتدا د (somebody, anybody, nobody) کلمې وي د (they) ضمير د مبتدا د ضميمې په حيث استعمالیږي.

مثال: هيڅوک ملمستيا ته ندي راغلي، آيا راغلي دي؟
Ex: Nobody came to the party, Did they?

مثال: کوم کس شيشه ماته کړه، آيا همداسې نده؟
Ex: Somebody broke the glass, Didn't they?

8) The tag of (I am) is (aren't I). د (I am) ضميمه (aren't I) ده.

مثال: زه يو خياط یم ، آيا نه یم ؟
Ex: I am a tailor, aren't I?

9) The tag of (I am not) is (am I). د (I am not) ضميمه (am I) ده.

مثال: زه يو ډاکټر نه یم ، آيا یم ؟
Ex: I am not a doctor, am I?

يادونه : دغه استثنا يوازي په بریتانوي انگلیسي کې ده.

10) The sentences which have positive form but express a negative meaning , have the positive tags.

هغه جملي چي مثبت شکل لري مگر منفي مفهوم بيانوي ، مثبت ضمائم لري.

Ex: Khalid is too fat to run fast, **Is he?**

مثال: خالد له هغه څخه چاغ ده چي مندي وهي ، آیا هماغسي نده؟

Ex: Jamila is too small to get married , **Is she?**

مثال: جميله له هغه څخه کوچنی ده واده وکړي ، آیا هماغسي نده؟

Conditional sentences

شرطيه جملي

Conditional sentences are those which are formed by (If) or (whether) and express a condition.

شرطيه جملي هغه دي چي د (If) يا (whether) په واسطه تشکيليزي او يو شرط بيانوي.

Ex: **If I were the president , I would help the poor.**

مثال: که چيري زه ريس جمهور وای ، ما به له فقيرانو سره مرسته کوله.

➤ **Conditional sentences are divided into two parts:**

شرطيه جملي په دوو برخو ويشل شوي دي:

- 1) Probable conditional sentences. ممکنه شرطيه جملي
- 2) Improbable conditional sentences. ناممکنه شرطيه جملي

1) Probable Conditional Sentences ممکنه شرطيه جملي

The probable conditions are those which indicate a possible action , that is to say ,in these conditions it is possible to perform the action.

ممکنه شرطيه جملي هغه دي چي په ممکن عمل باندي دلالت کوي ، په بل عبارت په دغه شرطيه "جملو" کي د عمل سرته رسولو امکان موجود ده.

Note: نوټ

The probable conditional sentences are usually formed in the present and future tenses.

شرطيه جملي معمولاً په حال او راتلونکي زمانو کي تشکيليزي.

Ex: **If** you drink dirty water, you will get sick.

مثال: **که چيري** چټلي اوبه وځينی ، ناروغ به شي.

Ex: **Whether** it is sunny, we will go to the pool for swimming.

مثال: **که چيري** هوا لمريزه وي ، مور به لامبو وهلو ته لار شو.

Ex: **If** he comes here , we shall go to the bazaar.

مثال: **که چيري** هغه راشي ، مور به بازار ته لار شو.

2) Improbable Conditional sentences. ناممکنه شرطيه جملې

The improbable conditional sentences are those which indicate an improbable action , that is to say , in these conditions there is no possibility to perform the action.

ناممکنه شرطيه جملې هغه دي چي په ناممکن عمل باندې دلالت کوي، په بل عبارت ، په دي "نوع" شرطيه "جملو" کي د عمل د سرته رسيدو امکان موجود نه ده.

Note: نوټ

The improbable conditional sentences are usually formed in the past tenses.

ناممکنه شرطيه جملې معمولاً په تيرو زمانو کي استعماليري.

Ex: **If** I came on time, the teacher would let me in the class.

مثال: **که چيري** په وخت راغلي واي ، استاد به ټولگی ته اجازه راکوله.

Ex: **Wheter** we went to the party, we would have very happy time.

مثال: **که چيري** لمستيا ته تللي واي ، ډير خوشحاله وخت به مو درلود.

Ex: **If** I studied hard , I would pass the exam.

مثال: **که چيري** ما سخته مطالعه کړي واي ، "نو" کاميابيدلم.

Note: نوټ

It is possible to use (were) instead of (was) for (I , he, she ,it) in the improbable conditions.

ممکنه ده په ناممکنه شرطیې "جملو" کي د (I , he, she ,it) لپاره د (was) په ځاي (were) استعمال شي.

Ex: **If** I were , I would accept it. مثال: **که چيري** د ستا په ځاي واي قبولاوه مي.

Past perfect tense

تیره کامله زمانه

(لري ماضي)

Helping verb of P.P tense	د تيري کاملې زمانې کومکي فعل
Had	Had

ساختمان: Structure:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Had + V₃ + Comp. Ex: He had eaten food. مثال: هغه غذا خورلي وه.
Question form سوالي شکل	Had + Sub + V₃ + Comp? Ex: Had he eaten food? مثال: آیا هغه غذا خورلي وه؟
Negative form منفي شکل	Sub + Had + Not + V₃ + Comp . Ex: He had not eaten food. مثال: هغه غذا خورلي نه وه.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Had + Sub + Not + V₃ + Comp -? Ex: Had he not eaten food ? مثال: آیا هغه غذا خورلي نه وه؟ Hadn't + Sub + V₃ + Comp -? Ex: Hadn't he eaten food ? مثال: آیا هغه غذا خورلي نه وه؟

1. Usage: The past perfect tense is used to express that an action completed in the past before other action.

استعمال: تیره کامله زمانه د هغه عمل د بیانولو لپاره استعمالیږي چې له یو بل عمل څخه په تیر "وخت" کې تکمیل شوي وي.

Or: Past perfect tense is used to show an action which started before the time of speaking in the past and was just finished.

اویا: تیره کامله زمانه د هغه عمل د بیانولو لپاره استعمالیږي چې د خبرې کولو له وخت څخه مخکې شروع شوي او لیر وروسته ختم شوي وي

Diagram:

Note: نوبت

A (before) clause is usually used with past perfect tense to specify the past action.

د (before) قضیه معمولاً له تيري کاملې زمانې سره د تير عمل د معینولو "لپاره" استعمالیږي.

Ex: She had cooked the lunch **befor** we arrived home.

مثال: مخکي له دي چي مور کورته ورسپرو هغي د غرمي ډوډۍ پخه کړي وه.

Ex: Shabeer had finished school **befor** he got twenty.

مثال: شبير ترشل "کلنی" رسيدو مخکي بنوونځی ختمه کړي وه.

Note: In this usage, past perfect tense is used commonly with the simple past tense.

نوټ: په دغه استعمال کي تيره کامله زمانه عموماً له ساده تيري زماني سره استعمالیږي.

Note: The words (**when , befor ,because , after , as soon as , till ,until...etc**) can be used in past perfect tense.

نوټ: د (**when , befor ,because , after , as soon as , till , until...etc** اوداسي نوري) کلیمي کولاي په تيره کامله زمانه کي استعمال شي.

Ex: I had finished my homework, **when** I went home.

مثال: کله چي کورته لارم ، خپل کورنی کار مي خلاص کړي وه.

2. Usage: Past perfect tense is usually used in the indirect speech.

۱. **استعمال:** تيره کامله زمانه معمولاً په غيرمستيم کلام کي استعمالیږي.

Ex: Bilal said that Ahmad jan had came here.

مثال: بلال وويل چي احمد چي احمد جان دلته راغلي وه.

Ex: Abraham said that Rahim had gone to Kandahar.

مثال: ابراهيم وويل چي رحيم کندهار ته تللي وه.

Past perfect continuous tense

تيره کامله جاری زمانه

Helping verb of P.P.C tense	د تيري کاملې جاری زماني کومکي فعل
Had been	Had been

جوړښت: Structure:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Had + been + V-ing + Comp. Ex: Amran had been studying Pashto. مثال: عمران د پښتو په مطالعه مشغول وه.
Question form سوالي شکل	Had + Sub + been + V-ing + Comp? Ex: Had Amran been studying Pashto? مثال: آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول وه؟
Negative form منفي شکل	Sub + Had + Not + been + V-ing + Comp . Ex: Amran had not been studying Pashto. مثال: عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه وه.
Negative interrogative form منفي سوالي شکل	Had + Sub + Not + been + V-ing + Comp -? Ex: Had Amran not been studying Pashto? مثال: آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه وه؟ Hadn't + Sub + been + V-ing + Comp -? Ex: Hadn't Amran been studying Pashto? مثال: آیا عمران د پښتو په مطالعه مشغول نه وه؟

1) **Usage:** Past perfect continuous is used to show the duration of an action which was in progress before another action in the past.

(۱) **استعمال:** تیره کامله جاري زمانه د هغه عمل د مودي بيانولو لپاره استعماليري چي په تير "وخت" کي له بل عمل څخه مخکي د جريان په "حالت" کي وه.

Diagram:

Ex: I had been learning English lessons before starting computer.

مثال: زه د کمپیوټر له زده کړي مخکي د انگلیسي په زده کړه بوخت وم.

Ex: The police had been looking for the criminal for two years before caught him.

مثال: پولیس دوه کاله په مجرم پسي گرځیده مخکي له دي چي هغه ونیسي.

2) **Usage:** Past perfect continuous tense is also used for the actions with emphasis which were in progress before another actions or another time in the past.

(۱) **استعمال:** همدارنگه تیره کامله زمانه د هغه عملونو چي له تاکید سره په تیره زمانه کي له نورو عملونو اويا بل وخت څخه مخکي په جريان کي وي.

Ex: He had been teaching us until we become teachers.

مثال: هغه مور ته تدریس کاوه ترڅوچي مور بنوونکی شوه.

عبارت Phrase

Phrase is a group of related words which acts as a word and does not have subject and predicate, so it cannot work like a sentence.

عبارت یو گروپ د تړلو کلمو ده چي د یو کلیمي په حیث کارکوي او د مبتدا او خبر لرونکي نه وي، پس نو هغه د یوي جملې په څیر کار نشي کولای.

Or: Phrase is a group of words which does not make a complete sense.

اویا: عبارت یو گروپ د کلمو ده چي کامل مفهوم نه افاده کوي.

Exs:

- ✓ As likely as not.
- ✓ By no means.
- ✓ For all I know.
- ✓ In course of time.
- ✓ That is to say.
- ✓ Well done.
- ✓ Shame on you.
- ✓ As along as.
- ✓ Run away.

مثالونه:

- احتمالاً، شاید
- په هیڅ وجه.
- تر کومه ځایه چي زه پوهیږم.
- د وخت په تیریدو سره.
- په بل عبارت.
- آفرین.
- شرم وکړه.
- تر هغه وخت چي.
- فرار کول.

☞ Phrasal verbs: عبارتی فعلونه

Phrasal verbs are the combination of prepositions or adverbs after the verbs so as to get several meaning, which are common in modern English.

عبارتي فعلونه له اضافي توري يا قيدونو څخه وروسته تركيب دي، مختلفي معني گاني ورڅخه حاصليري، چي په عصري انگليسي كي "ډير" عام دي.

❖ Phrasal verbs are divided into two parts:

عبارتي فعلونه په دوو برخو ويشل شوي دي:

1. Separable phrasal verbs. جلا کيدونکي عبارتی فعلونه.

Separable phrasal verbs are those that we can use a noun or pronoun between verb and preposition.

جلا کيدونکي عبارتي فعلونه هغه دي چي مور کولاي شو اسم يا ضمير د فعل او اضافي توري ترمنځ استعمال کړو.

Like:

- Throw away.
- Wake up.
- Hand in.
- Fill out.
- Find out.

مثال:

- لري غورځول.
- بيدارول، بيداره کيدل.
- ليزل، تسليميدل.
- تکيلول، جواب ورکول.
- پيدا کول، کشفول.

عبارتی فعل Phrasal verb

Ex: Abraham **threw** the **ball** **away**.

مثال: ابراهيم توپ لري وغورځاوه.

↓
Noun اسم

2. Inseparable Phrasal verbs. نه جلا کيدونکي عبارتی فعلونه.

Inseparable phrasal verbs are those that we can not use a noun or pronoun between verb and preposition.

نه جلا کيدونکي عبارتي فعلونه هغه دي چي مور نشو کولاي اسم يا ضمير د فعل او اضافي توري ترمنځ استعمال کړو.

Like:

- Call on.
- Come across.
- Drop out.
- Look after.
- Pass away.

لکه:

- بلل، دعوتول، پوښتل.
- پيدا کيدل، ښکاره کيدل.
- ايسته کيدل، دريدل.
- توجه لزل په، سرپرستي کول.
- مرکیدل، تسليميدل.

Ex: I **called on** **Sadiq**.
↓ ↓
Phrasal verb. Noun

مثال: ما صادق دعوت ڪرڻ.

Adjective صفت

Adjective is a word which modifies a noun or pronoun. It gives extra information about a noun, and we usually use it before a noun.

صفت هغه ڪلمه ده چي يو اسم يا ضمير تنظيموي. هغه د اسم په باره ڪي اضافي معلومات ورکوي ، او موږ معمولاً هغه له اسم څخه مخکي استعمالوو.

Or: Adjective is a word which completes the meaning of a noun qualifies a noun .

اوپا: صفت هغه ڪلمه ده چي د اسم معنی تکميلوي او يا د يو اسم ستاينه کوي.

Ex: Wardak is a **nice** place.

مثال: وردک يو **ښکلي** ڀاي ده.

Ex: Ajmal is a **clever** boy.

مثال: اجمل يو **ځيرک** هلک ده.

Note: نوٽ

1) An adjective which is used along with a noun as an attribute is called attributive or direct adjective.

هغه صفت چي له اسم سره يوځاي د ستايني په حيث استعماليري د توصيفي يا مستقيم صفت په نوم ياديري.

Ex: This is a **small** class.

مثال: دغه يوه **کوچنی** ټولگی ده.

Ex: Ahmad is a **talented** student.

مثال: احمد يو **با استعداد** زده کونکي ده.

2) An adjective which is used along with a verb and forms part of a predicate is called predicative or indirect adjective.

هغه صفت چي له فعل سره يوځاي استعماليري او د خبر يوه برخه تشکيله کري د خبري يا غير مستقيم صفت په نوم ياديري.

Ex: The cat in the garden is **fat**.

مثال: هغه پشي "چي" په باغ کي ده **چاغه** ده.

Ex: Sediqullah seems **happy**.

مثال: صديق الله **خوشحاله** معلوميري.

➤ **Adjectives are divided into eight parts:**

صفتونه په اتو برخو ویشل شوي دي:

1. Adjectives of Quality. حالت (څرنګوالي) صفتونه

Adjective of quality are those which show the kind or quality of persons , places and things.

د حالت (څرنګوالي) صفتونه هغه دي چې په د اشخاصو ، مکانونو او شیانو ډول یا څرنګوالي بیانوي.

Like: Tall , Small , Beautiful...ect. **لکه:** جگ ، کوچني ، بنايسته... اوداسي نور.

Ex: This is a **small** class. **مثال:** دغه ټولګی کوچنی ده.

Ex: Ajmal is a **tall** boy. **مثال:** اجمل یو جگ هلک ده.

Note: نوټ

When article (**The**) is used before these adjectives ,they are changed to nouns.

کله چې د (**The**) تعريف توری له صفتونو څخه مخکي استعمال شی ، په اسم تبدیلیږي. ((د اشخاصو په معرفي کولو دلالت کوي)).

Ex: **The** poor are usually generous to teach other.

مثال: فقيران معمولاً له نورو څخه سخي دي.

Ex: After **the** battle they buried the dead.

مثال: وروسته له جګړی هغوي مړي بنځ کړل.

2. Adjectives of Quantity. د مقدار یا کمیت صفتونه

Adjectives of Quantity are those which show how much of a thing is meant.

د مقدار صفتونه هغه دي چې څومره یو شي "په نظر" کي دي.

د مقدار ځیني صفتونه Some Adjectives of Quantity			
Some	یوه اندازه	Any	یوه اندازه
Little	لیږ	Few	لیږ
Many	ډیر	Much	ډیر
All	ټول	Whole	ټول ، تمام
No	هیڅ	Enough	کافي

Ex: Afghans showed **much** courage in war.

مثال: افغانان په جنگ کي ډیره زورورتیا ښکاره کوي.

Ex: Azatullah found **some** money.

مثال: عزت الله یوه اندازه پیسي پیدا کړي.

Dervish English Grammar

يادونه: "Some" او "Any" دواړه له شمېرونکي او غير شمېرونکي اسمونو سره استعمالېږي ؛ "Some" په مثبت بيانیه او سوالی جملو کې استعمالېږي او "Any" په منفي بيانیه او سوالی جملو کې استعمالېږي.

مثال: مور يوه اندازه کتابونو ته ضرورت لرو.
مثال: آیا تاسې يوه اندازه اوبه لري؟
مثال: هغه يوه اندازه کتابونه نه لري.
مثال: آیا ته يوه اندازه قلمونه لري؟

Ex: We need **some** books.
Ex: Do you have **some** water?
Ex: He doesn't have **any** books.
Ex: Do you have **any** pens?

يادونه: "Many" له جمع شمېرونکي اسمونو سره په مثبت بيانیه ، منفي بيانیه او سوالی جملو کې استعمالېږي ؛ او "Much" له غير شمېرونکي اسمونو سره په منفي بيانیه او سوالی جملو کې استعمالېږي.

مثال: زه ډير وروڼه لرم.
مثال: هغه ډيرو اوبو ته ضرورت نلري.

Ex: I do have **many** brothers.
Ex: He doesn't need **much** water.

يادونه: "Little" له غير شمېرونکي اسمونو سره او "Few" له شمېرونکي اسمونو سره استعمالېږي.

مثال: زه لير شيدې لرم.
مثال: زه لير ملگري لرم.

Ex: I have **little** milk.
Ex: I have **few** friends.

3. Numeral Adjectives عددي صفتونه

Numeral Adjectives show how many persons or things are meant; or in which position or degree a person or thing stands.

عددي صفتونه بنسټي "چې" څومره اشخاص يا شيان په "نظر کې" دي ؛ او يا "داچې" يو شخص يا شي په کوم مقام يا درجه کې قرار لري.

خيني عددي صفتونه Some Numeral Adjectives			
One	يو	Two	دوه
First	لومړئ	Secound	دوهم
Many	ډير	A lot	زيات
Several	څو		

مثال: خوله ۳۲ غاښونه لري.
مثال: زه دوه کتابونه لرم.

Ex: The mouth has **32** teeth.
Ex: I have **two** books.

❖ **The Numeral Adjective are divided in to two parts:**

عددي صفتونه په دوو برخو ویشل شوي دي:

1. Definite Numeral Adjective معین عددي صفتونه

Definit numeral adjectives are those which show an exact number.

معین عددي صفتونه هغه دي چي یو معین تعداد یا شمیره ښيي.

Like: One , Two, First , Secound...etc. لکه: یو، دوه، لومړی، دوهم... اوداسي نور.

⇒ **Definite Numeral Adjective are of three parts:**

معین عددي صفتونه په دري ډوله دي:

A. Cardinal Numbers. اصلي عددونه

Cardinal number show quantity or determine the numbers.

اصلي عددونه مقدار یا د اعدادو تعینول ښيي.

Like: One , Two ,Three ,Four...etc. لکه: یو، دوه، دري، څلور... اوداسي نور.

Ex: Shabeer has four brothers. مثال: شیبیر څلور وروڼه لري.

B. Ordinal Numbers. رتبه يي (توصيفي) عددونه

Ordinal Numbers show quality or the order of the things in a series.

رتبه يي عددونه کيفيت اویا په یوه سلسله کي د شیانو رتبه ښکاره کوي.

Like: First ,Secound ,Third , Fourth...etc. لکه: لومړي، دوهم، دريم، څلورم...اونور.

Ex: Najeeb is the first position in the class.

مثال: نجیب په ټولگی کي لومړي مقام لري.

Note: The ordinals are formed by adding (th) at the end of cordinals , except first , second , third.

نوټ: رتبه يي "فعلونه" د اصلي عددونو په اخيرکي د (th) په زیاتولو سره تشکیليري، په استثنا د لومړي، دوهم، دريم.

Ex: Fourth , Fifth , sixth , tenth...etc. مثال: څلورم، پنجم، شپږم، لسم...اونور.

→ Sometimes these numbers are written in contractions.

ځيني وخت دغه عددونه په مختصر شکل ليکل کيري.

Ex: First = 1st (لومړي) Ex: Secound = 2nd (دوهم) Ex: Third = 3rd (دريم)

Ex: Twenty first = 21st (يويشتم)

C. Multiplicative Numbers د تکثیر عددونه

Multiplicative Numbers are those which show multiplication.

د تکثیر عددونه هغه دي چې کثرت بيانوي.

Ex: Double , Dozen , Two fold , Three fold , ...etc.

مثال: ډبل ، درجن ، دوه ځلي ، دري ځلي ، ..... او داسي نور.

2. Indefinite Numeral Adjectives نامعین عددي صفتونه

Indefinite Numeral adjectives show inexact numbers.

نامعین عددي صفتونه غیر دقیق تعداد بنی.

Some Indefinite Numeral Adjectives ځیني نامعین عددي صفتونه			
Some	ځیني ، یوه اندازه	Any	ځیني ، یوه اندازه
No	هیڅ	Few	کم
Many	ډیر	Several	څو

Ex: I bought several story books.

مثال: ما د کیسو څو کتابونه واخیستل.

Ex: I has many friends.

مثال: زه ډیر ملګري لرم.

4. Demonstrative Adjectives اشاری صفتونه

Demonstrative adjectives are those which are used before nouns and point out to person , place , or thing.

اشاري صفتونه هغه دي چې له اسم څخه مخکي استعمالیږي او شخص ، مکان او یا شي ته اشاره کوي.

اشاري صفتونه عبارت دي له Demonstrative Adjectives are consist in:			
This	دغه	That	هغه
These	دغه «جمع»	Those	هغه «جمع»
Such	داسي ، دارنگه	The same	عين شي

Ex: This class is small.

مثال: دغه ټولگی کوچنی ده.

Ex: Those books are mine.

مثال: هغه کتابونه زما دي.

❖ Demonstrative Adjectives are of two kinds:

اشاري صفتونه په دوه ډوله دي:

1) Definite Demonstrative Adjectives معین اشاري صفتونه

Like: This , These , The.....etc.

لکه: (دغه) This , (هغه) That , (دغه «جمع») These , The ..... او داسي نور.

2) Indefinite Demonstrative Adjectives نامعين اشاري صفتونه

Like: A , An , That , Those ....etc.

لکه: (يو) A , (يو) An , (هغه) That , (هغه«جمع») Those..... اوداسي نور.

5. Possessive Adjective ملكي صفتونه

Possessive adjectives are those which are used before noun and show possession and ownership.

ملكي صفتونه هغه دي چي له اسم څخه مخکي استعماليري او ملکيت او مالکيت بنکاره کوي.

ملكي صفتونه عبارت دي له: Possessive Adjectives are consist in:			
My	زما	Your	د تاسي ، ستاسي
Our	زموږ	Their	د هغوي (د دوي)
His	د هغه (مذکر)	Her	د هغي
Its	د هغه (بيجان)		

Ex: This is **his** car.

مثال: دغه د هغه موټر ده.

Ex: That is **our** class.

مثال: هغه زموږ ټولگی ده.

Ex: Muzamil is **my** brother.

مثال: مزمل زما ورور ده.

6. Interrogative Adjectives پوښتونکي (استفهامي) صفتونه

Interrogative adjectives are used before nouns and ask a question.

پوښتونکي صفتونه له اسم څخه مخکي استعماليري او سوال پوښتي.

ملكي صفتونه عبارت دي له: Possessive Adjectives are consist in:			
What	څه ، څه شي	Which	کوم ، کوم شي
Whose	د چا	Who	څوک

Ex: **Which** class are you in?

مثال: تاسي په کوم ټولگی کي یاست؟

Ex: **What** is your favorite meal?

مثال: د تاسي د خوښي غذا څه شي ده؟

Ex: **Who** is your close friend?

مثال: د تاسي نږدې ملگري څوک ده؟

Ex: **Whose** picture is this?

مثال: دغه تصویر د چا ده؟

نوټ: د **Who** , **Whose** او **Which** تعریفونه د پوښتونکي ضمیرونو په بحث شوي دي.

7. Proper Adjectives خاص صفتونه

Proper adjectives are those which are derived or taken from a proper noun .

خاص صفتونه هغه دي چې له خاص اسم څخه مشتق يا اخيستل شوي دي.

Ex: Afghanistan , Pakistan , Kandahar , U. E. A....etc.

مثال: افغانستان ، پاکستان ، کندهار ، امارات متحده عربي.... اوداسي نور.

❖ The forming of proper adjectives د خاص صفتونو تشکیل

- 1) Adding (ish): England – English , Turkey – Turkish .....etc.
- 2) Adding (n): America – American , India – Indian ..... etc.
- 3) Adding (ese): China – Chinese , Japan – Japanese ..... etc.
- 4) Adding (ic) : Islam – Islamic , Arabia – Arabic .....etc.
- 5) Irregular forming : Greece – Greek , Egypt – Egyptian ...etc.

8. Distributive Adjectives توزیعی صفتونه

Distributive adjectives are used before nouns and indicate each person of a number or group.

توزیعی صفتونه له اسمونو څخه مخکې استعمالیږي او د یو گروپ یا ډلې په هر شخص باندې دلالت کوي. ((د یو گروپ په فرد فرد باندې دلالت کوي)).

Some Distributive Adjectives خینی توزیعی صفتونه			
Each	هر ، هریو	Every	هر ، هریو
Either	دواړه	Neither	هیڅ ، هیڅ یو

Note: نوټ

- 1) **Each** : is used for small groups and when the number is limited and definite.

Each: د کوچني گروپونو لپاره استعمالیږي هغه وخت چې تعداد یې محدود او معین وي.

مثال: هر سړي یو چانس درلود. Ex: **Each** man had a chance.

- 2) **Every** : is used for large groups and when the number is not limited.

Every: د غټو گروپونو لپاره استعمالیږي هغه وخت چې تعداد یې نا محدود وي.

Ex: I have studied **every** book in this library.

مثال: ها په دغه کتابتون کې هر کتاب مطالعه کړي ده.

3) **Either**: shows the choice between two persons or things in positive sentence.

Either: په مثبتې جمله کې د دوو اشخاصو يا شيانو ترمنځ انتخاب بڼېږي.

مثال: زه کولاي شم دواړه کتابه ولولم.
Ex: I can read either book.

4) **Neither**: is used for two persons or things in the negative sentences and agrees with singular verb.

Neither: په منفي جملو کې د دوو اشخاصو يا شيانو لپاره استعمالېږي او له مفرد فعل سره مطابقت کوي.

مثال: هيڅ يو کتاب زما نده.
Ex: Neither book is mine.

مثال: هيڅ يو شاگرد ټنبل نده.
Ex: Neither student is lazy.

Comparison of Adjectives

د صفتونو مقایسه

The usual way for comparison of adjectives is using the positive comparative and superlative degree.

د صفتونو د مقایسې لپاره معمولي طريقه د مطلقي درجي ، تفصيلي درجي او عالي درجي له استعمال څخه عبارت ده.

1) Positive degree (ساده) درجه

The positive degree of an adjective is the simple form of an adjective , it is used when no comparison is meant.

د صفت مطلقه درجه د صفت له ساده شکل څخه عبارت ده ، "دغه" درجه هغه وخت استعمالېږي چې هيڅ مقایسه په نظر کې نه وي نیول شوي.

Ex: Nice , Clever , small , tall , ...etc.

مثال: بڼکلي ، ځيرک ، کوچني ، اوږد يا جگ ..... او داسي نور.

مثال: کندهار يو بڼکلي ځاي ده.
Ex: Kandahar is a nice place.

مثال: شبير يو ځيرک زده کوونکي ده.
Ex: Shabeer is a clever student.

نوټ: Note:

When the positive degree is used for comparison of two person or things it is usually placed between (as..... as); this form is called comparison of equality.

کله چي مطلقه درجه د دوو اشخاصو يا شيانو مقاييسي لپاره استعماليري معمولاً (as ..... as) ځاي نيسي ؛ دغه شکل د تساوي مقاييسي په نوم ياديري.

مثال: محيب دخپل ورور په څير جگ ده. Ex: Moheeb is as tall as his brother.

Note: But in the negative form the first (as) is changed to (so).

نوټ: مگر په منفي شکل کي لومړی (as) په (so) باندې بدليري.

مثال: شفيقه دخپلي خور په څير بنكلي نده. Ex: Shafiqah is not so pretty as her sister.

2) تفصيلي درجه Comparative degree

The comparative degree of an adjective indicates the higher degree of quality than positive , it is used when we compare two persons , places or things .

د صفت تفصيلي درجه نسبت مطلقې درجې ته په عالي تره کيفيت دلالت کوي ، "دغه" درجه هغه وخت استعماليري چي زموږ دوه اشخاصه ، مکانونه اويا شيان سره مقايسه کوو.

Ex: Nicer , Cleverer ,Smaller , Taller .... etc.

مثال: بنايسته تر ، لايقتز ، کوچني تر ، اوږد تر .... او داسي نور.

مثال: جميل له نقيب څخه لايقتز ده. Ex: Jamil is cleverer than Naqib.

نوټ: Note:

The preposition (than) is usually used in the comparative degree to introduce the second part of comparison.

د (than) اضافي توری په تفصيلي درجه کي استعماليري ترڅو د مقاييسي دوهمه برخه معرفي کړي.

مثال: کابل نسبت غزني ته بنكلي ده. Ex: Kabul is nicer than Ghazni.

نوټ: Note:

Another way for comparison is using (less , more , most , like , alike...etc).

د مقاييسي يوه بله لاره د (less , more , most , like , alike .... او داسي نور) استعمالونه ده.

مثال: احمد له رحيم څخه کمزوري ده. Ex: Ahmad is less strong than Rahim.

Note: نوت

Sometimes in the comparative degree, we do not actually name the second part of comparison.

ځيني وخت په تفصيلي درجه کي ، مور د مقايسي په دوهمه برخه عملاً نوم نه ذکر کوي.

Ex: Physics is more difficult than any other subject.

مثال: فزيک له بل هر مضمون څخه ډير مشکل ده.

Ex: Wahid is taller than any other boy.

مثال: وحيد له بل هر هلک څخه لوړ تر ده.

Note: نوت

Sometimes the qualities of two persons are clear, we use article (the) before comparative degree.

ځيني وخت د دوو اشخاصو مقايسه واضح وي ، مور د تفصيلي درجي مخکي (the) د تعريف استعمالوي.

Ex: Najeeb is the cleverer of the two brothers.

مثال: نجيب له دواړو وروڼو څخه لايقتر ده.

3) Superlative degree عالي درجه

The superlative degree of an adjective denotes the highest degree of quality, It is used when more than two persons or things are compared.

د صفت عالي درجه د کيفيت په عالي ترينه درجه دلالت کوي، دغه "مقايسوي درجه" هغه وخت استعماليري چي له دوو څخه زيات اشخاص اويا شيان سره مقايسه کيري.

Ex: Nicest , Cleverest , Smallest....etc.

مثال: بنايسته ترين ، لايقترين ، کوچني ترين .... اوداسي نور.

Ex: Khalid is the cleverest student in the class.

مثال: خالد په ټولگي کي لايقترين زده کوونکي ده.

Note: نوت

Article (the) is usually used before the superlative degree of an adjective.

د (the) تعريف توري معمولاً د صفت له عالي درجي څخه مخکي استعماليري.

➔ **Foramtion of comparative and Superlative degrees:**

د تفضيلي او عالي درجو د تشکيليدو طريقه:

The usual way to form the comparative and superlative degree adding (er, est, more, most) with the positive degree.

د تفضيلي او عالي درجو د تشکيليدو معمولي طريقه د (er, est, more, most) زياتول دي له مطلقې (ساده) درجي سره.

مثال: کوچني - کوچني تر - کوچني ترين. Ex: Small – Smaller – Smallest.

Rules: قاعدي

1) One syllable adjectives take (er) in the comperative and (est) in the superlative forms.

يو هجايي صفت په تفضيلي شکل کي (er) او په عالي شکل کي (est) اختياروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه	Comparative degree تفضيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Short لنډ	Shorter لنډ تر	Shortest لنډ ترين
Tall لوړ	Taller لوړ تر	Tallest لوړ ترين
Thick پنډ	Thicker پنډ تر	Thickest پنډ ترين
Sad پريشان	Sader پريشان تر	Sadest پريشان ترين

Note: نوټ

When adjectives end in (e) only take (r) in the comparative and (st) in the superlative forms .

کله چي صفتونه په (e) ختم شي په تفضيلي شکل يوازي (r) او په عالي شکل کي (st) اختياروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه	Comparative degree تفضيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Fine نرم	finer نرم تر	Finest نرم ترين
Brave زړه ور	Braver زړه ور تر	Bravest زړه ور ترين
Wise معقول	Wiser معقول تر	Wisest معقول ترين

2) Two syllable adjectives ending in ((er , ow , le , y)) take (er) in the comparative and (est) in the superlative forms.

دوه هجايي صفتونه چي په ((er , ow , le , y)) ختم شوي وي په تفصيلي شکل کي (er) او په عالي شکل (est) اختياروي.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه	Comparative degree تفصيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Clever لايق	Cleverer لايقتر	Cleverest لايقترين
Happy خوشحال	Happier خوشحال تر	Happiest خوشحال ترين
Noble شريف	Nobler شريف تر	Nobles شريف ترين

3) More than two syllable adjectives always form their comparative and superlative by taking (more) and (most) before the positive degree.

له دوو څخه زيات هجايي صفتونه پخپلو تفصيلي او عالي درجو کي د (more) او (most) په زياتولو سره د ساده شکل څخه مخکي تشکيليري.

Positive degree مطلقه(ساده) درجه	Comparative degree تفصيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Intelligent هوبنيار	More intelligent هوبنيار تر	Most intelligent هوبنيار ترين
Beutiful بنايسته	More beutiful بنايسته تر	Most beutiful بنايسته ترين

Note: نوټ

(Most + Simple form of adjective) without article (the) means very much.
Most د صفت له ساده شکل سره د (the) تعريف توري څخه پرته د ډير معنی ورکوي.

مثال: Noor Aamad is most intelligent boy. نورا احمد ډير هوبنيار هلک ده.

Memory: ياداښت

The other ways for comparison of adjectives in English language is using (Like , a lik) and (less ,least).

د صفتونو د مقابسي بله طريقه په انگليسي ژبه کي د (a like ,like) او (least ,less) استعمالونه ده.

مثال: Hayat runs like deer. حيات د هوسۍ په څير منډي وهي.

مثال: Ahmad is less talented than Saleem. احمد له سليم څخه کمتر استعداد ده.

Note: Some of the adjectives are compared irregularly.

نوټ: ځيني صفتونه په بي قاعده ډول مقايسه کيږي.

Positive degree مطلقه (ساده) درجه	Comparative degree تفضيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Good ښه	Better ښه تر ، بهتر	Best ښه ترين ، بهترين
Bad بد	Worse بد تر	Worst بد ترين
Little کم	Less کمتر	Leas کم ترين
Much زيات	More زيات تر	Most زيات ترين
Far ليري	Farther / Furthe ليري تر	Farthest / Furthest لري ترين
Old بودا	Older / elder بودا تر	Oldest / eldest بودا ترين

نوټ: (Farther) يوازي د فاصلي لپاره استعمالیږي مگر (Further) د ډيرو ځايونو لپاره استعمالیږي.

نوټ: (Older) ډير استعمال لري مگر (elder) محدود تر استعمال لري او معمولاً د کورنۍ د لوي غړو لپاره استعمالیږي او همدارنگه (elder) د (than) له اضافي توري سره نه استعمالیږي.

Adverbs قيدونه

Adverb is a word which is used to add something to the meaning of a verb , an adjective or another adverb.

قيد هغه کلمه ده چې د فعل ، صفت او يا بل قيد په معنی يوشی اضافه کوي.

Or: Adverb is a word which modifies the meaning of a verb , an adjective or another adverb.

اوپا: قيد هغه هغه کلمه ده چې د فعل ، صفت او يا بل قيد معنی معینوي (بهره کوي).

Ex: Ahmad runs fast. (verb).

مثال: احمد تيز ځلي. (فعل).

Ex: He spoke quite correctly. (adverb).

مثال: هغه کاملاً په صحيح ډول خبري وکړي. (قيد).

Ex: The Afghans are very hospitable. (adjective).

مثال: افغانان ډير ميلمه پال دي. (صفت).

Kinds of Adverbs

د قيد ډولونه

Adverbs are mainly divided into three parts:

قيدونه اساساً په دري برخو ويشل شوي دي:

1. Simple adverbs ساده قيدونه
2. Interrogative adverbs پوښتونکي (استفهامي) قيدونه
3. Relative adverbs ربطتي قيدونه

1. Simple Adverbs ساده قيدونه

Simple adverbs are extensively used in the daily activities.

ساده قيدونه په زياته توگه په ورځني فعاليتونو کي استعماليري.

The simple adverbs are divided into eight parts:

ساده قيدونه په اتو برخو ويشل شوي دي:

1) Adverbs of manner: د حالت يا څرنګوالي قيدونه

These adverbs show how an action is done.

دغه قيدونه ښيي چي يو عمل څنگه سرته رسيري.

د څرنګوالي ځيني قيدونه Some adverbs of manner			
Fast	تيز	Hard	سخت
Slowly	آهسته	Bravely	په زړه وړه توگه
Clearly	واضحاً، په واضح ډول	Probably	احتمالاً، په احتمالي ډول

Ex: Asad speaks **slowly**.

مثال: آسد آهسته خبري کوي.

Ex: Ajmal lived **happily**.

مثال: اجمل په خوشحال ډول ژوند تيروي.

Note: نوټ

Adverbs of manner only modify verbs and are normally used after the verbs, but they can have end position.

د څرنګوالي قيدونه يوازي فعلونه معينوي او عموماً له فعلونو څخه وروسته استعماليري، مگر کيدای شي په اخير کي ځاي ولري.

Ex: Asif speaks **politely**.

مثال: آصف مادبانه خبري کوي.

Ex: The doctor examined the patient **carefully**.

مثال: ډاکټر په دقت سره ناروغ معاینه کړ.

2) Adverbs of time: د وخت قیدونه

These adverbs show when an action happened.

دغه قیدونه بنیې چې یو عمل څه وخت واقع شوي ده.

Like: Now , yesterday , tomorrow ....etc.

لکه: اوس ، تیره ورځ ، سبا ..... او داسې نور.

Ex: We will come here tomorrow.

مثال: موږ به سبا دلته راشو.

➤ Adverbs of time are divided into two parts:

د وخت قیدونه په دوو برخو ویشل شوي دي:

A. Definite adverbs of time د وخت معین قیدونه

These adverbs show exact time.

دغه قیدونه معین وخت بنیې.

Ex: I wrote a letter at five o'clock last night.

مثال: ما تیره شپه په پنځه بجې یوه رساله ولیکله.

B. Indefinite adverbs of time د وخت نامعین قیدونه

These adverbs show inexact time.

دغه قیدونه نامعین وخت بنیې.

Like: Already , ago , early .....etc.

لکه: مخکې ، پخوا ، وختي ..... او داسې نور.

Ex: I see him many times.

مثال: زه هغه ډیر ځلي وینم.

3) Adverbs of place: د مکان قیدونه

These show where an action happened.

دغه قیدونه بنیې چې یو عمل چیرې واقع شوي ده.

Like : Here, There , Up , down , inside , outside ...etc.

لکه: دلته ، هلته ، پورته ، کښته ، په داخل کې ، دباندې .... او داسې نور.

Ex: Jamal came here yesterday.

مثال: جمال تیره ورځ دلته راغی.

4) Adverbs of reason: د علت یا نتیجې قیدونه

These adverbs show why an action happened.

دغه قیدونه بنیې چې ولې یو عمل واقع شوي ده.

Like: So , Therefore , Because ....etc.

لکه: نو ، ددې لپاره ، ځکه .... او داسې نور.

Ex: Sadiq succeeded in the exam because he studied hard.

مثال: صادق په امتحان کې کامیاب شو ځکه هغه سخت مطالعه وکړه.

5) Adverbs of Affirmation and negation: د تاييد او انکار قیدونه

These adverbs show agreement or disagreement with speaker.

دغه قیدونه له ویونکي سره موافقت او یا مخالفت ښيي.

Like: No (نه) , Of course (البته) , May be (ممکن) , Sure (یقیناً) , Yes (هو) , Surely (بیشکه) , Probably (ګوندي) ....etc.

Ex: Can you speak French? **Yes** I can.

مثال: آیا ته په فرانسوي خبري کولای شي؟ **هو** زه یې کولای شم.

Ex: Do you know him? **No**, I do not.

مثال: آیا ته هغه پیژني؟ **نه** ، نه یې پیژنم.

6) Emphatic adverbs. تاکيدي قیدونه

These adverbs show emphasis on an action.

دغه قیدونه د یو عمل په "سرته رسولو" تاکید ښيي.

Like: Just (فقط) , Even (حتی ، هم) , Too (هم) ....etc.

Ex: He **even** smokes cigarette now.

مثال: هغه **حتی** اوس هم سګریټ څکوي.

7) Numeral Adverbs عددي قیدونه

Adverbs of number are used to show how often an action happened.

عددي قیدونه د یو عمل "سرته رسول" ښيي چې څو وارو واقع شوي ده.

Like: Once , Twice , Three times ....etc.

لکه: یو ځلي ، دوه ځلي ، درې ځلي .... او داسې نور.

Ex: I have seen Kandahar **twice**.

مثال: ما دوه ځلي کندهار لیدلي ده.

• Numeral adverbs are divided into two parts:

عددي قیدونه په دوه برخو ویشل شوي دي:

a) Definit numeral adverbs: معین عددي قیدونه

These adverbs show exact number.

دغه قیدونه معین تعداد ښيي.

Like: Once (یو ځلي) , Twice (دوه ځلي) , Firstly (اولاً) , Secondly (دوهم وار) ....etc.

Ex: He tried **twice**.

مثال: هغه دوه ځلي کوښښ وکړ.

Ex: I have gone to Mazar **once**.

مثال: زه یو ځل مزار ته تللي يم.

b) Indefinite numeral adverbs: نامعين عددي قيدونه

These adverbs show inexact number. دغه قيدونه نامعين تعداد بنښي.

Like : Sometimes (خيني وختونه) , Often (اکثرأ وخت) , Usually (معمولأ) , Always (هميشه) , Several times (خو خلي) , Seldom (کله کله) , Rarely...etc.

Ex: Dervish **often** goes to Kandahar. مثال: دروېش **اکثرأ وخت** کندهار ته ځي.

8) Adverbs of Degree and Quantity: د درجي او مقدار قيدونه

These adverbs show in what degree an action is done. دغه قيدونه بنښي چي يو عمل په کومه درجه سرته رسيري.

Like: Very (ډير) , Quite (کاملأ) , Too (زيات) , Enough (کافي) , Much (ډير)...etc.

Ex: Ahmad runs **very** fast. مثال: احمد **ډير تيز** ځلي.

2. Interrogative Adverbs: پوښتونکي (استفهامي) قيدونه

The interrogative adverbs are used to ask question. پوښتونکي قيدونه د سوال د تپوسني لپاره استعماليري.

پوښتونکي قيدونه Interrogative Adverbs			
Why	ولي	Where	چيري ، چيرته
When	کله ، څه وخت	How long	څومره وخت
How often	اکثرأ څومره		

Ex: **Where** are you living? مثال: تاسي چيري ژوند کوي؟

Ex: **How often** does he play chess? مثال: هغه اکثرأ څومره د سترنج لوبه کوي؟

Ex: **How long** will you continue this class? مثال: تاسي به څومره وخت دغه ټولگي ته ادامه ورکړي؟

3. Relative Adverbs ربطي قيدونه

The relative adverbs are used to join two sentences. ربطي قيدونه د دوو جملو د نښلولو لپاره استعماليري.

ربطي قيدونه Relative Adverbs			
Why	ولي	Where	چيري ، چيرته
When	کله ، څه وخت	How	څومره
How often	اکثرأ څومره	If	که چيري

Formation of Adverbs

د قيدونو جوړونه

Most of the adverbs are formed by **(ly)** at the end of adjectives.

ډير قيدونه د صفت په اخير کې د **(ly)** په واسطه جوړيږي.

Like: Perfect – Perfect**ly** (کامل – کاملاً) , Quick – Quick**ly** (تيز – په تيزي سره)

Rules: قاعدي

1) Adjectives ending in **(y)** change **(y)** into **(I)** and add **(ly)**.

هغه صفتونه چې په **(y)** ختم شوي وي **(y)** په **(I)** بدليږي او **(ly)** علاوه کيږي.

Ex: Happy – Happ**ily**.

مثال: خوشحال – په خوشحالي سره.

Ex: Heavy – Heav**ily**.

مثال: سخت – په سختي سره.

2) Adjectives ending in **(ible)** and **(able)** drop **(e)** and add **(y)**.

هغه صفتونه چې په **(ible)** او **(able)** ختم وي **(e)** له منځه ځي او **(y)** علاوه کيږي.

Ex: Capable – Capab**ly**.

مثال: ځواکمن – په ځواکمنتوب سره.

Ex: Possible – Possib**ly**.

مثال: ممکن – احتمالاً.

3) Adjectives ending in **(e)** take **(ly)** without any change.

هغه صفتونه چې په **(e)** ختم وي بي له کوم تغير څخه **(ly)** اختياروي.

Ex: Polite – Poli**ely**.

مثال: مادب – مادبانه.

Ex: Mere – Mer**ely**.

مثال: صرف – صرفاً.

Exceptions: استثناوي

Like: Due – Duly. (نتيجه – په نتيجه کې) , Whole – Wholly. (کامل – کاملاً)

True – Truly. (حقيقت – حقيقتاً)

4) Adjectives ending in a single **(l)** take **(ly)** but adjectives ending in **(ll)** take only **(y)**.

هغه صفتونه چې **(l)** ختم وي **(ly)** اختياروي مگر هغه صفتونه چې په **(ll)** ختم وي يوازي **(y)** اختياروي.

Ex: Careful – Car**fully**.

مثال: دقت – په دقت سره.

Ex: Dull – Dull**ly**.

مثال: خسته – په خستگي سره.

نوٲ: Note

Some adjectives and adverbs have the same form,

حُٲني صفتونه او قيدونه عين شكل لري.

Like: Early (په وخت سره) , Deep (په ژوروالي سره) , Fast (په تيزي سره) , Low (لور، په لوروالي سره) , high (لري، په لري والي سره) , Far (كښته، په كښته والي سره) , Hard (سخت، په سختي سره) ..... etc.

مثال: كورولا يو تيز موټر ده. (صفت).
Ex: Corolla is a fast car.(adjective).

مثال: آسد په تيزي سره حُٲلي. (قيد).
Ex: Asad runs fast. (adverb).

5) Some adjectives are combined with (a) , (be) and (to) and form adverb.
حُٲني صفتونه د (a) ، (be) او (to) په مختاري سره تركيبيري.

مثال: پلن – په پلنوالي سره .
Ex: Broad – Abroad

مثال: ژوندي – په ژوندي توب سره.
Ex: Live – Alive.

مثال: ابتداء – په ابتداء سره.
Ex: Head – Ahead.

Comparision of Adverbs د قيدونو مقايسه

Many of the adverbs are compared as adjectives and have three degrees of comparison.

ډير قيدونه عيناً د صفتونو په خير مقايسه كيږي او د مقايسي دري درجي لري.

1) One syllable adverbs form their comparative by adding (er) and the superlative by (est).

يو هجايي قيدونه پخپل تفضيلي شكل كي د (er) او په عالي "شكل" كي د (est) په اضافه كولو تشكيليري.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree تفضيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Fast په تيزي سره	Faster په ډير تيزي سره	Fastest په ډير زيات تيزي سره
Hard په سختي سره	Harder په ډير سختي سره	Hard په ډير زيات سختي سره
Soon ژر	Sooner ډير ژر	Soonest ډير زيات ژر

2) Two or more than two syllable adverbs take **(more)** in the comparative and **(most)** in the superlative forms.

دوه يا له دوو څخه زيات هجاء "لرونكي" قيدونه په تفصيلي شكل كې **(more)** او په عالي شكل كې **(most)** اختياروي.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree تفصيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Quickly په چابكي سره	More quickly په ډير چابكي سره	Most quickly په ډير زيات چابكي سره
Bravely په زړه ورتوب سره	More bravely په ډير زړه ورتوب سره	Most bravely په ډير زيات زړه ورتوب سره

3) Some of the adverbs are formed irregularly.

ځيني قيدونه په بي قاعده ډول تشكيليري.

Positive degree ساده درجه	Comparative degree تفصيلي درجه	Superlative degree عالي درجه
Well په ښه والي سره	Better په ډير ښه والي سره	Best په ډير زيات ښه والي سره
Little په ليروالي سره	Less په ډير ليروالي سره	Least په ډير زيات ليروالي سره

➔ The correct uses of some adverbs:

د ځيني قيدونو دقيق استعمالات

1. "Good": ښه

"Good" is an adjective which shows condition and modifies nouns.

"Good" هغه صفت ده چې د كيفيت يا حالت او د اسمونو ستاينه بيانوي.

Ex: Muneer is a good student.

مثال: منير يو ښه زده كوونكي ده.

2. "Well": ښه

"Well" is an adverb which expresses good health and modifies verbs.

"Well" هغه قیده ده چې ښه صحت او د فعلونو ستاينه بيانوي.

Ex: Ahmad always feels well.

مثال: احمد هر وخت ښه احساس کوي.

3. "Enough": كافي ، بس

"Enough" is an adverb which is used after adjective or adverb , and is sometimes as adjective , is used before nouns.

"Enough" هغه قيد ده چې له صفت يا قيد څخه وروسته استعماليري، او ځيني وخت د صفت په حيث له اسمونو څخه مخکې استعماليري.

Ex: I have enough time to stay here. مثال: زه دلته د پاتي کيدو لپاره کافي وخت لرم.

4. “Very”: ډير

“Very” is an adverb which is used before adjectives and other adverbs to show degree.

“Very” هغه قيد ده چي له صفتونو او نورو قيدونو څخه مخکي استعماليري او درجه بنښي.

مثال: دغه کور ډير غټ ده. Ex: This house is very large.

5. “Much”: ډير، زيات

“Much” is both adverb and adjective which shows amount or quantity, it can be also used before comparative degree.

“Much” هم قيد ده هم صفت چي مقدار او اندازه بيانوي، او همدارنگه کيداي شي له تفصيلي څخه مخکي استعمال شي.

مثال: دغه کور له هغه کور څخه ډير لوي ده. Ex: This house is much larger than that house.

6. “Still”: لا تراوسه، تراوسه

“Still” is used for a period of time that continued from the past to present, and it is used in declarative (affirmative, negative and question) sentences.

“Still” د وخت د دوران لپاره پکار وړل کيري چي له ماضي څخه تراوسه ادامه لري، او دغه "قيد" په خبري (مثبت، منفي او سوالی) جملو کي استعماليري.

مثال: آیا ته تراوسه پوري په کار مصروف يي؟ Ex: Are you still working now?

مثال: تراوسه پوري باران وريږي. Ex: It is still raining.

7. “Yet”: لاتراوسه، تراوسه

“Yet” is used to show duration from present to future. It is used in question and negative statement sentences.

“Yet” د جريان لپاره له حال څخه تر راتلونکي پوري استعماليري. دغه قيد سوالی او منفي بيانیه جملو کي استعماليري.

Ex: Abdul Hadi has not yet completed the work.

مثال: عبدالهادي تراوسه کار نده تکميل کړي.

مثال: آیا تر اوسه د غرمي ډوډۍ آماده ده؟ Ex: Is the lunch ready yet?

8. “Already”: مخکي، پخوا

“Already” is used to say that something is in the present or past but not the future.

“Already” د يو شي د موجوديت لپاره په حال يا ماضي کي استعماليري مگر په راتلونکي نه "استعماليري".

مثال: زه پخوا پاکستان ته تللی يم. Ex: I have already gone to Pakistan.

9. “Either”: همدارنگه ، هم

“Either” means (too or also) it is used in negative sentences the adverbs like (as well) , (also) , (too) are change to (either).

“Either” د (هم ، همدارنگه) معنی ورکوي په منفي جملو کی قیدونه لکه (as well) ، (also) ، (too) په (either) باندې بدلیږي.

مثال: هغه هم معلم نده. Ex: He is not a teacher either.

10. “Too”: همدارنگه ، هم

“Too” is used at the end of the sentences.

“Too” د جملو په اخیر کې استعمالیږي.

مثال: هغه به هم په امتحان کې ناکام شي. Ex: He will fail in exam too.

11. “Also”: همدارنگه ، هم

“Also” is usually used at the middle and at the end of the sentences.

“Also” معمولاً د جملو په منځ او اخیر کې استعمالیږي.

مثال: شبیر هم یو ډاکټر ده. Ex: Shabeer is a doctor also.

مثال: شبیر هم یو ډاکټر ده. Ex: Shabeer is also a doctor.

12. “Fairly”: په مناسبه توګه ، په متوسط ډول

“Fairly” is used to express a positive meaning.

“Fairly” د مثبت مفهوم د بیانولو لپاره استعمالیږي.

مثال: دغه اوبه نسبتاً گرمې دي. Ex: This water is fairly hot.

13. “Rather”: له حده زیات ، نسبتاً ، تر یوه اندازه

“Rather” is used to express a negative idea and disofort.

“Rather” د منفي مفکوري او نا ارامتیا لپاره استعمالیږي.

مثال: دغه اوبه له حده زیاتې گرمې دي. Ex: This water is rather hot.

14. “Only”: فقط ، یوازي

“Only” is used before the words and it modifies.

“Only” له کلمو څخه مخکې استعمالیږي او هغه معینوي.

مثال: هغه فقط موټر ترمیم کړ. Ex: He only fixed the car.

Future perfect tense راتلونکي کامله زمانه

Helping verbs of F. P tense	د حال کاملې زمان کومکي فعلونه
Will have / Shall have	Will have / Shall have

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + Have + V ₃ + Comp. Ex: I will have finished the work. مثال: ما به کار ختم کړي وي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + Have + V ₃ + Comp? Ex: Will I have finished the work? مثال: آیا ما به کار ختم کړي وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + Have + V ₃ + Comp . Ex: I will not have finished the work. مثال: ما به کار ختم کړي نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Will /Shall +Sub + Not + Have + V ₃ + Comp -? Ex: Will I not have finished the work? مثال: آیا ما به کار ختم کړي نه وي؟ Won't/Shan't + Sub + Have + V ₃ + Comp -? Ex: Won't I have finished the work? مثال: آیا ما به کار ختم کړي نه وي؟

1) **Usage:** Future perfect tense is used to show an action which will have been completed before some specified time or before another action in the future.

1) **استعمال:** راتلونکي کامله زمانه د هغه عمل د بیانولو لپاره استعمالیږي چې په راتلونکي کې به له معین وخت څخه مخکې اویا له بل عمل څخه مخکې تکمیل شي.

Ex: They will have eaten food before we arrive home.

مثال: زموږ له رارسیدو مخکې به دوي دودۍ خوړلی وي.

Ex: I will have prepared every thing when you arrive home.

مثال: تر هغه وخت چې بیرته کورته راگرځي ما به ټول شیان چمتو کړي وي.

2) **Usage:** Future perfect tense is used to show an action that will be completed at some unspecified time in the future.

1) **استعمال:** راتلونکي کامله زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چې په راتلونکي کې به په یو نا معین وخت کې تکمیل شوي وي.

Ex: We will have completed the homework 7:00 in the morning.

مثال: موږ به تر ۷:۰۰ بجو پوري کورنۍ کار ختم کړي وي.

Ex: Ahmad will have started the work by next April.

مثال: احمد به تر راتلونکي اپریل پوري کار ختم کړي وي.

Future perfect continuous tense

راتلونکي کامله جاری زمانه

Helping verbs of F. P tense	د حال کاملې زمان کومکي فعلونه
Will have been / Shall have been	Will have been / Shall have been

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Will /Shall + Have + been + V - ing + Comp. Ex: Ali will have been playing chess. مثال: علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي.
Question form سوالي شکل	Will /Shall + Sub + Have + been + V - ing + Comp? Ex: Will Ali have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Will /Shall + Not + Have + been + V - ing + Comp . Ex: Ali will not have been playing chess. مثال: علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Will /Shall +Sub + Not + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Will Ali not have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟ Won't/Shan't + Sub + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Won't Ali have been playing chess? مثال: آیا علي به د سطرنج په لوبه بوخت نه وي؟

1) **Usage:** The future perfect continuous tense is used to show the duration of an action which will be continuing before some specified time or before another action in the future.

(۱) **استعمال:** راتلونکي کامله جاری زمانه د هغه عمل د جريان د بنودلو لپاره استعمالیږي چې په راتلونکي کي به له معین وخت څخه مخکي او یا له بل عمل څخه مخکي د دوام په حالت کي وي.

Diagram:

Ex: They will have been reading since night.

مثال: هغوي به له شپي راپدې خوا په لوستلو مشغول وي.

Ex: I will have been sleeping for two hours by the time he gets home.

مثال: څو چې هغه کورته راځي ما به د دوو ساعتو لپاره خوب کړی وي.

Ex: You will have been playing volleyball with us for two hours tomorrow.

مثال: تاسي به سبا له مور سره د دوو ساعتو لپاره د واليبال په لوبه مشغول یاست.

Clause

قضيه ، شرط ، فرض

A group of words which has subject and predicate and forms part of a sentence is called clause.

هغه گروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د جملي يوه برخه جوړه کړي د قضي په نوم ياديري.

Ex: That he was fine.

مثال: چي هغه ښه وه.

Ex: Why I came here.

مثال: زه ولي دلته راغلم.

Ex: Which I bought last year.

مثال: چي ما تير کال واخيست.

But if we add another sentence with each of them, then they can make a complete sense.

مگر که چيري يوه بله جمله له هغوي هر يو سره اضافه کړو، په هغه وخت کي به بيا کامل مفهوم افاده کړي.

Ex: Ahmad said that he was fine.

مثال: احمد وويل چي هغه ښه وه.

Ex: This is the car which I bought last year.

مثال: دغه موټر ده چي ما تير کال واخيست.

The sentences which support them are called principal and the others are subordinating clauses.

هغه جملي چي د قضيي حمايت کوي د اصلي قضي او نوري د فرعي قضي په نوم ياديري.

1) Principle (Independent) clause: قضيه (مستقله) اصلي

The part sentence which makes complete meaning is called principal clause.

د جملي هغه برخه چي کامله معنی افاده کړي د اصلي قضي په نوم ياديري.

Ex: This is a student.

مثال: دغه يو زده کونکی ده .

Ex: That is a play.

مثال: هغه يوه لوبه ده.

2) Subordinating (Dependent) clause: فرعي (غير مستقله) قضيه

The part of the sentence which does not express a complete meaning and can not stand alone is called subordinating clause.

د جملي هغه برخه چي معنی بيان نکړي او په تنهائي سره "مفهوم" ورنکړي د فرعي قضيي په نوم ياديري.

Ex: That he likes very much.

مثال: چي هغه ډير زيات خوښوي.

نوټ: Note

The Sprincipal and subordinating clause are connected by conjunction such as ; **who , whom , whose , which , that , what , when , where ....** etc.

اصلي او فرعي قضيي د ربطی په واسطه لکه؛ **what ,that ,which ,whose ,whom ,who** , **when** .... او داسي نور وصليري.

➔ **The clauses are divided into three parts:**

قضي په دري برخو ويشل شوي دي:

- 1) Noun Clause. اسمي قضيه
- 2) Adjective Clause. صفتي قضيه
- 3) Adverb Clause. قيدي قضيه

1) Noun Clause اسمي قضيه

A group of words which has subject and predicate of its own and does the work of a noun is called noun clause.

هغه گروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د اسم کار ترسره کړي د اسمي قضيه په نوم ياديږي.

Ex: Naim said that he would buy a new car.

مثال: نعيم وويل چي هغه يو نوي موټر اخيست.

Ex: What he says is not logical.

مثال: څه شي چي هغه وايي منطقي نده.

Ex: Ali mentioned that he passed the exam successfully.

مثال: علي ذکر کړه چي امتحان يي په کاميابه ډول ترسره کړ.

2) Adjective Clause: وصفی قضیه

A group of words which has subject and predicate of its and does the work of an adjective is called adjective clause.

هغه گروپ د کلمو چي د مبتدا او خبر لرونکي وي او د صفت کار ترسره کړي د وصفي قضيه په نوم ياديږي.

Ex: Karrim is a boy who can speak Pashto well.

مثال: کریم هغه هلک ده چي په کولاي شي په پښتو ښه خبري وکړي.

Ex: He is the student who won the race.

مثال: هغه زده کوونکي ده چي د مسابقي وړونکي شو.

Ex: This is the book which I want to present it to you.

مثال: دغه کتاب ده چي غواړم هغه تاته ډالی کړم.

نوٽ: Note:

Some times especially conversion the relative pronoun are omitted when the sentence has object case.

حُيني وختونه معمولاً ڪله ڇي په خبرو اترو يا مڪالمه ڪي جملہ مفعولي حالت ولري موصولي (ربطي) ضمير له منڻه ورل ڪيري.

مثال: Ex:

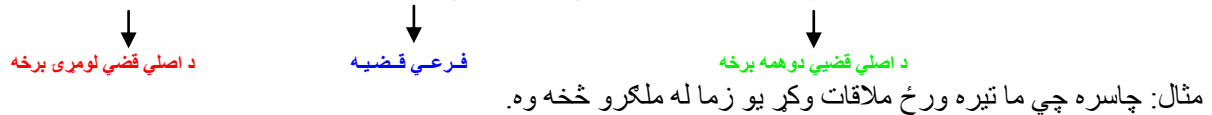
- This is the chair **which** he sits on. دغه چوڪي ده ڇي هغه پري ڪنڀيني.
- This is the chair he sits on. دغه چوڪي ده "ڇي" هغه پري ڪنڀيني.

نوٽ: Note:

Some times the principal clause is divided into two parts by subordinating adjective clause.

حُيني وختونه اصلي قضيہ د فرعي وصفي قضي په واسطه په دوو برخو ويشل ڪيري.

Ex: **The man** whom I met yesterday **is one of my old friends.**

Ex: **The house** which he lives in **is very beautiful.**

3) Adverb Clause: قيدي قضيہ

A group of words which has subject and predicate of the own and does the work of an adverb is called adverb clause.

هغه گروپ د ڪلمو ڇي د مبتدا او خبر لرونڪي وي او د "قيدي" ڪار ترسره ڪري د قيدي قضي په نوم ياديري.

Ex: He did not study **so** he failed in the exam.
مثال: هغه درس ونه واپه نو په امتحان ڪي ناکام شو.

Ex: The thief escaped **when** he saw the police.
مثال: ڪله ڇي بي پوليس وليد غل وتبنتيد.

Ex: **If** you study your lessons, you will succeed in the exam.
مثال: ڪه ڇيري ته خپل درسونه ووايي ، په امتحان ڪي به ڪامياب شي.

Additions to remarks ضمائم په نظرياتو (ملتياوو)

Additions to remarks show coordination or discoordination between two persons or things.

ضمائم په نظرياتو د دوو اشخاصو يا دوو شيانو ترمنځ کي برابري او نا برابري ښکاره کوي.

مثال: هغه يو انجينر ده او زه هم. Ex: He is an engineer and I am too.

مثال: هغه يو زده کوونکی ده مگر اجمل نده. Ex: He is a student but Ajmal is not.

نوټ: Note

Remark is the first longer sentence which expresses the first idea.

د لومړي دراز تري جملې نظريه ده چي لومړي مفکوره بيانوي.

مثال: نجيب يو لايق زده کوونکي ده. Ex: Najeeb is a clever student.

نوټ: Note

Addition is the second shorter sentence which is added at the end of the remark and expresses the second idea.

د دوهمي لنډ تري جملې ضميمه ده چي د نظريې په اخير کي اضافه کيږي او دوهمی مفکوره بيانوي.

مثال: حکمت هم. Ex: Hikmat is too.

نوټ: Note

1) Affirmative additions to affirmative remarks are formed by:

(Subject + auxiliary + too) or (So + auxiliary + Subject).

مثبت ضمايم په مثبتو نظرياتو د (Subject + auxiliary + too) او (So + auxiliary + Subject) په واسطه تشکيلېږي.

مثال: هغه ښوونکی ته راځي او زه هم. Ex: He comes to school and I do too.

Ex: He could play football well so could his friends.

مثال: هغه وکولای شوي د فوټبال ښه لوبه وکړي او ملگري يې هم.

2) Negative additions to affirmative remarks are formed by:

(But + Subject + negative auxiliary).

منفي ضمايم پر نظرياتو د (But + Subject + negative auxiliary) په واسطه تشکيلېږي.

مثال: هغه يو ښوونکي ده مگر زه نه يم. Ex: He is a teacher but I am not.

مثال: ما هغه تيره ورځ هغه وليد مگر هغه ونه ليدم. Ex: I saw him yesterday but he didn't.

3) Affirmative additions to negative remarks are formed by:

(But + Subject + auxiliary).

مثبت ضمائم په منفي نظرياتو د (But + Subject + auxiliary) په واسطه تشکيليري.

Ex: He can't speak Pashto but I can. مثال: هغه په پښتو خبري نشي کولا مگر زه يي کولاي شم.

Ex: Muhammad has failed but I haven't. مثال: محمد ناکام شوي ده مگر زه نه يم شوي.

4) Negative additions to negative remarks are formed by:

(Sub + auxiliary + neither) and (Sub + negative auxiliary + either).

منفي ضمائم په منفي نظرياتو د (Sub + auxiliary + neither) او (Sub + negative auxiliary + either) په واسطه تشکيليري.

Ex: I can not speak Urdu and he can neither.

مثال: زه په اردو خبري نشم کولاي او هغه هم نشي کولاي.

Ex: I will not fail in the exam and he will not either.

مثال: زه به په امتحان کي ناکام نشم او هغه به هم نشي.

Simple Future in the past tense

په تيره کي راتلونکي ساده زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would / Should	Would / Should

Structure: جوړښت

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + V ₁ + Comp. Ex: I would visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کي گورم.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + V ₁ + Comp? Ex: Would I visit him in the park? مثال: آیا زه به له هغه سره په پارک کي وگورم؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + V ₁ + Comp . Ex: I would not visit him in the park. مثال: زه به له هغه سره په پارک کي ونه گورم.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Would / Should + Sub + Not + V ₁ + Comp -? Ex: Would I not visit him in the park? مثال: آیا زه به له هغه سره په پارک کي ونه گورم؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + V ₁ + Comp -? Ex: Wouldn't I visit him in the park? مثال: آیا زه به له هغه سره په پارک کي ونه گورم؟

1) **Usage:** Simple future in the past is used to show an action which would take place at some specified time in the future of the past (a future that was considered future in the past time) but the action did not take place.

(۱) **استعمال:** په تیره کې راتلونکي ساده زمانه کې د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چې په تیر راتلونکي (هغه راتلونکي چې په ماضي کې راتلونکي وي) کې به سرته رسیده مگر عمل واقع شوي نده.

Note: Future in the past tenses are usually followed by the improbable conditional sentences.

نوټ: راتلونکي زمانې په ماضي کې معمولاً د ناممکنه شرطیه جملو په واسطه تعقیبېږي.

Ex: I would do as you said if I had time.

مثال: که چیرې ما وخت درلودای څنگه چې مي درته ویلي سرته مي رساوه.

Ex: I should happy, if I had money as you have.

مثال: که مي د ستا په څیر پیسي درلوداي ، خوشحاله به وم.

Ex: You would not live such a small house, if you were a millinair.

مثال: که چیرې ته میلونر وای ، تا به په دومره کوچني کورکي ژوند نه کاوه.

Future in the past continuous tense

په تیره جاری کې راتلونکي زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would be / Should be	Would be / Should be

جوړښت: Structure:

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Be + V₁ - ing + Comp. Ex: He would be playing chess. مثال: هغه به د سترنج په لوبه مصروف وي.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + Be + V₁ - ing + Comp? Ex: Would he be playing chess? مثال: آیا هغه به د سترنج په لوبه مصروف وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + Be + V₁ - ing + Comp . Ex: He would not be playing chess. مثال: هغه به د سترنج په لوبه مصروف نه وي.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Would / Should + Sub + Not + Be + V₁ - ing + Comp -? Ex: Would he not be playing chess? مثال: آیا هغه به د سترنج په لوبه مصروف نه وي؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + Be + V₁ - ing + Comp -? Ex: Wouldn't he be playing chess? مثال: آیا هغه به د سترنج په لوبه مصروف نه وي؟

1) **Usage:** Future in the past continuous tense is used to show the duration of an action that would be in progress at some specified time in the future of the past but the action did not happen.

(۱) **استعمال:** په تیره جاري کي راتلونکي زمانه د هغه کار د جريان لپاره استعمالیږي چي په معین وخت کي به په راتلونکي تیره زمانه کي د جريان په حالت کي وي مگر عمل نده واقع شوي.

Ex: The kids would be going to the pool if the parents admitted them.
مثال: که چیري مور اوپلار ماشومانو ته اجازه ورکړي وه هغوي به حوض ته تلل.

Ex: I would not be calling him if I didn't have a necessity.
مثال: که مي ضرورت نه درلوداي ټول مي ورته نه کاوه.

نوټ: دغه زمانه د راتلونکي جاري زماني په ځاي په غير مستقيم خبرو کښي استعمالیږي.

Conjunctions

د وصل (ربط) توري

Conjunction is a word which is used to join two words ,two sentences , two phrasws and two clauses.

د ربط توري هغه کلمه ده چي د دوو کلمو ، دوو جملو ، دوو شيانو او دوو قضي د وصلولو لپاره استعمالیږي.

مثال: عرفان او مزمل وروڼه دي. Ex: Arfan and Muzamil are brothers.

مثال: زه حاضر وم مگر هغه غير حاضر وه. Ex: I was present but he was absent.

• Conjunction are divided into four parts:

د ربط توري په څلورو برخو ويشل شوي دي:

- 1) Coordinating Conjunctions: د وصل برابر ، همقوه ، همپايه توري
- 2) Correlative Conjunctions: د وصل جوړه يي توري
- 3) Compound Conjunctions: د وصل مرکب توري
- 4) Subordinating Conjunctions: د وصل فرعي توري

1) Coordinating Conjunctions: د وصل برابر ، همقوه ، همپايه توري

The coordinating conjunctions are used to join coordinating sentences.
د وصل برابر يا همپايه توري د دوو جملو د وصلولو لپاره استعماليري .

مثال: زه يو ډاکټر يم او هغه يو زده کوونکي ده. Ex: I am a doctor and he is a student.

☞ **The coordinating conjunction are divided into five parts:**

د وصل برابر يا همقوه توري په پنځو برخو ويشل شوي دي:

A. Cumulative Conjunctions: د وصل زياتونکی (متراکم) توري

The cumulative conjunctions are used to one idea to another idea or one action to another action.

د وصل زياتونکي توري يوه مفکوره له بلې مفکوري سره يا يو عمل له بل عمل سره د وصلولو لپاره استعماليري.

ځيني متراکم د وصل توري Some cumulative conjunctions			
And	او	Both ..... and	هم ..... هم
Too	هم ، همدارنگه	Neither ..... nor	نه ..... نه
Also	همدارنگه	Not only ..... but also	نه يوازي ..... بلکه
So	نو ، همداسي	As well as	همدارنگه ، اگرچه ، بر علاوه

Ex: Not only he comes late but also complains.

مثال: هغه نه يوازي ناوخته راغي بلکه شکايت هم کوي.

B. Alternative Conjunctions: د وصل اختياري توري

These conjunction express a choice between two actions or ideas.
د وصل دغه توري د دوو عملونو يا مفکورو ترمنځ انتخاب بڼي.

ځيني اختياري د وصل توري Some alternative conjunctions			
Or else	که نه	Or	يا ، اويا
Othwise	که نه ، او که نه	Either ..... or	يا ..... يا

Ex: Do not be naughty or else he will punish you.

مثال: شوخی مکوه که نه جزايي به شي.

Ex: Come on time otherwise I don't let you.

مثال: په وخت راءه او که نه پري به دي نږدم.

C. Explanatory Conjunction: د وصل توضیحي (څرگندونکي) توري

These conjunctions usually add details to the words or sentences.

د وصل دغه توري معمولاً په جمله کې جزیات زیاتوي.

ځینې توضیحي د وصل توري Some explanatory conjunctions			
For	لپاره ، ددې لپارې چې	That is to say	په بل عبارت
Such as	لکه	For instance	د نمونې په ډول
As	په توګه ، څنګه چې	For example	د مثال په ډول
That is	یعنې		

Ex: The teacher punished him **for** he was lazy.

مثال: ښوونکي هغه ددې لپاره جزایي کړ "چې" تېبل وه.

D. Adversative Conjunctions: متضاد د وصل توري

The adversative conjunctions are used to joins the contradictory sentences.

متضاد د وصل توري د متضادو جملو د وصلولو لپاره استعمالیږي.

ځینې متضاد د وصل توري Some adversative conjunctions			
But	مګر	But on the contrary	مګر په خلاف ، مګر برخلاف
Nevertheless	سره له دې	On the other hand	له بلې خوا
However	په هر حال ، خو بیا هم	But yet	مګر تر اوسه
While	ترڅو چې ، هغه وخت چې ، سره له دې چې	Where as	له دې کبله چې ، په داسې حال کې چې ، په حقیقت کې

Ex: My friend is lazy **where-as** I am clever.

مثال: زما ملګری تېبل ده په داسې حال کې چې زه ځیرک یم.

Ex: Ahmad is generous **but** poor.

مثال: احمد سخې ده مګر غریب ده.

E. Illative Conjunctions: د علت او نتیجې د وصل توري

The illatttive conjunctions are placed between two sentences and show the conclusion of the first one the second one.

د علت او نتیجې د وصل توري د دوو جملو ترمنځ راوړل کيږي او د یوه نتیجه بل یوه ته ښيي.

ځینې د علت او نتیجې د وصل توري Some Illative conjunctions			
Therefore	له هغه سببه ، له هغه کبله	On that account	له هغه خاطر
So	همداسې ، نو		

Ex: I was sick **so** I went to sleep earlier.

مثال: زه ناروغ وم نو ډیر وختي ویده شوم.

Ex: She is lazy **therefore** I dislike her.

مثال: هغه تېبله ده له هغه سببه زه هغه نه خوښوم.

2) Correlative Conjunctions: د وصل جوړه يي توري

These conjunctions are used in pairs and join words and sentences.

د وصل دغه توري په جوړه يي (دوه گونى) شکل استعماليري او کلمو او جملو ته ربط ورکوي.

خيني جوړه يي د وصل توري Some correlative conjunctions			
Either ..... or	يا ..... يا	Neither ..... nor	نه ..... نه
So ..... that	ددي لپاره چې ، په دي ډول چې	Both ..... and	هم ..... هم
Not only ..... but also	نه يوازي ..... بلکه		

Ex: He can speak **neither** Dari **nor** Urdu.

مثال: هغه نه په درى خبري کولاي شي نه په اردو.

3) Compound Conjunctions: مرکب د وصل توري

A group of words which are used as conjunctions to join words and sentences are called compound conjunctions.

هغه گروپ د کلمو چې د وصل د تورو په څير کلمو او جملو ته ربط ورکوي د مرکبو ربطي تورو په نوم ياديږي.

خيني مرکب د وصل توري Some compound conjunctions			
In orther that	په هغه منظور چې	So that	نو داچي ، ددي لپاره چې
Even if	ولوکه ، که چيري هم	As soon as	اوس چې
As long as	تر هغه وخته چې ، له هغه وخته چې	As well as	بر علاوه ، همدارنگه ، او هم
As if	لکه داچي ، که چيري هم	So as to	لپاره

4) Subordinating Conjunctions: فرعي د وصل توري

Subordinating conjunctions are those which jion the subordinating sentences with main sentences.

فرعي د وصل توري هغه دي چې فرعى جملى له اصلي جملو سره وصلوي.

خيني فرعي د وصل توري Some subordinating conjunctions			
Who	څوک	Because	څنگه چې ، ځکه چې ، ددي لپاره چې
Whom	چاته چې ، له چا څخه چې ، څوک(مفعول)	As long as	تر هغه وخته چې ، له هغه وخته چې
Which	هغه چې	When	کله چې ، هغه وخت چې
What	چې	Where	چيري چې
If	که چيري	Than	په هغه صورت کي چې ، سربيره پري ، نو
As if	لکه دا چې ، گويا چې	As soon as	اوس چې
Whether	برسيره پر دي چې ، سره له دي چې	While	هغه وخت چې ، په هغه صورت کي چې
Unless	پرته له دي چې ، مگر داچي		

Preposition اضافي توري

Preposition is a word which is used to show the relationship between two persons or things.

اضافي توري هغه ڪلمه ده چي د دوو اشخاصو يا شيانو ترمنڱ رابطه ٺهري.

Ex: I am **in** the garden.

مثال: زه **په** باغ ڪي ٿو.

Ex: The book is **near** the table.

مثال: ڪتاب ميز ته **نڙدي** ده.

- A preposition can show the relationship of a noun or pronoun with the following words:

يو اضافي توري ڪولائي شي د اسم اويا ضمير سره د لاندي ڪلمو سره رابطه وٺي:

1) Between two nouns:

د دوو اسمونو ترمنڱ:

Ex: A cup of tea is **on** the table.

مثال: ٻوه پيالو چاي د ميز **په** سر ده.

2) Between two pronoun:

د دوو ضميرونو ترمنڱ:

Ex: He is **near** me.

مثال: هغه ماته **نڙدي** ده.

3) Between noun and preposition:

د اسم او اضافي توري ترمنڱ:

Ex: Ahmad with his brother will come **to** our party.

مثال: احمد به له خپل ورور سره زموږ ملمستيا ته راشي.

4) Between a noun and a verb:

د يو اسم او يو فعل ترمنڱ:

Ex: Ahmad prevented Shafiq **from** going.

مثال: احمد شفيعه **له** تلوو څخه منع ڪوي.

5) Between a noun and an adverb:

د يو اسم او يو قيد ترمنڱ:

Ex: He behaves badly **with** his wife.

مثال: هغه د خپلي ٻنهي سره **په** بد ڊول چلند ڪوي.

6) Between a noun and an adjective:

د يو اسم او يو صفت ترمنڱ:

Ex: She is good **at** Math.

مثال: دا **په** رياضي ڪي ٺهه ده.

7) Between a pronoun and a verb: د یو ضمیر او یو فعل ترمنځ:

Ex: Come to me and tell the fact. مثال: ماته راشه او حقیقت ووايه.

• The prepositions are divided into two parts:

اضافي توري په دوو برخو ویشل شوي دي:

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري

2. Compound prepositions: ترکیبي اضافي توري

1. Simple prepositions: ساده اضافي توري

The simple prepositions are those which are used in the ordinary or standard form and show the relationship between two persons or things.

ساده اضافي توري هغه دي چي په معمولي اویا ثابت شکل استعمالیږي او ددو اشخاصو یا شیانو ترمنځ رابطه ښيي.

ساده اضافي توري Simple prepositions		
In	په (په منځ کي)	With له ، سره
On	په سر ، په	From له ، د ، له ...څخه
At	په (داخل کي)	Up په سر ، پورته
By	په واسطه	Out خارج ، خارج له
To	ته	After وروسته له هغه ، وروسته
For	لپاره	Since راپدي خوا ، له هغه وخته چي
Of	له ، د	Via له لاری
Off	جلا ، قطع ، خاموش	Than له ، په نسبت
Till	تردي چي ، تر هغه وخته چي ، تر	Down کښته ، په لاندي طرف
Over	برسیره ، سربریره پر	Under لاندي ، له لاندي
Near	نږدي	Among ترمنځ
Between	ترمنځ	Along په اوږدو کي
With in	په داخل کي	With out بي له
Below	لاندي	Despite باوجود ، برسیره

A) By = Near = Next to = Beside نږدي ، څنگ ته

Ex: Sediq sat by me. مثال: صديق له ماسره نږدي ناست ده.

B) By = Via = Rout په لار ، له لاري ، له څخه

Ex: We went to Mazar by road. مثال: موږ د سړک له لاري مزار ته خو.

Ex: She went to Saudi by Airplain. مثال: هغه د هوايي جاز له لاري سعودي ته ولاړه.

C) By = Before مخکي

Ex: I will complete this work by june. مثال: زه به له جون څخه مخکي دغه کار ختم کړ.

Ex: I will go to Kandahar by April. مثال: زه به له اپریل څخه مخکي کندهار ته ولاړ شم.

D) By = Trough په ، په واسطه

To show the method which something is done.

هغه طریقه بیانوي چې یو شي پکښې سرته رسیري.

Ex: You can help us by the police. مثال: ته کولای شي د پولیس په واسطه له مور سره مرسته وکړي.

Ex: We sent the money by check. مثال: مور د چیک په واسطه پیسې واستولي.

E) Multiplied by: ضربیدل له

Ex: $5 \times 3 = 15 \rightarrow 5$ multiplied by 3 equal 15.

مثال: $5 \times 3 = 15 \leftarrow 5$ ضربیږي له 3 مساوي کيږي له 15 سره.

F) By myself / By herself / By himself = Alone یوازي

Ex: She went to Ghazni by herself = She went to Ghazni alone.

مثال: هغه (میرمن) یوازي غزني ته ولاړه.

Ex: I did this work by myself = I did this work alone.

مثال: ما دغه کار یوازي سرته ورساوه.

G) By = During په جریان کي ، په وخت کي ، په ترڅ کي

Ex: He drives carefully by night. مثال: هغه د شپې په ترڅ کي په احتیاط سره ډرپوری کوي.

H) By God = To swear of God. قسم په خدای (ج)

Ex: By God , I didn't do it. مثال: قسم په خدای (ج) ، که ما هغه سرته رسولې وي.

I) By mistake. په اشتباه سره ، اشتباهاً

Ex: He ate fast by mistake. مثال: هغه په اشتباه سره روژه وخوړه.

Note: "By" is used with all means of traveling like: airplain , car , train , bicycle , ship ..... etc.

نوټ: "By" د سفر له ټولو وسایلو سره استعمالیږي لکه : طیاره ، موټر ، اورگاډی ، بایسیکل ، کښتی ..... او داسې نور.

➔ **In :** (په داخل کي) ، په

In د لویو ځایونو لپاره او همدارنگه د ځایونو داخلي برخي لکه د کوتي منځ ، د کورمنځ اوداسي نورو کي استعمالیږي.

Ex: I am **in** the bazar.

مثال: زه په بازار کي یم.

➔ **At :** (په داخل کي) ، په

At د کوچني ځایونو لپاره ، د اشخاصو او وخت لپاره استعمالیږي.

Ex: I come here **at** nine o'clock.

مثال: زه په نه بجو دلته راځم.

Ex: The teacher is **at** the office.

مثال: ښوونکي په دفتر کي ده.

➔ **On :** په سر

On هغه وخت استعمالیږي چي یو شي د بل شي سره په تماس کي وي او د شخص او زمان لپاره هم استعمالیږي.

Ex: The book is **on** the table.

مثال: کتاب د میز په سر ده.

➔ **Above:** پورته ، لور ، په سر

Above هغه وخت استعمالیږي چي یو شي بي له تماس څخه معمولاً په عمودي شکل واقع وي.

Ex: The sky is **above** our.

مثال: اسمان زموږ په سر ده.

➔ **Of :** له ، د

Of ډیر وخت د شیانو لپاره استعمالیږي او په کم ډول د اشخاصو لپاره هم استعمالیږي.

Ex: Kabul is the capital **of** Afghanistan.

مثال: کابل د افغانستان پایتخت ده.

➔ **To :** ته

To یوازي د اشخاصو لپاره استعمالیږي او په ډیره محدوده توگه استعمالیږي.

Ex: Ahmad went **to** Herat.

مثال: احمد هرات ته ولاړ.

➔ **For :** لپاره

For د شیانو ، اشخاصو او وخت لپاره استعمالیږي او په پراخه توگه ترینه گټه اخیستل کيږي.

Ex: The play football is useful **for** health.

مثال: د فوټبال لوبه د روغتیا لپاره گټوره ده.

Ex: I study **for** three hours every day.

مثال: زه هر ورځ د دريو ساعتو لپاره مطالعه کوم.

➔ **By** : په واسطه

By د شيانو او اشخاصو لپاره استعمالیږي.

Ex: I go to bazar **by** bicycle.

مثال: زه بازار ته د بايسیکل په واسطه ځم.

➔ **Up** : لوړ ، پورته

Up معمولاً د ځایونو او اشخاصو لپاره استعمالیږي.

Ex: It is not **up** to you.

مثال: هغه له تا څخه لوړ نده.

➔ **Off**: لري له ، جلا ، خاموش

Off په زیاته توګه د ځایونو لپاره او هم د شيانو استعمالیږي.

Ex: The switch is **off**.

مثال: سویچ خاموش ده.

Ex: The dog jump **off** the stream.

مثال: سپی له لښتي څخه لري توپ وهي.

➔ **Between** : په مابین کې ، ترمنځ

Between د دوو اشخاصو یا دوو شيانو په منځ کې استعمالیږي.

Ex: Ghazni is located **between** Kabul and Zabul.

مثال: غزني د کابل او زابل ترمنځ موقعیت لري.

➔ **Among** : په مابین کې ، ترمنځ

Among د دوو څخه زیاتو د اشخاصو یا شيانو په منځ کې استعمالیږي.

Ex: Afghanistan is located **among** six contries.

مثال: افغانستان د شپږو هیوادونو په مابین کې موقعیت لري.

➔ **From** : له ، د

From د ځای ، خلکو او شيانو لپاره استعمالیږي.

Ex: I borrowed a little money **from** him.

مثال: ما له هغه څخه یوه اندازه پیسې قرض کړي.

Ex: Shabeer Ahmad is **from** Kandahar.

مثال: شبیر احمد د کندهار ده.

2. Compound prepositions: مرکب اضافي توري

The compound prepositions usually contain more than one syllable and show the relationship between two persons or things.

مرکب اضافي توري معمولاً له يوه څخه د زياتو هجا لرونکي وي او د دوو اشخاصو يا شيانو ترمنځ رابطه بنکاره کوي.

ځيني مرکب د وصل توري Some compound prepositions			
In order to	په دي منظور چي	Because of	په دي خاطر چي
In front of	مخته	In spite of	باوجود ، برسیره
For the sake of	په خاطر	Due to	په نتیجه کي

Future in the past perfect tense

په تیره کامله کي راتلونکي زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would have / Should have	Would have / Should have

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Have + V₃ + Comp. Ex: I would have carried out every thing. مثال: ما به ټول شيان ترسره کړي وي.
Question form سوالي شکل	Would / Should + Sub + Have + V₃ + Comp? Ex: Would I have carried out every thing? مثال: آیا ما به ټول شيان ترسره کړي وي؟
Negative form منفي شکل	Sub + Would / Should + Not + Have + V₃ + Comp . Ex: I would not have carried out every thing. مثال: ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي.
Negative interrogative form منفي سوالی شکل	Would / Should + Sub + Not + Have + V₃ + Comp -? Ex: Would I not have carried out every thing? مثال: آیا ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي؟ Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + V₃ + Comp -? Ex: Wouldn't I have carried out every thing? مثال: آیا ما به ټول شيان نه وي ترسره کړي؟

1) **Usage:** Future in the past perfect tense is used to show an action which would have been complete as some unspecified time in the future of the past , but the action did not take place.

(۱) **استعمال:** په تیره کامله کي راتلونکي زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چي په تیر راتلونکي کي به تکمیل شوي وه ، مگر عمل نده واقع شوي.

Ex: The people would not have faced any problems if the incharges had more attention.

مثال: که چيري مسولينو ډيره توجه کړي وه ، خلک به له مشکلاتو سره نه وه مخامخ شوي.

Ex: Ahmad and Ali would have completed the work whether they had started earlier.

مثال: که چيري احمد او علي وخت تر شروع کړي وه ، کار به ختم شوي وه.

Future in the past perfect continuous tense

په تیره کامله جاری کی راتلونکی زمانه

Helping verbs	کومکي فعلونه
Would have been / Should have been	Would have been / Should have been

Structure: ساختمان

Affirmative form مثبت شکل	Sub + Would / Should + Have + been + V - ing + Comp. Ex: I would have been playing cricket. مثال: زه به د کرکیت په لویه مصروف وم.
Question form سوالی شکل	Would / Should + Sub + Have + been + V - ing + Comp? Ex: Would I have been playing cricket? مثال: آیا زه به د کرکیت په لویه مصروف وم؟
Negative form منفی شکل	Sub + Would / Should + Not + Have + been + V - ing + Comp . Ex: I would not have been playing cricket. مثال: زه به د کرکیت په لویه مصروف نه وم؟
Negative interrogative form منفی سوالی شکل	Would / Should + Sub + Not + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Would I not have been playing cricket? Wouldn't / Shouldn't + Sub + Have + been + V - ing + Comp -? Ex: Wouldn't I have been playing cricket? مثال: آیا زه به د کرکیت په لویه مصروف نه وم؟

1) **Usage:** Future in the past perfect continuous tense is used to show the duration of an action which would have been continuing at some unspecified time in the future of the past ,but the action did not take place.

(۱) **استعمال:** په تیره کامله جاری کی راتلونکی زمانه د هغه عمل د بیان لپاره استعمالیږي چې په تیره راتلونکی کی به د دوام په حالت کی وه ، مگر عمل عمل نده واقع شوي.

Ex: She would have been working at the bank if she had not gotten married.

مثال: که چیرې هغې واده نه وه کړې په بانک کی به په کار مصروفه وه.

Ex: They would have meeting their counterparts if they did not cancel the meeting.

مثال: که چیرې ملاقات نه لغوه کیده هغوي به له خپلو همکارانو سره په ملاقات مشغول وه.

Mood

د فعل وجه یا حالت

Mood is the mode or manner in which the action denoted by the verb is presented.

وجه عبارت له هغه حالت څخه ده چې عمل یا "د فعل حالت" پکښې بیانېږي.

Or: او یا

Mood is the manner of the verb which shows how the action occurred.

وجه د فعل حالت ده ښيي چې عمل څنگه واقع شو.

▪ **Every verb has five moods in the English language:**

په انگلیسي ژبه کې هر فعل پنځه وجې یا حالتونه لري:

1) Indicative mood.	اخباری وجه
2) Infinitive mood.	مصدری وجه
3) Descriptive mood.	توصیفی وجه
4) Imperative mood.	امری وجه
5) Subjunctive mood.	التزامی وجه

1) Indicative mood: اخباری وجه

The state of the verb which expresses an action in statement or question in positive or negative form is called indicative mood.

د فعل حالت چې بیانیه یا سوالیه په مثبت یا منفي صورت بیان کړي د اخباري وجې په نامه یادېږي.

Ex: I saw him twice.

مثال: ما هغه دوه ځلي وليد.

Ex: Did you really leave it?

مثال: آیا واقعاً ترک دي کړ؟

Ex: I could not find any thing there.

مثال: هلته مي هيڅ شي پيدا نکړل.

2) Infinitive mood : مصدری وجه

Infinitive mood is the form of the verb which expresses an action freely without any subject.

مصدری وجه د فعل هغه شکل ده چې عمل په ازاد ډول بي له فاعل څخه بیانوي.

Ex: To come on time is very necessary.

مثال: په وخت راتلل ډیر ضروري ده.

Ex: To play football is interesting for him.

مثال: د فوټبال لوبه کول د هغه لپاره جالبه ده.

3) Descriptive mood: توصیفی وجه

The state of the verb which has verbal and attributive form is called descriptive mood.

د فعل "هغه" حالت چې د فعلی او وصفي شکل درلودونکي وي د توصيفي وجې په نوم یادېږي.

Ex: He is speaking. (verbal).

مثال: هغه خبري کوي. (فعلی).

Ex: I have speaking class. (attributive).

مثال: زه د مکالمې ټولگی لرم. (وصفي).

Ex: He has completed the work.(verbal).

مثال: هغه کار ختم کړی ده. (فعلی).

Ex: It is complete work.(attributive).

مثال: دغه کار ختم ده. (وصفي).

4) Imperative mood: امری وجه

The state of the verb which expresses an action in request , demand , advice , entreaty , prayer or direct command is called imperative mood.

د فعل "هغه" شکل چي عمل د غوښتنې، تقاضا، پند، عذر، دعا او يا مستقيم امر په ډول بيان کړي د امری وجهي په نامه يادېږي.

Ex: **Get out** from here.

مثال: له دغه ځاي ووځه.

Ex: **Come on** time please.

مثال: لطفاً په وخت راځه.

Ex: **Try to be** honest.

مثال: کوبښ کوي صادق و اوسي.

Ex: **Come** here.

مثال: دلته راشه.

5) Subjunctive mood: التزامي وجه

The subjunctive mood is used to express ambition , intention , hesitation or condition.

التزامي وجه د ارزو، قصد، شک، او يا شرط د بيان لپاره استعمالېږي.

Ex: **Suppose** he fails , what will he do?

مثال: فرض کړي هغه ناکام ده، څه به وکړي؟

Ex: May Allah (ج) **bless** all.

مثال: الله (ج) دي ټول وساتي.

Ex: If we do honestly we will not face any problem.

مثال: که موږ صادق و اوسو له مشکلاتو سره به مخامخ نه شو.

Ordinary(main) verbs معمولي(اصلي) فعلونه

Ordinary verbs are those which express a complete meaning and can stand alone.

معمولي(اصلي) فعلونه هغه دي چي كامله معنی بيانوي او په تنهائي سره د مفهوم لرونکي وي.

- Ordinary verbs are divided into three parts: معمولي فعلونه په دري برخو ويشل شوي دي

معمولي فعلونه Ordinary verbs		
Transitive verbs متعدي فعلونه	Intransitive verbs لازمي فعلونه	Linking verbs ارتباطي فعلونه

متعدي او لازمي فعلونه Transitive and intransitive verbs

Transitive and intransitive verbs is sometimes poor of object and sometimes not poor of object , it means sometimes it gives clear and complete meaning without object and sometimes it does not give clear and complete meaning without object.

متعدي او لازمي فعلونه ځيني وخت مفعول ته محتاج وي او ځيني وخت مفعول ته محتاج نه وي، هغه په دي معنی چي كله بي له مفعول څخه هم واضح او روښانه معني ورکوي او ځيني وخت بي له مفعول څخه واضح او كامله معنی نه ورکوي.

مثال: مرغی الوزي. (تکميل). Ex: The birds are flying.(complement).

مثال: هغه (.....) الوزي. (نا تکميل). Ex: It is flying (.....). (in complete).

↓
Object

↓
مفعول

3) Linking verbs ارتباطي فعلونه

Linkin verbs are those which link the complement to the subject .
ارتباطي فعلونه هغه دي چي تکميل کوونکي له فاعل سره نښلوي.

ځيني ارتباطي فعلونه Some of Linkin verbs				
Is	are	am	was	were
Become	have	has	had	

Ex: He is a teacher.

↓ Subject
↓ Linking verb

مثال: هغه يو ښوونکي ده.

↓ فاعل
↓ ارتباطي فعل

⇒ Out of control (stative) verbs: غير ارادي (حالتی) فعلونه:

Out of control verbs are those which don't show action and if they show action ,that is non progressive or out of control.

غير ارادي فعلونه هغه (فعلونه) دي چي عمل نه بيانوي که چيري عمل بيان کړي، هغه غير جاري (غير ارادي) ده.

ځيني غير ارادي فعلونه Some of (Out of control verbs)	
Know (پوهيدل، پيژندل)	Understand (پوهيدل)
Believe (باور لرل، ايمان راوړل)	Feel (احساس کول)
Forget (هیرول)	Hear (اوريدل، غور نيول)
See (لیدل)	Appear (حاضریدل، ښکاره کيدل)
Smell (بوول)	Want (غوښتل)
Seem (معلوميدل)	Wish (هيله کول، هيله لرل)
Like (خوښول)	Love (مينه لرل)
Cost (بیه لرل)	Become (کيدل، گرځيدل)
Have (لرل «جمع»)	Has (لرل)
Had (درلودل)	Are (دي، يو)
Was (وه، وم)	Were (وه «جمع»)

Ex: I understand the lesson now.

مثال: زه اوس په درس وپوهيدم.

Ex: These flowers smell good.

مثال: دغه گلان بڼه بوي لري.

Causative verbs علتي يا سببي فعلونه

“Causative verbs” are those verbs which we don't perform an action directly, we get it done indirectly by some one else.

علتي فعلونه هغه فعلونه دي چې مور عمل مستقيماً پخپله سرته نه رسوو، عمل د بل شخص په واسطه په غير مستقيم ډول صورت نيسي.

علتي فعلونه عبارت دي له: Causative verbs consist in:			
Get	Have	Has	Make
Help	Cause	Let	

The Causative form can be formed by the following formulas:

سببي شکل په لاندې فورمولونو تشکيليداي شي

1) Subject + Verb + Object + Verb + Complement.

This formula is used when we want to compel the other do something or in this formula we compel some one else do something for us.

دغه فورمول هغه وخت استعماليري چې مور غواړو نور د کار ترسره کولو ته چمتو کړو يا دا چې په دي فورمول کي بل شخص دي ته چمتو کوو چې مور ته کوم کار ترسره کړي.

▪ The verbs which can be used in this formula consist in:

هغه فعلونه چې په دي فورمول کي استعماليري عبارت دي له :

Make (مجبورول)	Compel (مجبورول)	Have (باعث کيدل)
Constrain (مجبورول)	etc.... اونور....	

Ex: I made him fix the picture on the wall.

مثال: ما هغه مجبور کړ "چې" په ديوال تصوير ولگوي.

Ex: We compel him fix our car.

مثال: مور هغه مجبوره کړ چې زموږ موټر ترميم کړي.

2) Sub + Get + obj + to + V + comp.

This formula we try to convince or persuade the others do something that is to say in this formula someone is encouraged do something.

په دغه فورمول کي مور هڅه کوو چې د کار ترسره کولو لپاره نور څوک چمتو کړو په دي معنی چې يو څوک د کار ترسره کولو لپاره تشويقوو:

- **The verbs which can be used in this formula consist in:**

هغه فعلونه چي په دي فورمول کي استعماليري عبارت دي له:

Persuade (تشويقول)	Get(سبب کيدل)	Encourage(تشويقول)
Convince (رضا کول)	اوداسي نور... etc...	

مثال: کریم زه د عربي زده کړي ته تشويق کړم. Ex: Karrim persuaded me to learn Arabic.

مثال: شفيق به ددي سبب شي چي ورور يي درس ووايي. Ex: Shfiq will get his brother to study his lesson.

3) The other formula which is usually used in the causative form is:

(Sub + Have / Get + Obj + V₃).

بل فورمول چي معمولاً په سببي شکل کي استعماليري عبارت ده له: **(Sub + Have/Get + Obj +V)** څخه.

In this formula the subject of the sentence either accepts the result of the action or causes the action.

په دي فورمول کي د جملې فاعل او يا دا چي د عمل نتيجه قبولوي او يا هم خپله د کار سبب کيري.

مثال: د عبدالله موټر غلا شو. Ex: Abdullah got his car stolen.

مثال: عصمت الله هره ورځ د هغو په واسطه خپل اطاق پاکوي. Ex: Asmatullah gets his room cleaned by him every day.

Active and Passive voice

معلوم او مجهول د فعل "شکل"

1) Active Voice: "شکل" د فعل معلوم

Active voice is a form of the verb which shows the doer of an action is the subject of the sentence.

د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل ده بڼي چي د عمل کوونکي(سرته رسونکي) د جملې مبتداء ده

Or: Active voice is a form of the verb in which the doer of an action (subject) is the subject of the sentence.

يا: د فعل معلوم شکل د فعل هغه شکل ده چي د عمل کوونکي(فاعل) پکي د جملې مبتداء وي.

مثال: هغه موټر ترميم کړ. Ex: He fixed the car.

2) Passive Voice: د فعل مجهول شکل

Passive voice is a form of the verb which shows the receiver of an action (object) is the subject of the sentence.

د فعل مجهول شکل د فعل هغه شکل ده بنیې چې د عمل اخیستونکي (مفعول) د جملې مېتداء ده.

مثال: موټر ترمیم شو. Ex: The car was fixed.

Basic rules of changing active into passive

د معلوم تبدیلول په مجهول باندې اساسي قاعدي

- The following points must be observed in the passive sentences.
لاندې نقطې باید په مجهولو جملو کې مراعات شي:

1. Study the active sentence and determine its tense.	معلومه جمله مطالعه کړي او د هغې زمانه تعین کړي.
2. Subject is changed into object.	فاعل په مفعول باندې تبدیلېږي.
3. Object is changed onto subject.	مفعول په فاعل باندې تبدیلېږي.
4. The first and second form of the verb is changed into third form of the verb.	د فعل لومړي او دوهم شکل په دریم شکل باندې بدلېږي.
5. Use (to be) verb according to the tense of the active sentence.	د معلومي جملې د زماني په مطابق د (to be) فعلونه استعمال کړي.
6. Use the third form of the verb after (to be).	له (to be) څخه وروسته د فعل دریم شکل استعمال کړي.
7. The subject pronouns are changed to object pronouns and the object pronouns changed to subject pronouns.	فاعلي ضمیرونه په مفعولي تبدیلېږي او مفعول ضمیرونه په فاعلي ضمیرونو تبدیلېږي.
8. In the continuous tenses , an extra (being) is added after the (to be) verb.	په جاري زمانو کې له (to be) څخه وروسته یو اضافي (being) ، علاوه کېږي.
9. It is possible to mention the doer of the action at the end of the sentence after preposition (by).	ممکنه ده چې د عمل سرته رسونکي (فاعل) د جملې په اخیر کې د (by) له اضافي توري وروسته ذکر شي.
10. After the third form of the verb , we use (by).	مور د فعل له دریم شکل څخه وروسته (by) استعمالوو.

Uses of passive

د مجهول د استعمال "خايونه"

The passive form is mostly used in the following ways:

مجهول شکل عمدتاً په لاندې خايونو استعمالیږي:

1) When the doer of the action is not known or clear.

هغه وخت چې د عمل "سرتنه رسونکي" (فاعل) معلوم وي.

Ex: The money was stolen.

مثال: پیسې غلا شوي.

Ex: He was murdered.

مثال: هغه ووژل شو.

2) When it is not important to mention the doer of an action, as it is clear who he or she is.

هغه وخت چې د عمل د سرتنه رسونکي (فاعل) ذکر مهم نه وي، لکه چې واضح وي چې څوک د "عمل سرتنه رسونکي" ده.

Ex: The president was elected.

مثال: ریس جمهور انتخاب شو.

Ex: The streets are swept.

مثال: کوڅې پېچلي دي.

The Simple present tense

ساده حال زمانه

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
Verb = V ₁	Verb = V ₃	
Helping verbs = Do , Does	Helping verbs = Is , am , are	

Active معلوم	Passive مجهول
She helps me. دا له ماسره کومک کوي. Sub v ₁ obj.	I am helped by her. زه د هغې په واسطه کومک کېږم. Sub h.v v ₃ prep obj.
They invite us. هغوي موږ دعوت کوي. Sub v ₁ obj.	We are invited by them. موږ د هغوي په واسطه دعوت کېږو. Sub h.v v ₃ prep obj.

Ex:

مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
He asks her. هغه له هغې څخه پوښتي.	She is asked by him. هغه (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کېږي.
Does he ask her? آیا هغه هغه (مونث) پوښتي؟	Is she asked by him? آیا هغه (مونث) د هغه په واسطه پوښتل کېږي؟
He doesn't ask her. هغه هغه (مونث) نه پوښتي.	She is not asked by him. هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کېږي.
Does he not ask her? آیا هغه هغه (مونث) نه پوښتي؟	Is she not asked by him? آیا هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کېږي؟
Doesn't he ask her? آیا هغه هغه (مونث) نه پوښتي؟	Isn't she asked by him? آیا هغه (مونث) د هغه په واسطه نه پوښتل کېږي؟

The present continuous tense

حال جاری زمانه

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
Verb = V + ing	Verb = V ₃	
Helping verbs = Is , am , are	Helping verbs = Is being , am being , are being	

Active معلوم	Passive مجهول
She is cooking the food. Sub h.v v ₁ + ing obj. هغه (مونث) ډوډۍ پخوي.	The food <u>is being</u> cooked by her. Sub h.v v ₃ prep obj. ډوډۍ د هغې په واسطه پخيري.
They are washing dishes. Sub h.v v ₁ + ing obj. هغوي لوبني پرېمنځي.	Dishes <u>are being</u> washed by them. Sub h.v v ₃ prep obj. لوبني د هغوي په واسطه پرېمنځل کيري.

Ex:

مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
They are electing him. دوي هغه انتخابوي.	He is being elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخابيري.
Are they electing him? آيا دوي هغه انتخابوي؟	Is he being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه انتخابيري؟
They are not electing him. دوي هغه نه انتخابوي.	He is not being elected by them. هغه د دوي په واسطه نه انتخابيري.
Are they not electing him? آيا دوي هغه نه انتخابوي؟	Is he not being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه نه انتخابيري؟
Aren't they electing him? آيا دوي هغه نه انتخابوي؟	Isn't he being elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه نه انتخابيري؟

The present perfect tense

حال کامله زمانه

(نبردي ماضي)

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
Verb = V ₃	Verb = V ₃	
Helping verb = Have , Has	Helping verb = Have been , Has been	

Active معلوم	Passive مجهول
He has written a book. Sub h.v v ₃ obj. هغه يو کتاب ليکلي ده.	A book <u>has been</u> written by him. Sub h.v v ₃ prep obj. يو کتاب د هغه په واسطه ليکل شوي ده.
They have invited us. Sub h.v v ₃ obj. هغوي موږ دعوت کړي يو.	We <u>have been</u> invited by them. Sub h.v v ₃ prep obj. موږ د هغوي په واسطه دعوت شوي يو.

Ex:

مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
He has recited the holy Quran. هغه قرآن پاک قرائت کړي ده.	The holy Quran has been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوي ده.
Has he recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک قرائت کړي ده؟	Has the holy Quran been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه قرائت شوي ده؟
He has not recited the holy Quran . هغه قرآن پاک نده قرائت کړي.	The holy Quran has not been recited by him. قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي.
Has he not recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک نده قرائت کړي؟	Has the holy Quran not been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي؟
Hasn't he recited the holy Quran? آیا هغه قرآن پاک نده قرائت کړي؟	Hasn't the holy Quran been recited by him? آیا قرآن پاک د هغه په واسطه نده قرائت شوي؟

The present perfect continuous tense

حال کامله جاری زمانه

The present perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

حال کامله جاری زمانه له معلوم څخه مجهول ته نه تبدیلیږي.

The simple past tense

ساده تیره زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول
V = V ₂	V = V ₃
H.V = did	H.V = was , were

Active معلوم	Passive مجهول
She wrote a story. Sub v ₂ obj. هغې یوه کیسه ولیکله.	A <u>story</u> was written by her. Sub h.v v ₃ prep obj. یوه کیسه د هغې په واسطه ولیکل شوه.
I defeated them. Sub v ₂ obj. ما هغوي ته ماتې ورکړه.	They were defeated by me. Sub h.v v ₃ prep obj. هغوي زما په واسطه ماتې وخوړه.

Ex:

مثال:

معلوم Active	مجهول Passive
We defeated them. مور هغوي ته ماتي ورکړه.	They were defeated by us. هغوي ز مور په واسطه ماتي وخوره.
Did we defeat them? آيا مور هغوي ته ماتي ورکړه؟	Were they defeated by us? آيا هغوي ز مور په واسطه ماتي وخوره؟
We didn't defeat them. مور هغوي ته ماتي ورنکړه.	They were not defeated by us. هغوي ز مور په واسطه ماتي ونه خوره.
Did we not defeat them? آيا مور هغوي ته ماتي ورنکړه؟	Were they not defeated by us? آيا هغوي ز مور په واسطه ماتي ونه خوره؟
Didn't we defeat them? آيا مور هغوي ته مات ورنکړه؟	Weren't they defeated by us? آيا هغوي ز مور په واسطه ماتي ونه خوره؟

The past continuous tense

تیره جاری زمانه

Difference between Active & Passive	د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
معلوم Active	مجهول Passive
V = V ₁ + ing	V = V ₃
H.V = was , were	H.V = was being , were being

معلوم Active	مجهول Passive
They were playing football. Sub h.v v ₁ + ing obj. هغوي د فوټبال لوبه کوله.	Football was being played by them. Sub h.v v ₃ prep obj. د فوټبال لوبه د هغوي په واسطه کیدله.
He was advising me. Sub h.v v ₁ + ing obj. هغه ماته نصیحت کاوه.	I was being advised by him. Sub h.v v ₃ prep obj. زه د هغه په واسطه نصیحت کیدم.

Ex:

مثال:

معلوم Active	مجهول Passive
I was doing the homework. ما کورني کار سرته رساوه.	The homework was being done by me. کورني کار زما په واسطه سرته رسیده.
Was I doing the homework? آيا ما کورني کار سرته رساوه؟	Was the homework being done by me? آيا کورني کار زما په واسطه سرته رسیده؟
I was not doing the homework. ما کورني کار سرته نه رساوه.	The homework was not being done by me. کورني کار زما په واسطه سرته نه رسیده.
Was I not doing the homework? آيا ما کورني کار سرته نه رساوه؟	Was the homework not being done by me? آيا کورني کار زما په واسطه سرته نه رسیده؟
Wasn't I doing the homework? آيا ما کورني کار سرته نه رساوه؟	Wasn't the homework being done by me? آيا کورني کار زما په واسطه سرته نه رسیده؟

The past perfect tense

تیره کامله زمانه (لری ماضي زمانه)

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
V = V ₃	V = V ₃	
H.V = Had	H.V = Had been	

Active معلوم	Passive مجهول
We had helped him. Sub h.v v ₃ obj. مور له هغه سره مرسته کړي وه.	He <u>had been</u> helped by us. Sub h.v v ₃ prep obj. هغه زموږ په واسطه کومک شوي وه.
He had invited us. Sub h.v v ₃ obj. هغوي مور دعوت کړي وه.	We <u>had been</u> invited by him. Sub h.v v ₃ prep obj. مور د هغه په واسطه دعوت شوي وه.

Ex:

مثالونه:

Active معلوم	Passive مجهول
They had elected him. دوي هغه انتخاب کړي وه.	Ha had been elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي وه.
Had they elected him ? آيا دوي هغه انتخاب کړي وه؟	Had he been elected by them? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي وه؟
They hadn't elected him . دوي هغه انتخاب کړي نه وه.	He hadn't been elected by them. هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه.
Had they not elected him? آيا دوي هغه انتخاب کړي نه وه؟	Had he not been elected by them ? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه؟
Hadn't they elected him? آيا دوي هغه انتخاب کړي نه وه؟	Hadn't he been elected by him ? آيا هغه د دوي په واسطه انتخاب شوي نه وه؟

The past perfect continuous tense

تیره کامله جاري زمانه

(ليري جاري زمانه)

The past perfect continuous tense doesn't change from active into passive.
تیره جاري زمانه له معلوم څخه مجهول ته نه تبدیلیږي.

The simple future tense

راتلونکی سادہ زمانہ

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
V = V ₃	V = V ₃	
H.V = will , shall	H.V = will be , shall be	

Active معلوم	Passive مجهول
He will write a letter. Sub h.v v ₁ obj. هغه به پوه رساله وليکي .	A letter will be written by him. Sub h.v v ₃ prep obj. پوه رساله به د هغه په واسطه وليکل شي.
They shall call me. Sub h.v v ₁ obj. هغوي به ماته زنگ ووهي.	I shall be called by them. Sub h.v v ₃ prep obj. ماته به د هغوي په واسطه زنگ ووهل شي.

Ex:

مثال:

Active معلوم	Passive مجهول
I will encourage them. زه به هغوي تشويق کړم.	They will be encouraged by me. هغوي به زما په واسطه تشويق شي.
Will I encourage them ? آيا زه به هغوي تشويق کړم؟	Will they be encouraged by me? آيا هغوي به زما په واسطه تشويق شي؟
I will not encourage them. زه به هغوي تشويق نکړم.	They will not be encouraged by me. هغوي به زما په واسطه تشويق نشي.
Will I not encourage them? آيا زه به هغوي تشويق نکړم؟	Will they not be encouraged by me ? آيا هغوي به زما په واسطه تشويق نشي؟
Won't I encourage them? آيا زه به هغوي تشويق نکړم؟	Won't they be encouraged by me ? آيا هغوي به زما په واسطه تشويق نشي؟

The future continuous tense

راتلونکی جاري زمانه

The future continuous tense is not changed into passive voice but some Pakistani and Indian grammarians it into passive voice.

راتلونکی جاري زمانه د "فعل" په مجهول شکل باندي تبديليري مگر ځيني پاکستاني او هندي ژب پوهان يي د "فعل" په مجهول شکل تبديلوي.

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
Active معلوم	Passive مجهول	
V = V ₁ + ing	V = V ₃	
H.V = will be , shall be	H.V = will be being , shall be being	

معلوم Active	مجهول Passive
They <u>will be</u> playing football. Sub h.v v ₁ +ing obj. هغوي به د فوټبال لوبه کوي.	Football <u>will be being</u> played by them. Sub h.v v ₃ prep obj. د فوټبال لوبه به د هغوي په واسطه کيدله.
She <u>will be</u> typing a letter. Sub h.v v ₁ +ing obj. هغه به يوه رساله ټايپوي .	A letter <u>will be being</u> typed by her. Sub h.v v ₃ prep obj. يوه رساله د هغې په واسطه ټايپيدله.

Ex:

مثال:

معلوم Active	مجهول Passive
I will be watching T.V . زه به تلویزون گورم.	T.V will be being watched by me. تلویزون به زما په واسطه کتل کيږي.
Will I be watching T.V ? آیا زه به تلویزون گورم؟	Will T.V be being watched by me? آیا تلویزون به زما په واسطه کتل کيږي؟
I will not be watching T.V . زه به تلویزون نه گورم.	T.V will not be being watched by me. تلویزون به زما په واسطه نه کتل کيږي.
Will I not be watching T.V ? آیا زه به تلویزون نه گورم؟	Will T.V not be being watched by me ? آیا تلویزون به زما په واسطه نه کتل کيږي؟
Won't I be watching T.V ? آیا زه به تلویزون نه گورم؟	Won't T.V be being watched by me ? آیا تلویزون به زما په واسطه نه کتل کيږي؟

The future perfect tense

راتلونکی کامله زمانه

Difference between Active & Passive		د معلوم او مجهول ترمنځ فرق
معلوم Active	مجهول Passive	
V = V ₃	V = V ₃	
H.V = will have	H.V = will have been	

معلوم Active	مجهول Passive
They <u>will have</u> typed <u>the letter</u> . Sub h.v v ₃ obj. هغوي به رساله ټايپ کړي وي.	<u>The letters</u> <u>will have been</u> typed by them. Sub h.v v ₃ prep obj. رساله به د هغوي په واسطه ټايپ شوي وي.
She <u>will have</u> cooked <u>the food</u> . Sub h.v v ₃ obj. هغې به ډوډۍ پخه کړي وي.	<u>The food</u> <u>will have been</u> cooked by her. Sub h.v v ₃ prep obj. ډوډۍ به د هغې په واسطه پخه شوي وي.

Ex:

مثال:

معلوم Active	مجهول Passive
We will have defeated him. مور به هغه ته ماتې ورکړي وي.	He will have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتې خورلي وي.
Will we have defeated him ? آيا مور به هغه ته ماتې ورکړي وي؟	Will he have been defeated by us? آيا هغه به زموږ په واسطه ماتې خورلي وي؟
We will not have defeated him. مور به هغه ته ماتې ورکړی نه وي.	He will not have been defeated by us. هغه به زموږ په واسطه ماتې خورلي نه وي.
Will we not have defeated him? آيا مور به هغه ته ماتې ورکړي نه وي؟	Will he not have been defeated by us ? آيا هغه به زموږ په واسطه ماتې خورلي نه وي؟
Won't we have defeated him? آيا مور به هغه ته ماتې ورکړي نه وي؟	Won't he have been defeated by us ? آيا هغه به زموږ په واسطه ماتې خورلي نه وي؟

The future perfect continuous tense

راتلونکي کامله جاري زمانه

The future perfect continuous tense doesn't change from active into passive.

راتلونکي کامله جاري زمانه له معلوم څخه مجهول ته نه تبدیلیږي.

Direct and indirect speech

(Quoted and reported) speech

مستقیم او غیر مستقیم کلام

Speech means talk or dialogue between two persons.

د کلام معنی د دوو اشخاصو ترمنځ خبري یا خبري اتري کول دي.

We can express our or somebody else's ideas into two ways in English language .

په انګلیسي ژبه کې مور کولای شوي خپل اويا د نورو خبري په دوو شکلو بیان کړو.

1. Directly. په مستقیم ډول
2. Indirectly. په غیر مستقیم ډول

1) Direct speech. مستقیم کلام

The direct speech indicates the speaker's exact words.

مستقیم کلام د ویونکي دقیقې ویناوي بیانوي.

Ex: He said, "I play chess with my freind."

مثال: هغه وویل، "زه له خپل ملګري سره سترنج بازی کوم."

Ex: Najeeb said, "I am very happy."

مثال: نجیب وویل، "زه ډیر خوشحاله یم."

2) Indirect speech: غير مستقيم كلام

The indirect speech denotes the speaker's ideas but not all of his exact words.

غير مستقيم كلام د ويونكي په ويناوو دلالت كوي مگر نه ټولي دقيقې كلیمې.

Ex: He said that he played chess with his freind.

مثال: هغه وويل چي هغه له خپل ملگري سره سترنج بازي كوله.

- The following points should be observed in the direct speech:

په مستقيم كلام كې بايد لاندې نقطې مراعات شي:

1) A comma (,) is used after the main verb.

له اصلي فعل څخه وروسته يوه کامه (,) استعماليري.

2) The narration should be expressed between the quotation marks (“ ”).

وينه بايد د نقل قول له علامو ترمنځ (" ") بيان شي.

3) The first word in the narration should begin with capital letter.

په وينه كې بايد لومړي توري په غټ توري شروع شي.

Ex: Ahmad said, "My classmates will take a trip to Mazar next week."

مثال: احمد وويل، " راتلونكي اوونۍ به له همصنفيانو سره مزار ته سفر وكړم. "

Changing direct to indirect speech

د مستقيم كلام تبديلول په غير مستقيم كلام

The way to change the direct speech to indirect is different in the different kinds of sentences.

د مستقيم كلام تبديلول په غير مستقيم كلام باندې په مختلفو جملو كې مختلف ډولونه لري.

1) Declarative sentences: خبري جملې

The following points must be observed in the declative sentences:

لاندي نقطې بايد په خبري جملو کې مراعات شي:

1. The comma and quotation marks (" ") are omitted. کامه او د نقل قول علامې (" ") له منځه وړل کېږي.
2. The conjunction (that) is used to connect the main verb with the rest of the sentence. د (that) ربطي توري د اصلي فعل له پاتې جملې سره د نښلولو لپاره استعمالېږي.
3. The pronouns are changed according to speaker and reporter. ضمیرونه د ویونکي او نقل کوونکي سره سم تغیر خوري.
4. If the main verb is in simple past tense ,the tenses are changed. که چېرې په تیره ساده زمانه کې اصلي فعل وي ، زمانې تغیر کوي.

Chart of tenses change

د زمانو د تغیر جدول

No	Direct مستقیم	Indirect غیر مستقیم
1	Simple present tense حال ساده زمانه	Simple past tense تیره ساده زمانه
2	Present continuous tense حال جاري زمانه	Past continuous tense تیره جاري زمانه
3	Present perfect tense حال کامله زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
4	Present perfect continuous tense حال کامله جاري زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاري زمانه
5	Simple past tense تیره ساده زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
6	Past continuous tense تیره جاري زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاري زمانه
7	Past perfect tense تیره کامله زمانه	Past perfect tense تیره کامله زمانه
8	Past perfect continuous tense تیره کامله جاري زمانه	Past perfect continuous tense تیره کامله جاري زمانه
9	Simple future tense راتلونکي ساده زمانه	Simple future in the past tense په تیره کې راتلونکي ساده زمانه
10	Future continuous tense راتلونکي جاري زمانه	Future in the past continuous tense په تیره جاري کې راتلونکي زمانه
11	Future perfect tense راتلونکي کامله زمانه	Future in the past perfect tense په تیره کې راتلونکي زمانه
12	Future perfect continuous tense راتلونکي کامله جاري زمانه	Future in the past perfect continuous tense په تیره کې راتلونکي زمانه
13	Simple future in the past tense په تیره کې راتلونکي ساده زمانه	Simple future in the past tense په تیره کې راتلونکي ساده زمانه
14	Future in the past continuous tense په تیره جاري کې راتلونکي زمانه	Future in the past continuous tense په تیره جاري کې راتلونکي زمانه
15	Future in the past perfect tense په تیره کې راتلونکي زمانه	Future in the past perfect tense په تیره کې راتلونکي زمانه
16	Future in the past perfect continuous tense. په تیره کې راتلونکي جاري زمانه	Future in the past perfect continuous tense. په تیره کې راتلونکي جاري زمانه

5. All the words and adverbs which show the near situation are change to far.

ٽولي ڪلمي او ڦيدونه ڇي نڙدي وضح(حالت) بنبيي په لري باندي تبديليري.

Chart of adverbs change

د ڦيدونو د تغير جدول

No	Direct مستقيم	Indirect غير مستقيم
1	Now	Then
2	Here	There
3	These	Those
4	This	That
5	Ago	Before
6	Just	Then
7	Yesterday	The previous day
8	Next week	The following week
9	Last week	The previous week
10	Tomorrow	The next day
11	To day	That day
12	Thus	So

6. The verbs (**Must , Should , Ought to , Could**) are not changed in the indirect form.

د (**Could , Ought to , Should , Must**) فعلونه په غير مستقيم شکل باندي نه تبديليري.

1) Ex: مثال (١)

- He said, "I come here every day". هغه وويل، "زه هره ورځ دلته راځم".
- He said that he came there every day. هغه وويل ڇي هغه هره ورځ هلته راته.

2) Ex: مثال (٢)

- Bilal said to me, "I am speaking with him now". بلال ماته وويل، "زه اوس له هغه سره د خبرو په حال ڪي ڀم".
- Bilal told me that he was speaking with him then. بلال ماته وويل ڇي هغه وروسته له هغه سره د خبرو په حال ڪي وه.

3) Ex: مثال (٣)

- Karrim said, "Jamal has repaired the fridge". ڪريم وويل، "جمال يڇال ترميم ڪري ده".
- Karrim said that Jamal had repaired the fridge. ڪريم وويل ڇي جمال جمال يڇال ترميم ڪري وه.

4) Ex: مثال (٤)

- She said, "We visited Paris two months ago". هغي وويل، "مور دوه مياشتي مخڪي پاريس وليد".
- She said that they had visited Paris two months before. هغي وويل ڇي هغوي دوه مياشتي مخڪي پاريس ليدي وه.

نوٽ: Note

When the main verb is not in the simple past tense , no change is possible in the tenses.

ڪله ڇي په سادہ تيره زمانه ڪي اصلي فعل نه وي ، په زمانو ڪي تغير نه راضي.

Ex:

مثال:

- Ahmad says, " I know him". احمد وائي ، " زه هغه پيڙنم ."
- Ahmad says that he knows him. احمد وائي ڇي هغه پيڙني.

Ex:

مثال:

- He has said , " Amran is a clever student". هغه ويلي دي ، " عمران يو لايقه زده ڪونڪي ده ."
- He has said that Amran is a clever student. هغه ويلي دي ڇي عمران يو لايقه زده ڪونڪي ده.

نوٽ: Note

When the narration is unchangeable general fact , no change is made in the indirect speech ; even if the main verb is in the simple past tense.

ڪله ڇي نقل قول (وينا) ڪلي حقيقت وي ، په غير مستقيم ڪلام ڪي تغير نه راضي ؛ حتى ڪه ڇيري په سادہ تيره زمانه ڪي اصلي فعل هم موجود وي.

Ex:

مثال:

- Shabeer said , " The sky is blue". شبير وويل ، " آسمان آبي ده ."
- Shabeer said that the sky is blue. شبير وويل ڇي آسمان آبي ده.

2) Intrrogative sentences: (استفهامي) جملي

The following points are to be observed:

لاندي نقطي بايد مراعات شي:

1. The main verb is changed to a verb which can express a question.
اصلي فعل له هغه فعل سره تبديليري ڇي ڪولاي شي سوال بيان ڪري.

Like : Ask (سوال ڪول) , Inquire (بيا پوڻتنه ڪول) , Want to know (پيڙندل)
...etc.

2. The comma and quotation marks are omitted.
د ڪامي او نقل قول علامي له منڇه وڍل ڪيري.
3. To connect the two parts of the sentence.
د جملي دوه برخي سره نڀلوي.

3) Imperative sentences: امري جملي

The following points are necessary to be observed in the imperative sentences.

په امري جملو کي لاندې نقطي بايد ضروري مراعات شي.

1. The main verb is changed to a verb which can express a command or request.

اصلي فعل په هغه فعل باندې تبديليږي چې وکولای شي يو امر يا غوښتنه بيان کړي.

Like: Order (هدايت ورکول) , Request (غوښتنه کول) , command (امر کول) ... etc.

2. To connect the two parts of the sentence. د جملي دوه برخي سره نښلوي.

A) Use (to) in the positive case. په مثبت حالت کي (to) استعمالیږي.

B) Use (not to) in the negative case. په منفي حالت کي (not to) استعمالیږي.

Ex: مثال:

- He said: "Come on time." هغه وويل: "په وخت راځي."
- He ordered to me to come on time. هغه ماته هدايت وکړ چې په وخت راشم.

Ex: مثال:

- He said: "Don't go away please." هغه وويل: "لطفاً لری مه ځه."
- He asked me not to go away. هغه له ما څخه غوښتنه وکړه ترڅو لری لار نشم.

Ex: مثال:

- Jalal said: "Please study your lessons well." جلال وويل: "لطفاً خپل درسونه دي ښه ووايه."
- Jalal requested me to study my lessons well. جلال له ما څخه غوښتنه وکړه چې خپل درسونه ښه ووايم.

4) Exclamatory sentences: ندایي جملي

The following points should be observed in the exclamatory sentences:

په ندایي جملو کي بايد لاندې ټکي مراعات شي:

1. The main verb is changed to one of the verbs which can express emotion or strong feeling.

اصلي فعل په يو هغه فعلونو تبديليږي چې هیجان يا احساس بيان کړي.

Like: Cry (فرياد کول) , Appreciate (ستایل) , (درناوي کول) , (درک کول) , (ستایل) , (فرياد کول) ,

Shout (فرياد کول) , Admire (تشويقول) , etc. ....

2. The comma and quotation marks are omitted.

د کامي او د نقل کول علامي له منځه ځي.

3. The other changes (tenses and adverbs) are the same as declarative form.

د نورو (زمانو او قیدونو) تغیرات د خبري حالت په څیر دي.

Ex:

مثال

- He said, "Welcome to Ghazni!" هغه وویل ، " غزني ته ښه راغلاست ! "

- He greeted with me saying that welcome to Ghazni.

هغه د ښه راغلاست ویلو غزني ته له ماسره روغبر وکړ.

Ex:

مثال:

- Ahmad said, "Well-done you won the challenge!"

احمد وویل ، " آفرین د مسابقي وړونکي شوي ! "

- Ahmad appreciated me saying that I had won the challenge.

احمد ددي په ویلو سره چي زه د مسابقي وړونکي شوي وم له ما څخه ستاینه وکړه.

Ex:

مثال:

- He said , "What a noisy he is !"

هغه وویل ، " څه یو غالمغالي (سري) ده ! "

- He should what a noisy man he was.

هغه فریاد وکړ چي څه یو غالمغالي (سري) وه.

-

Interjection

د غبر(ندا) توری

Interiection is a word which is used to express some sudden feelling or emotion.

د ندا توری هغه کلمه ده چي د احساس او یا هیجان لپاره استعمالیږی.

Ex: Alas ! He passed a way.

مثال: افسوس ! هغه مړ شو.

Ex: Oh! It is realy funny.

مثال: آه! واقعاً مسخره ده.

Ex: Pooh! I hurt my finger.

مثال: اخ! ما خپله گوته غوڅه کړه.

⇒ **Interjections are divided into the following parts.**

د ندا توری په لاندی برخو ویشل شوي دي.

A: Natural interjections حقیقي د ندا توری

These interjections usually contain one syllable and express strong feeling or emotion.

د ندا دغه توري معمولاً يو هجايي دي او قوي احساس يا هيجان بيانوي.

- **The natural interjections are as follow:** حقیقي د ندا توري په لاندې ډول دي

1. To express surprise.

د تعجب يا حراتتيا د بيان لپاره.

Like: Oh! (آه!), Ah! (آه!), Ha! (ها!).

Ex: Oh! What a tall building.

مثال: آه! څه لوړه ودانۍ ده.

2. To express joy and laughter.

خوشحالي، او خندا د بيان لپاره.

Like: Ha Ha! (هاها!).

Ex: Ha Ha! We won the game.

مثال: هاها! موږ لوبه وگټله.

3. To express grief and pity.

د غم او افسوس د بيان لپاره.

Ex: Alas! He is dead.

مثال: افسوس! هغه مړ ده.

4. To express approval and confirmation.

د تايد او تصديق د بيان لپاره.

Ex: Bravo! you have done well the homework.

مثال: شاباس! تا کورنۍ وظيفه ښه ترسره کړي ده.

5. To express disgust, pity and blaming. د نفرت سرښندنې او ملامتيا د بيان لپاره.

مثال: په امتحان کې په ناکامۍ باندې خجلات وکاره! Ex: Fie! Disappointed in the exam.

Ex: Fie, fie! You are blame.

مثال: بس، بس! ته ملامت يې.

6. To express pain.

د درد د بيان لپاره استعماليري.

Ex: Pooh! I hurt my finger.

مثال: پوه(اخ)! ما خپله گوته غوڅه کړه.

7. To express greeting and farewell.

د روغبر او خداي(ج) په امانې د بيان لپاره.

Ex: Adieu! See you tommorow.

مثال: خداي پامان! سبا وينو.

B: Compound interjections: مرکب دنداتوري

These interjections are formed by combination of two or more than two words and express a strong feeling.

د ندا دغه توري له دوو يا له دوو څخه له زياتو کلمو ترکیب شوي او قوي احساس بيانوي.

Like : Well-done! (آفرين!), Wellcome! (بښه راغلاست!), Good heavens (افسوس په ما!), Ah me! (خجالت وکاره!), Shame on you! (اي خدايه عجيبه!), Good bye! (خداي پامان!), Just my luck! (زما بد بخت!), It is all very well! (اونور) etc.... (سترگي روښانه!)

Interjections formed by parts of speech

هغه ندایي توري چې د کلام د اجزاوو په وسیله تشکیلېږي

1. With nouns.

له اسمونو سره.

Ex: Stupid guy!

مثال: احمق سړي!

2. With adverbs.

له قیدونو سره.

Ex: How care less!

مثال: څومره بي احتياطه!

3. With verbs.

له فعلونو سره.

Ex: Listen! Lesten!

مثال: غور ونیسئ! غور ونیسئ!

نوټ: Note

Sometimes we can express emotion or feeling by sentences, which are called exclamatory sentences.

ځیني وختونه مور هیجان یا احساس په جمله کې ښکاره کولای شوي ، چې (په دې صورت کې) د ندایي جملو په نوم یادېږي.

Ex:

مثال:

- What a noisy guy he is!

څه یو غالمغالي (سړي) ده!

- How terrible it is!

څومره ډارن!

Suffixes and prefixes

روستاري او مختاري

Suffixes and prefixes are syllables which are added before and after the words and change their meaning.

روستاري او مختاري هغه الفاظ دي چي مخکي او وروسته له کلمو څخه علاوه کيږي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Prefixes: مختاري

Prefixes are syllables which are added before words and change their meaning.

مختاري هغه الفاظ دي چي له کلمو څخه مخکي علاوه کيږي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Like:

Like – Dislike (خوبنیدل – نه خوبنیدل) , Read – Reread (ویل – دوباره ویل) .... etc.

• **The most important prefixes are as follow:** مهمترین مختاري په لاندې ډول دي

1) Un:

It is placed before verbs and adjectives to convert their meaning.

د فعلونو څخه مخکي ځای نیسي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Ex: Able – Unable (توانیدل – نه توانیدل) , Kind – Unkind (مهربان – نامهربان).

2) In:

It is added before adjectives and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي علاوه کيږي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Ex: Direct – Indirect (مستقیم – غیر مستقیم) , Formal – Informal (رسمي – غیر رسمي).

3) Dis:

It is placed before adjectives and verbs and converts their meaning.

د صفتونو څخه مخکي ځای نیسي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Ex: Agree - Disagree (موافقت کول – مخالفت کول) , Appear - Disappear (ښکاره کیدل – ورکیدل)

4) Re:

It is placed before verbs and shows repetition.

له فعل څخه مخکي ځای نیسي او د (فعلونو) تکرار ښيي.

Ex: Write - Rewrite (لیکل – دوباره لیکل) , Correct – Recorrect (تصحیح کول – دوباره تصحیح کول)

Suffixes: روستاري

Suffixes are syllables which are placed after words and change their meaning.

روستاري هغه الفاظ دي چي له کلمو څخه وروسته ځاي نيسي او د هغوي معنی ته تغیر ورکوي.

Ex: Implement – Implementation (اجرا کول – اجرا)

• **The most important suffixes are as follow: مهمترین روستاري په لاندې ډول دي:**

1) Or – er :

These are placed after words and turn them into nouns.

دغه له کلیمو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي په اسمونو تبدیلوي.

Ex: Hold – Holder (نیول – نیونکي), Act -- Actor (تمثيل کول – تمثيل کوونکي).

2) Al :

It is added at the end of nouns and changes them to adjectives.

د اسمونو په اخیر کي علاوه کيږي او هغوي په صفتونو تبدیلوي.

Ex: Nature – Natural (طبعیت – طبعي), Nation – National (ملت – ملي) .....etc.

3) Ion :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.

د فعلونو په اخیر کي علاوه کيږي او هغوي په اسمونو تبدیلوي.

Ex: Locate - Location (موقعیت لرل – موقعیت), Participate - Participation (گډون کول – گډون).

4) Sion :

It is placed at the end of the verbs and changes them to abstract nouns.

د فعلونو په اخیر کي ځاي نيسي او هغوي د معنی په اسمونو باندی تبدیلوي.

Ex: Decide – Decision (تصمیم نیول – تصمیم), Divide – Division (تقسیمول – تقسیم).

5) Ize :

It is added after the nouns and turns them into verbs.

له اسمونو څخه وروسته علاوه کيږي او هغوي په فعلونو تبدیلوي.

Ex: Islam – Islamize (اسلام – مسلمانول), National – Nationalize (ملي – ملي کول) ...etc.

6) Ness :

This suffix is placed after adjectives and changes them to abstract nouns.

دغه مخاری له صفتونو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي د معنی په اسمونو تبدیلوي.

Ex: Kind – Kindness (مهربان – مهرباني), Dark – Darkness (تاریک – تاریکي) .....etc.

7) Less :

Is added after nouns and converts their meaning.

له اسمونو څخه وروسته علاوه کيږي او د هغوي معنی تغيروي.

Ex: Care – Careless (توجه – بي توجه), Hope – Hopeless (اميد – نا اميد) ..... etc.

8) Ful :

It is placed after nouns and changes them to adjectives.

له اسمونو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي په صفتونو تبديليوي.

Ex: Sin – Sinful (گناه – گنهکار), Pain – Painful (درد – دردناک) ..... etc.

9) Ive :

It is placed after verbs and changes them to adjectives

له فعلونو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي په صفتونو باندې تبديليوي.

Ex: Conclude – Conclusive (نتيجه – نتیجه بخش), Indicate – Indicative (ښودل – ښونکي)

10) Ment :

It is added at the end of verbs and turns them into nouns.

د فعلونو په اخير کي اضافه کيږي او هغوي په اسمونو باندې تبديليوي.

Ex: Arrange - Arrangement (ترتيبول – ترتيب), Punish - Punishment (مجازات کول – مجازات)

11) Able :

It is placed after verbs and changes them into adjectives.

فعلونو څخه وروسته ځاي نيسي او هغوي په صفتونو باندې تبديليوي.

Ex: Eat – Eatable (خورل – خورنکي), Drink – Drinkable (څښل – څښونکي) .... etc.

Punctuation

علامه ايښودنه

Punctuation is an important part of Grammar by which the speaker can explain Himself or herself well.

علامه ايښودنه د گرامر يوه مهمه برخه ده چې ويونکی د "هغه" په واسطه کولای خپل هدف واضح "بيان" کړي.

- **The following are the most important symbols in English:**
په انگلیسي کې مهمتریني علامي په لاندې ډول دي:

1) Full stop , period (.) تکی

Period is used to show the longest pause and is used as follow:

تکی د اوږدترین ځنډ بنکارندوي دي او په لاندې ډول استعمالیږي:

1. To mark the declarative and imperative sentences.

د خبري او امري جملو د علامه ایښودني لپاره.

Ex: He come here yesterday.

مثال: هغه تیره ورځ دلته راغی.

Ex: Please come on time.

مثال: لطفاً په وخت رآه.

2. After abbreviations.

له مخففاتو څخه وروسته.

Ex: Mr. Shahid.

مثال: بناغلي شاهد.

Ex: Dr. Mirwais.

مثال: ډاکتر میرویس.

3. To show a decimal.

د اعشاري بنودلو لپاره.

Ex: 5.6 million.

مثال: ۵،۶ میلیونه.

2) Comma (,) : کامه

Comma represents the shortest pause in the sentences.

کامه په جملو کې له کوچنی ترین ځنډ نماینده گی کوي.

- **Comma is used as follow:** کامه په لاندې ډول استعمالیږي:

1. To separate the series of words which have the same task in a sentence.

د یو دسته کلماتو جلا کولو لپاره چې په یوه جمله کې عین وظیفه سرته رسوي.

Ex: Herat , Ghazni , Wardak and Kunar are the provinces of Afghanistan.

مثال: هرات ، غزني ، وردک او کنړ د افغانستان ولایتونه دي.

2. After the main verb in the direct speech.

په مستقیم کلام کې له اصلي څخه وروست.

Ex: He said , “ I am very happy.”

مثال: هغه وویل ، “ زه ډیر خوشحاله یم. ”

3. After (yes) and (no). له (yes) او (no) څخه وروسته.

Ex: Are you a doctor?

Yes , I am a doctor.

No , I am not a doctor.

مثال: آیا ته یو ډاکټر یی؟

هو ، زه یو ډاکټر یم.

نه ، زه یو ډاکټر نه یم.

3) Semi colon (;) (نیمه شارحه) ټکي کامه

Semi colon shows a longer pause than comma but shorter than period.

ټکي کامه نسبت له کامي څخه دراز تر څنډ مگر له ټکي څخه لنډ تر څنډ بنکاره کوي.

1. Semi colon can be used instead of a conjunction between two independent sentences.

ټکي کامه کولای شي د دوو مستقلو جملو ترمنځ د ربطي توري په ځای استعمال شي.

Ex: He is a student ; Muzamil is a doctor.

مثال: هغه یو زده کوونکی ده ؛ مزمیل یو ډاکټر ده.

2. To separate the series of related words separated by comma.

د هغه دسته تر لړو کلمو د جلا کولو لپاره چي د کامي په واسطه جلا شوي دي.

Ex: To see , saw , seen ; to ride , rode , ridden ; to write , wrote , written.

4) Colon (:) (دوه ټکي) شارحه

Colon represents the longer pause than semi colon but shorter than period and is used as follow.

شارحه نسبت له نیمه شارحي څخه په دراز تر مگر ټکي ته په لنډ تر څنډ نمایندګي کوي او په لاندې ډول استعمالیږي.

1. To express examples.

د مثالونو بیانولو لپاره.

Ex : He can play football.

مثال : هغه کولای شي د فوتبال لوبه وکړي.

2. Instead of comma in the direct speech.

په مستقیم کلام کي د کامي په ځای.

Ex: He said : "I do my homeworke." " ماخپله کورنۍ وظیفه سرته ورسوله ."

3. To express enumerations.

د شمیرلو د بیان لپاره.

Ex: The (to do) verbs are : Do , Does , Did.

د (to do) فعلونه عبارت دي له : Do , Does , Did څخه .

4. To express a quotation.

د یو نقل قول بیان لپاره.

Ex: H. Mohammad^(ص) says : prayer is the key of paradise.

مثال: حضرت محمد^(ص) فرمایي : لمونځ د جنت کیلي ده.

5) Exclamation mark (!). د غږ (ندا) يا تعجب علامه

Exclamation mark is used as follow: د غږ يا تعجب علامه په لاندي ډول استعماليري

1. After interjections. د ندا له توري څخه وروسته.

Ex: Pooh! I hurt my finger. مثال: اخ! ما خپله گوته پري کړه.

2. At the end of the exclamatory sentences. د ندایي جملو په اخير کي.

Ex: What a foolish he is! مثال: څه يو احمق سري ده!

3. After imperative verbs which asks for attention.

له امري فعلونو څخه وروسته چي د توجه غوښتنه وي.

Ex: Help me! مثال: مرسته راسره وکړه!

Ex: Long live Afghanistan! مثال: ژوندي دي وي افغانستان!

6) Question mark (?). د سوالیه علامه

Question mark is used as follow: د سوالیه علامه په لاندي ډول استعماليري

1. At the end of intrrogative sentences. د سوالی جملې په اخير کي.

Ex: Can you speak Arabic? مثال: آیا ته په عربي خبري کولاي شي؟

2. After intonation questions. د غږي سوالونو څخه وروسته.

Ex: You are here? مثال: تاسو دلته یاست؟

7) Slash (/). د انتخاب علامه

Slash shows a choice between two words or sentences.

د انتخاب علامه د دوو کلمو ترمنځ انتخاب ښيي.

Ex: S + will / shall + V + C.

8) Hyphen (-). د وصل علامه

1. To connect the words in a combined noun.

په يو اسم کي د کلمو د وصلولو لپاره.

Ex: Father - in - law , Man - of - war.

2. At the end of lines to connect the rest of an uncompleted word.

د ليکي په اخير کي د يو نامکلي کلمي د وصلولو لپاره.

Ex: Afghanistan is an agricultural and ancient country many people of af-ghanistan are uneducated.

مثال: افغانستان يو زراعتي هيواد ده او د افغانستان ډير خلک بي سواده دي.

3. To separate syllable.

د هجا د جلا کولو لپاره.

Ex: Moral = Mo - ral.

Ex: Clever = Cle - ver.

9) Dash (-). د فاصلي خط

1. Between two numbers or dates to express the duration.

د دوو عددونو يا نيتو ترمنځ موده بيانوي.

Ex: I studied from page 10 - 20. مثال: له ۱۰ څخه تر ۲۰ مخ پوري مطالعه وکړه.

2. To show tongue obstacles and stammering. د ژبي بنديش او توتلي ښودلو لپاره.

Ex: Fa - fa - father come to Kabul. مثال: په - په - پلار کابل ته راغي.

10) Quotation mark (“ ”). د نقل قول علامه

The quotation marks can be used to show a narration.

د نقل قول علامه کولاي شي د يوي وينا لپاره استعمال شي.

Ex: Shabeer said , “ I am writting a letter now ”.

مثال: شبير وويل ، “ زه اوس د يوي رسالي په ليکلو بوخت يم ”.

11) Parentheses ( ) کوچنی قوس

1. To express the meaning of something.

د يوشي د معني بيانولو لپاره.

Ex: Hashish (narcotic) is harmful for health.

مثال: چرس (مخدر) د روغتيا لپاره مضر دي.

2. To express the parts of a division.

د يو قسمت د برخو بيانولو لپاره.

Ex: Afghanistan has two native languages. (a) Pashto (b) Dari .

مثال: افغانستان دوه محلي ژبي لري (a) پښتو (b) دري.

12) Apostrophe (‘ ’) اياسترافي يا د له مخه وړلو علامه

1. In the genitive case.

په اضافي کي "له ملكي اسم سره".

Ex: Arfan's book.

مثال: د عرفان کتاب.

Ex: Mohammad's father.

مثال: د محمد پلار.

2. To show a contraction. د اختصار بنودلو لپاره.

Ex: He has studied the book = He's studied the book.

مثال: هغه کتاب مطالعه کړې ده.

13) Ellipsis or dots (...) خو نقطي

Shows the omission of word or words. د کلمي يا د کلمو له منځه وړل بڼي.

Ex: The auxiliary verbs consist in: am , is , are , was , were , must ... etc.

مثال: کومکي فعلونه عبارت دي له: Must , were , was , are , is , am ... اوداسي نور.

Writing ليکنه

Writing is a basic art and modern necessity. Through writing we can express our ideas for others and understand about the others ideas as well.

ليکنه يو اساسي او عصري ضرورت ده. د ليکنې له لاري مور کولاي شو خپل نظريات يا اهداف نوروته بيان کړو او هم په "ضمن کي" د نورو له نظرياتو يا اهدافو څخه اطلاع حاصله کړو .

We can express our ideas by writing sentences and paragraphs.

مور کولاي شو خپل نظريات يا عقايد د جملو يا متنو په ليکلو سره بيان کړو.

1) Sentences writing: جمله ليکنه

Sentence is a group of words which makes a complete meaning.

جمله د کلمو هغه گروپ ده چي کومه بويه کومه معنی افاده کوي.

Ex: Ahmad plays football every day. مثال: احمد هره ورځ د فوټبال لوبه کوي.

The following points should be observed in writing a sentence.

د يوي جملې په ليکلو سره بايد لاندې ټکي مراعات شي.

1. The first letter must be capital. لومړي توري بايد لوي وي.

2. There must be space among the words. د کلمو ترمنځ بايد فاصله موجوده وي.

3. Mark a sentence with a full stop or question mark as required.

يوه جمله له ټکي يا سواليه علامې د غوښتنې سره سم علامه ايښودنه شي.

4. The sentence must be logical. جمله بايد منطقي وي.

2) Paragraph writing: متن يا پراگراف ليکنه

A group of sentences which are joined by conjunction and follow one main idea is called paragraph.

هغه گروپ د کلمو چي د ربط توري په واسطه سره تړل شوي وي او يوه مفکوره وړاندي کړي د متن يا پراگراف په نوم ياديري.

A paragraph usually has one topic sentence and several supporting sentences.

يو متن معمولاً د يو موضوعي او څو حمايوي جملو لرونکي وي.

1. Topic sentences: موضوعي جملي

The sentence which introduces a paragraph is called topic sentences. The topic sentence is usually used at the beginning of a paragraph.

هغه جمله چي متن معرفي کوي ، د موضوعي جملي په نوم ياديري. موضوعي جمله معمولاً د جملي په سرکي ليکل کيري.

2. Supporting sentences: حمايوي جملي

The sentences which support the topic sentence and add details to a paragraph are called supporting sentences.

هغه جملي چي موضوعي جمله حمايه کوي او په متن باندې جزيات زياتوي د حمايوي جملو په نوم ياديري.

• The paragraph are divided into four parts:

متنونه په څلورو برخو ويشل شوي دي:

1) Expository paragraphs.	اخباري متنونه
2) Persuasive paragraphs.	تشويقي متنونه
3) Narrative paragraphs.	نقلي(روايتي) متنونه
4) Descriptive paragraphs.	توصيفي متنونه

1) Expository paragraphs. اخباري متنونه

A group of sentences which gives information about some person , place or thing is called expository paragraph.

هغه گروپ د جملو چي د شخص ، ځاي يا شي په باره کي معلومات ورکوي اخباري متن بلل کيري.

1) Persuasive paragraphs. تشويقي متنونه

A paragraph which encourages some one to do or not to do something is called persuasive paragraph.

هغه متن چي يوشخص د يوشي ترسره کولو او يا نه ترسره کولو ته تشويقي ، تشويقي متن بلل کيري.

2) Narrative paragraphs. نقلی (روایتی) متنونه

A group of sentences which expresses a narration is called narrative paragraph.

هغه گروپ د جملو چي نقل(روایت) بیانوي د نقلی متن بلل کيږي.

3) Descriptive paragraph. توصیفي متنونه

A paragraph which describes some one or something is called descriptive Paragraph.

هغه متن چي شخص یا شي توصیف کړي توصیفي متن بلل کيږي.

Letter writing

لیک لیکنه

Letter writing constitute the main parts of writing , of course letter writing is a way to communicate with others in writing.

لیک لیکنه د لیکني مهمه برخه تشکیلوي، البته لیک لیکنه هغه طریقه ده چي د هغی په وسیله له نورو سره اړیکي نیسو.

1) Heading	عنوان
2) Greeting or salutation	روغبر یا سلام
3) Body or text	د "لیک" متن
4) Closing	"د لیک" خاتمه
5) Signature	د امضاء "حاي"

1) Heading : عنوان

In the heading the write's adress and the date of writing is written.

په عنوان کي د لیکونکي آدرس او د لیکني نیټه لیکل کيږي.

2) Greeting or salutation روغبر یا سلام

A letter usually starts with words which express the writer's feeling.

یو لیک معمولاً له هغه کلمو سره شروع کيږي چي د ویونکي احساس بیانوي.

Like: Dear sir (گرانه بساغلیه), My dear Dad (زما گرانه بابا) , Dear Madam (گرانی آغلی).

3) Body or text : د "لیک" متن

Body is the most important part of a letter which expresses the writer's aim for writing and purpose of the letter.

متن د یو لیک مهمترینه برخه ده چي د لیکونکي هدف له لیکني او د لیک مقصد بیانوي.

The following points should be observed in the text:

د "لیک" په متن کې باید لاندې ټکي مراعات شي:

1. The letter must be clear. لیک باید واضح وي.
2. Avoid using complicated words. د پیچلو کلمو څخه مخنیوي وشي.
3. There must be space among the words. د کلمو ترمنځ باید فاصله وي.

4) Closing : "لیک" خاتمه "

It is not fair to close a letter abruptly. مناسبه نده چې یو لیک دفعتاً ختم کړي شي.

A letter is usually closed by the following words.

یو لیک معمولاً په لاندې کلمو خاتمه پیدا کوي.

Sincerely yours (ستاسو مخلص) , Yours ever ("ملگری") , Truly yours (ستاسو صادق) .... etc.

5) Signature : د امضاء "ځای"

In this part the writer usually write's his name and signature. The signature is placed below the closing in the middle.

په دې برخه کې لیکونکي خپل نوم او امضاء کوي. امضاء د لیک په لاندې اخیري مابین کې ځای نیسي.

Example of a letter:

د یو لیک مثال:

Khushhal Khan.
Wardak hospital street.
Kabul , Afghanistan.
2 September 2012.

خوشحال خان.
وردگ روغتون کوڅه.
کابل ، افغانستان.
۲ سپټمبر ۲۰۱۲.

My dear father!

زما گرانه پلاره!

I was so glad to receive your letter last Sunday. I am sorry I couldn't send a reply at once. Our final examination was on and I was very busy. You know I am not very good in English, my teacher advises me to read English books from our library , and has given me the names of several which he recommends. I think, if I had an English ditionary , it would be of great help to me in reading these books. Will you please buy me one and send it to me? I promise you I will make very good use of it. Please tell my mother that I am quite happy and safe here and keeping very fit. she need not be anxious about me.

Sincerely yours

Khalil Ahmad "Dervish"

Some English proverbs

ځيني انگليسي متلونه

- A man is only as rich as he is contented. قناعت کونکي انسان مالداره وي.
- A hard gathering a wide scattering. بخشش په خروار، حساب په مسقال.
- A friend to everybody is a friend to nobody. د ټولو دوست د هېچا دوست نده.
- A friend in need is a friend is deed. دوست هغه دي چي په سخته کي پکار راشي.
- A hungry belly has no ears. وري گيډه ايمان نلري.
- A nod to the wise a rod for the fool. اصيل ته اشارت کم اصل ته کوتک.
- A blow with a word strikes deeper than a below with a sword. د توري ټپ به جوړ شي خو د ژبي ټپ به جوړ نشي.
- A burnt child dreads the fire. مار چيچلی له پري هم ويريري.
- Be true and fear not. چي غل نه يي له پاچا مه ډاريره.
- Better to be alone than a bad accompany. د بد ملگري څخه يوازيتوب ښه ده.
- Money is the root of all evils. پيسي د فساد منبع ده.
- A widow's mite. برگ سبز تحفه درویش.

References

اځځليكونه

1. Creative English Grammar.
2. Muslim English Grammar.
3. Azeraksh English Grammar.
4. English Language for foreigners.
5. Amiri English Grammar.
6. Mmand English Grammar.
7. Learn English Rapidly.
8. Invest time on Grammar.
9. English Grammar in use.
10. Oxford Grammar.
11. Chalenger English Grammar.
12. Different webs.